

המכללה האקדמית בית ברל

الكلية الأكاديمية بيت بيرل

המכון האקדמי הערבי לחינוך
المعهد الأكاديمي العربي للتربية

הפקולטה לחינוך
كلية التربية

תשפ"א
2021-2020

עיצוב כריכה וחברת: ליאן מוסקוביץ

מדברי ברל כצנלסון:

”אני חולם על בית מדרש כזה בלב הישוב החקלאי, בו אוכל לאסוף אליי את טובי הבחורים ולמסור להם את הירושה שלנו. זהו בעצם הצורך הכי עמוק שנשאר לי מן המסקנות שלי. מכל השאר אני מוכן להסתלק”

(מתוך מכתב ללאה מירון, אוגוסט 1938)

”עניין המפעל, ההולך ונשכח, אינו נשכח מלבי....אני חושב על קולג של התנועה, אך אסכים למפעל הכשרה וחינוך”

(מתוך מכתב לברכה חבס, מאי 1937)

ידיעון זה כלול מידע בדבר יחידות הלימוד ותכניות הלימודים בפקולטה לחינוך וכן נמסרים בו כללים ותקנונים החלים על כל תלמידי המכללה. ניתן להתעדכן בידיעון בכל עת בפורטל המכללה.

המכללה שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בכל הכללים, התקנות ותוכניות הלימודים המתפרסמים בחוברת זו, בלי למסור על כך הודעות אישיות לנוגעים בדבר.

הודעות בדבר שינויים אלה מתפרסמות מעת לעת באתר ובפורטל המכללה. ההודעות עשויות להשלים ואף לשנות פרטים הכלולים בידיעון זה.

המידע המפורט בידיעון, המנוסח בלשון זכר, מיועד לנשים וגברים כאחד.

תוכן עניינים

ד	לוח שנת הלימודים תשפ"א, 2020-2021
ה	מסגרות הלימודים במכללה
ח	מוסדות המכללה
ט	שירותי תקשוב לסטודנטים – תשפ"א
יא	דקאן הסטודנטים
יד	ספריות המכללה
טז	המרכז להוראה ולמידה
יז	רשות המחקר
יח	אירועים, תערוכות וימי עיון
2	המכון האקדמי הערבי לחינוך
12	תכנית הלימודים של המכון
15	תואר ראשון B.Ed.
16	מסלולי ההכשרה
17	מסלול על-יסודי
24	לשון וספרות ערבית
29	החוג ללשון וספרות עברית
36	החוג להיסטוריה
39	החוג למדעי הטבע
48	החוג למדעי המחשב
50	המסלול היסודי
56	לשון וספרות ערבית
59	החוג ללשון וספרות עברית
63	החוג להיסטוריה
66	החוג למדעי הטבע
70	החוג למתמטיקה
74	מסלול רב גילאי – אנגלית
79	החוג לשפה ולספרות אנגלית
86	מסלול חינוך מיוחד
94	החוג לחינוך מיוחד
99	מסלול הגן
104	חוג גיל הרך והחטיבות המשלימות
109	תכנית המצוינים-מעוף

111	לימודי יסוד ולימודי חובה
112	לימודי יסוד בלשון ערבית
114	לימודי אנגלית למטרות אקדמיות
117	לימודי חובה
119	התמחות בהוראה (סטאז')
120	התמחות בהוראה-סטאז'
125	הכשרת אקדמאיים
126	תכנית לימודים לאקדמאיים בעלי תואר אקדמי מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה
133	תואר שני M.Ed.
134	חינוך ומורשת ערבית בישראל
139	הוראה ולמידה: שפות

לוח שנת הלימודים תשפ"א, 2021-2020

תאריך	תאריך עברי	יום בשבוע	פעילות
18.10.2020	ל תשרי	א	פתיחת שנת הלימודים
29.10.2020 (משוער)	י"א חשון	ה	הולדת הנביא מוחמד (חופשה לבני הדת המוסלמית)
יפורסם			טקס לזכרו של יצחק רבין
יפורסם			אירוע פתיחת שנה של אגודת הסטודנטים
יפורסם			כינוס הערכות למועמדים חדשים לסטאז'
יפורסם			כינוס הערכות למועמדים חדשים לסטאז'
13.12.2020	כ"ז כסלו	א	חופשת חנוכה
25.12.2020	י טבת	ו	חופשת חג המולד (לבני הדת הנוצרית)
1.1.2021	י"ז טבת	ו	חופשת נובי גוד (לבני הדת הנוצרית)
7.1.2021	כ"ג טבת	ה	חופשת חג המולד (לבני הדת הנוצרית-אורתודוקסית)
17.1.2021	ד שבט	א	שבוע עבודה מעשית בפקולטה לחינוך
22.1.2021	ט שבט	ו	היום האחרון ללימודים סמסטר א
24.1.2021	י"א שבט	א	פתיחת תקופת בחינות סמסטר א
28.2.2021	ט"ז אדר	א	פתיחת סמסטר ב
יפורסם			אירוע פורים
11.3.2021 (משוער)	כ"ז אדר	ה	אלסראא ואלמעראג' (חופשה לבני הדת המוסלמית)
2.4-21.3.2021	ח-כ ניסן	א-ו	חופשת פסח
יפורסם			טקס יום הזיכרון לשואה ולגבורה
12.4.2021 (משוער)	ל ניסן	ב	תחילת חודש רמדאן
יפורסם			טקס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל
13.4.2021	א אייר	ג	ערב יום הזיכרון (הלימודים יסתיימו ב-16:00)
15-14.4.2021	ב-ג אייר	ד-ה	יום הזיכרון ויום העצמאות
14-12.5.2021 (משוער)	א-ג סיון	ד-ו	עיד אל פיטר (חופשה לבני הדת המוסלמית)
17-16.5.2021	ה-ו סיון	א-ב	חופשת שבועות
18.6.2021	ח תמוז	ו	היום האחרון ללימודים סמסטר ב
20.6.2021	י תמוז	א	פתיחת תקופת בחינות סמסטר ב
19.7.2021	י אב	ב	פתיחת סמסטר קיץ
14.9.2021	ח תשרי	ג	סיום סמסטר קיץ

הערות:

סמסטר א: ימי א – 13 מפגשים; ימים ב, ג, ד, ה, ו – 14 מפגשים

סמסטר ב: ימים א, ב, ד, ה – 13 מפגשים; ימי ג, ו – 14 מפגשים

שיעורי השלמה לסמסטר א: יתקיימו ביום ו, 22 בינואר 2021

שיעורי השלמה לסמסטר ב: יתקיימו ביום ו, 18 ביוני 2021

טקסי סיום: יפורסם בהמשך.

אירועי אגודת הסטודנטים: מועדים של אירועים נוספים יפורסמו בהמשך.

הערות נוספות יעודכנו בנושא צומות לרבות צום הרמדאן

המכללה האקדמית בית ברל היא מוסד עצמאי להשכלה גבוהה הדוגל במתן הכשרה איכותית להוראה, לתפקידים במערכות החינוך והחברה, ובתחום האמנות; במעורבות גבוהה בתהליכי פיתוח מקצועי של בעלי תפקידים במערכות החינוך והחברה ושל אמנים ויוצרים; בטיפול ייחודיות כמוסד רב-תרבותי שפונה לאוכלוסיות לומדים מגוונות; בתרומה לשיח ולעשייה בשדה במערכות החינוך, החברה והתרבות באמצעות מחקר, פרויקטים, יזמות ויצירה אמנותית.

מסגרות הלימודים במכללה

במכללה שלוש פקולטות:

הפקולטה לחינוך

הפקולטה מאגדת תחת קורת גג אחת את המומחיות והידע בכל מה שקשור לחינוך ולהכשרת מורים ועובדי חינוך. בפקולטה מוצעים ללומדים לימודי חינוך חדשניים ופועלות בה יחידות רוחב המספקות תמיכה ומשאבים לתהליכי ההכשרה להוראה כמו גם לתהליכי הכניסה למקצוע. במסגרת הפקולטה לומדים זה לצד זה ותוך שיתופיות סטודנטים יהודים וערבים החותרים יחד לחינוך איכותי ומתקדם.

בפקולטה מגוון תכניות לימודים לתואר ראשון בשילוב הכשרה להוראה (בוגר בהוראה B.Ed.). אלה כוללות את מסלולי ההכשרה בגילאים השונים: הגיל הרך, בית הספר היסודי, בית הספר העל-יסודי, ומסלולי הכשרה בחינוך מיוחד, באנגלית, בחינוך בלתי פורמאלי ובקידום נוער. כמו כן פועל בה מרכז בובר לחינוך דיאלוגי כמסגרת לימודית של תנועות הבוגרים של תנועות הנוער המרכזיות.

במסגרת הלימודים אנו משתדלים להעמיק את המפגש עם עולם ההשכלה, לטפח יכולת חשיבה מופשטת, ולחזק את יכולת בחינת המציאות ואת התשוקה לחינוך והוראה. הלימודים מזמנים לסטודנטים התנסות נרחבת ומעמיקה בשדה החינוך במסגרת בתי ספר להתפתחות מקצועית ובמוסדות חינוך פורמליים ובלתי פורמליים.

לאקדמאים מוצעות תכניות הכשרה להוראה ושלוש תכניות מוסמך (M.Teach): במסלול העל-יסודי, במסלול היסודי, ובהוראת המתמטיקה, המדעים ואנגלית. כמו כן, מוצעות תכניות לימודים לתואר שני (M.Ed.) ביעוץ חינוכי; תכנון לימודים והערכה (תכנית עם תזה וללא תזה); ליקויי למידה: הערכה והתערבות חינוכית; ניהול וארגון מערכות חינוך; קידום נוער בסיכון ובמצוקה; הוראה ולמידה: שפות; חינוך ומורשת ערבית.

המכון האקדמי הערבי לחינוך

המכון הפועל במסגרת הפקולטה לחינוך, הוא אחד המוסדות הוותיקים בארץ להכשרת מורים ואחד המוכרים ביותר בקרב האוכלוסייה הערבית בישראל. המכון נוסד בשנת 1971 ומאז שנת 1981 הוא פועל בתוך המכללה האקדמית בית ברל.

המכון משלב את הייחוד החברתי והתרבותי של האוכלוסייה הערבית הן בחזון והן בעשייה, תוך התייחסות לצרכיה הייחודיים מצד אחד וחיים משותפים של יהודים וערבים מצד שני. המכון מדגיש את החינוך לערכים של מעורבות חברתית, שוויון ושאיפה להישגים, חשיבה פתוחה וביקורתית לצד השמירה על הזהות והשפה הערבית.

המכון מציע לסטודנטים מגוון של מסלולים וחוגים לקראת תואר ראשון "בוגר בהוראה" (B.Ed.) במקצועות הוראה שונים הנלמדים בבתי ספר ערביים בארץ בחינוך המיוחד, בגיל הרך, בביה"ס היסודי, בביה"ס העל-יסודי, במסלול רב גילאי לאנגלית ובחינוך הבלתי פורמלי. מצוינות והדגשת האיכות של החוויה הלימודית ושל ההישגים הם כיום במרכז התכניות לפיתוח ולקידום המכון.

הפקולטה לאמנויות - המדרשה

במדרשה-הפקולטה לאמנויות מלמדים טובי האמנים ואנשי הקולנוע בארץ שמקיימים שיח פורה וערני עם עולם האמנות העכשווית. תכניות הלימודים בפקולטה פועלות לאפשר לסטודנט לפתח יכולת חשיבה וביקורת עצמאית ולבסס לעצמו את דרכו האמנותית הייחודית.

הפקולטה כוללת את המחלקה לאמנות, המחלקה לקולנוע והמחלקה לטיפול באמנות.

• המחלקה לאמנות היא המוסד היחיד בארץ המשלב לימודי אמנות גבוהים עם הכשרת אמנים-מורים לקראת תואר ראשון, בוגר בהוראה באמנויות (B.Ed.F.A.), וכן את התכנית הדו-חוגית להוראת אמנות עיונית ותחום נוסף מהפקולטה לחברה ולתרבות לפי בחירת הסטודנט. המחלקה לאמנות כוללת גם את תכנית התואר השני (M.Ed.) בחינוך לאמנות, את תכנית התואר השני (M.A.A.T) טיפול באמצעות אמנויות - אמנות חזותית ותכנית ממטפלים מנוסים לתואר, את תכנית לימודי ההמשך לאמנים צעירים בעלי תואר ראשון ולימודי תעודה באמנות.

• המחלקה לקולנוע כוללת תכנית ללימודי תואר ראשון בקולנוע והוראת הקולנוע (B.Ed.F.A.) וכן לימודי תעודה בקולנוע.

הפקולטה לחברה ולתרבות

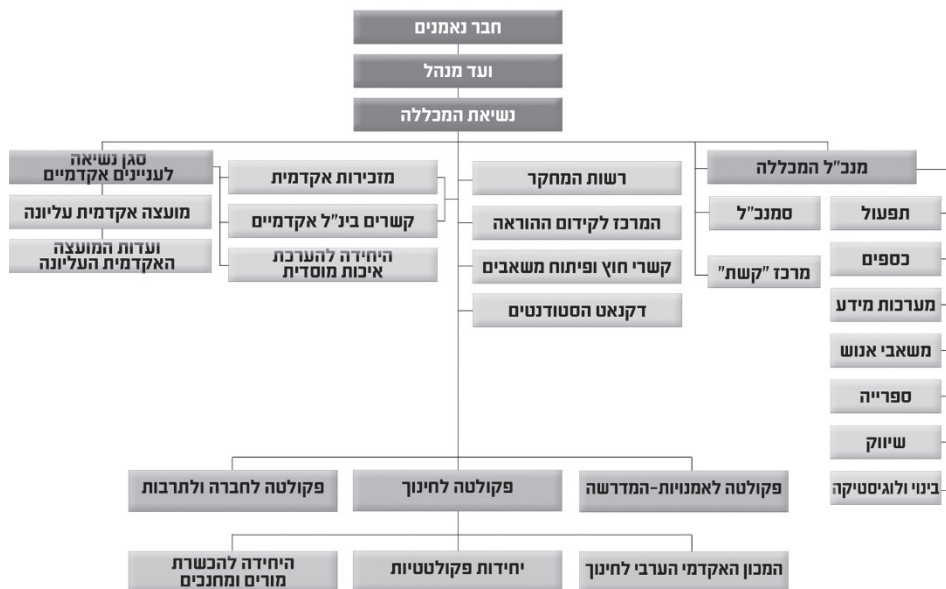
הפקולטה לחברה ולתרבות מאגדת תחת קורת גג אחת את המומחיות והידע הדיסציפלינריים במגוון תחומים ממדעי החברה, התרבות והרוח. היא כוללת את המגמות לקרימינולוגיה ואכיפת חוק, ניהול ארגוני חברתי, וביטחון והגנת העורף, ואת החוגים לספרות עברית וכללית, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל וגיאוגרפיה, לשון עברית, שפה וספרות ערבית, שפה וספרות אנגלית, מדעי החברה ואזרחות, מקרא ותרבות ישראל.

הסטודנטים בפקולטה לחברה ולתרבות לומדים בחוגים ובמגמות את לימודי ההתמחות הדיסציפלינרית, הנחוצים להם במסגרת לימודיהם לתואר ראשון (A.B. או B.Ed.). בחוגי הפקולטה לומדים סטודנטים כחלק מלימודי ההכשרה וההסמכה להוראה במכללה האקדמית בית ברל, ואילו הסטודנטים במגמות לומדים לימודי התמחות כחלק מלימודיהם לקראת תואר ראשון במדעי החברה והרוח של האוניברסיטה הפתוחה.

עם סגל הפקולטה לחברה ולתרבות נמנים מרצים מומחים בתחומם במדעי החברה והרוח, המוכרים בשדה האקדמי הדיסציפלינרי שלהם. לצדם מלמדים בפקולטה מרצים בעלי ניסיון רחב ומקיף בעבודת השדה כמפקדים (בדימוס) בצבא ובמשטרה, ומנהלים בכירים בארגונים שונים במגזר הציבורי והעסקי.

מוסדות המכללה

מבנה אירגוני של המכללה

יו"ר חבר נאמנים – מר חיים אורון
 יו"ר הועד המנהל – ד"ר אהרן זיידנברג
 נשיאת המכללה – פרופ' יולי תמיר
 מנכ"ל המכללה – מר ניר הכהן
 סגן הנשיאה לעניינים אקדמיים ויו"ר המועצה האקדמית –
 יו"ר ועדת המינויים המוסדית –
 דקאן הפקולטה לחינוך – ד"ר אילנה פאול-בנימין
 דקאן הפקולטה לאמנויות – המדרשה – מר גיא בן נר
 דקאן הפקולטה לחברה ולתרבות – פרופ' נורית בוכוויץ
 מזכירה אקדמית – גב' עינת שקולניק
 דקאן הסטודנטים – ד"ר יעקב טפֿלר

שירותי תקשוב לסטודנטים - תשפ"א

מידע על כל אפשרויות
המחשוב והתקשוב
לסטודנטים במכללה.

המערכות המתוקשבות של המכללה

- אפליקציה סלולארית ייעודית לסטודנטים - זמינה להורדה מ-"Apple Store", "Google Play", האפליקציה מספקת מידע, אפשרות לתשלום, וכן שירותים שונים.
 - אתר המכללה - בכתובת <https://www.beitberl.ac.il> באתר מידע רחב על תכניות הלימודים במסגרות השונות, הקורסים וגישה לפורטל.
 - פורטל המכללה - מיועד לסטודנטים ולסגל המכללה ומהווה שער כניסה: למערכות המידע (מידע אישי, moodle ועוד).
 - למידע הקשור למכללה (הודעות, חדשות, לימודים, נהלים ותקנונים, מבצעים, שעות פעילות, מאגרי מידע מתוקשבים ועוד).
 - לקהילות הידע וסביבות העבודה הייעודיות.
 - הכניסה לפורטל המכללה מתבצעת באמצעות קישור הנמצא בדף הבית של אתר המכללה.
- לתשומת לבכם! נדרשת הרשאת כניסה לפורטל (שם משתמש + סיסמה) וממנו ליתר המערכות.**

אתם לא זוכרים את הסיסמה לפורטל?

באמצעות שם משתמש ומספר ת.ז. ניתן לבצע איפוס סיסמה באופן עצמאי.

- מידע אישי לסטודנט - באמצעות המערכת יכול הסטודנט לצפות בנתונים אישיים ולבצע פעולות במגוון מרכיבים הכוללים: מערכת שעות ורשימת שיעורים, הורדת סילבוסים, קבלת ציונים בשיעורים, הגשת בקשות לוועדת חריגים, תשלום ובדיקת מצב תשלומי שכר הלימוד, ניתוב ישיר למידע על השיעור, הודעות על היעדרות מורים והודעות כלליות כפי שמפורסמות על ידי מזכירות הפקולטות. בנוסף המערכת מאפשרת לסטודנט להשתתף בסקר הערכת ההוראה, לצפות במבחנים סרוקים ולהגיש ערעור על תוצאות המבחן, להגיש עבודות, לקבל אישורים חתומים דיגיטליים וקבלות על תשלום שכר הלימוד. ניתן לפנות לסגל האקדמי ולסגל המנהלי בנושאים שונים באמצעות מערכת מידע אישי.

ניתן להיכנס לחלק מהמידע גם באמצעות האפליקציה הסלולארית. למידע נוסף ולהורדת האפליקציה יש לסרוק את קוד ה-QR.

• **moodle** - מערכת הקורסים המתוקשבים של המכללה. במערכת מופעלים אתרים מלווי קורסים וכן קורסים בלמידה מרחוק מלאה. המערכת כוללת כלים להגשת מטלות (תרגילים, משימות ועבודות) וכלים לשיתוף ידע (פורומים, צ'אטים).

• **Office 365** - סביבת עבודה ארגונית המבוססת על שרותי הענן של חברת Microsoft ומאפשרת שימוש בתיבת דואר ארגונית (Outlook), בנפח של 25GB, שמירת מסמכים ב"ענן" (OneDrive) בנפח של עד 1TB! שיתוף קבצים בקבוצות עבודה, חיבור וירטואלי בין אנשי הארגון המאפשר לשוחח בצא'ט או בווידאו.

הטבה כספית לסטודנטים פעילים: אפשרות להתקנת חבילת Office 2016 Pro בעד חמישה מחשבים!

הדרכה ותמיכה תפעולית

לקבלת הדרכה לשימוש במערכות המתוקשבות, יש לפנות למרחב הלמידה שבקומת הכניסה בספרייה המרכזית. **זמני הפעילות:** ימים א' - ה' בין השעות 08:00-16:30 | דוא"ל: tikshuv@beitberl.ac.il

קבלת הרשאות כניסה לפורטל וטיפול בתקלות טכניות

לקבלת ההרשאה ולפתרון תקלות טכניות בכניסה לפורטל יש לפנות למוקד התמיכה הטכנית. טל': 09-7473111 | דוא"ל: support@beitberl.ac.il

דקאן הסטודנטים

דקאן: ד"ר יעקב טפלי

עוזרת הדקאן: פרידה אגמי

מיקום המשרד: דקל 403

שעות קבלה: ימים א-ה 09:30-12:30; 14:00-16:00

טלפון: 09-7476387

דואר אלקטרוני: frida@beitberl.ac.il | dekanat@beitberl.ac.il

דקאן הסטודנטים מרכז את הפעילות המכוונת לרווחת הסטודנטים. כל סטודנט רשאי לפנות בכתב ו/או בעל פה בבקשת עזרה ועצה לפתרון בעיות אישיות, המתעוררות בתקופת לימודיו במכללה בין שהן קשורות ישירות ללימודים, ובין שהן נוגעות למעגלי חיי האחרים בתקופת לימודיו.

צוות הדקאן מטפל בסיוע כלכלי (מלגות והלוואות), קבילות סטודנטים, ולת"ם, התאמות בדרכי היבחנות, מועדי בחינות מיוחדים, ועוד. כמו כן אחראי הדקאן על שירותי הייעוץ הפסיכולוגי, על מרכז התמיכה לסטודנטים לקויי למידה, על המעורבות החברתית ופעילויות חברה ותרבות.

סיוע כלכלי

לרשות הסטודנטים במכללה עומדות כמה אפשרויות לסיוע כלכלי במימון לימודיהם:

הלוואות מותנות מטעם משרד החינוך:

הלוואות אלה ניתנות לסטודנטים מן המניין במסלולים המכשירים להוראה; ההלוואות מיועדות בעיקר לסטודנטים במסלולים האקדמיים על-יסודי ויסודי במקצועות מועדפים – אנגלית, מתמטיקה, מדעים, לשון עברית, מדעי המחשב, חקלאות, לימודי סביבה ומדעי הטבע (תנאי הקבלה להלוואה זו מפורטים באתר דקנאט הסטודנטים).

ההלוואות הופכות למענק בתנאי שהסטודנט יעבוד בהוראה במשרד החינוך בהיקף שייקבע על ידי משרד החינוך, עד חמש שנים מסיום לימודיו. יש למלא את הטופס הנמצא בדף הדקנאט שבאתר המכללה, ולהגישו עד 1.12.2020.

מלגות סיוע

סטודנטים הנתקלים בקשיים כלכליים רשאים להגיש בקשות למלגת סיוע. ועדת המלגות, בראשות דקאן הסטודנטים, קובעת את הזכאות על פי קריטריונים קבועים ועל פי התניות הנקבעות על ידי הקרנות התורמות.

יש למלא בקשה למלגת סיוע באתר המכללה, ולהגישה לא יאוחר מ-15.12.2020 בצירוף המסמכים הנדרשים.

מידע על מלגות נוספות ראה בקישור:

<http://www.beitberl.ac.il/students/sherutim/dikanat/milgot/pages/default.aspx>

מלגות הצטיינות

מלגות בגין הצטיינות בלימודים יוענקו מדי שנה, בהתאם לכללים שיתפרסמו עם פתיחת שנת הלימודים. המלגות מוענקות לסטודנטים על פי ממוצע הציונים בשנת הלימודים החולפת. פרטים באתר הדקנאט.

מעונות

בקמפוס קיימים כ-180 חדרי מעונות לסטודנטים המופעלים ע"י חברת "אורן הסלע". תנאי המגורים: שניים בחדר או בחדרים לבודדים. במרבית המעונות יש מטבחונים, שירותים ומזגנים בחלק קטן של המעונות המטבחונים משותפים למספר חדרים.

המעוניינים להתגורר במעונות ימצאו פרטים באתר הדקנאט, וימלאו טופס בקשה למעונות, אותו יש להוריד מאתר הדקנאט.

<http://portal/TheCollege/Pages/meonut.aspx>

ייעוץ פסיכולוגי לסטודנטים

במכללה קיימים שירותי ייעוץ פסיכולוגי שמטרתם לסייע לסטודנטים הנמצאים במצבי מצוקה וקשיים בתחומים תוך-אישיים או בין-אישיים, או בקשיים המתעוררים בעקבות ההווה הסטודנטית בהתמודדות עם לחצים כגון חרדת בחינות, הכנה לחיי עבודה ועוד.

השירות ניתן על ידי אנשי מקצוע מנוסים מתחום בריאות הנפש. הטיפול הנו פרטני ו/או קבוצתי ונעשה בתשלום מסובסד.

כל סטודנט יכול לפנות ביוזמתו לתיאום פגישה, באמצעות מזכירות הדקאן. השירות הוא סודי וחסוי וכל מידע לגבי עצם הפנייה או תכני הטיפול אינו מועבר או נמסר לגורם כלשהו במכללה, אלא בהסכמתו ו/או בידיעתו של הנועץ.

מרכז התמיכה לסטודנטים עם לקות למידה וסטודנטים עם מוגבלויות

א. התאמות בתנאי הלימוד ובדרכי היבחנות

סטודנטים המאובחנים כלקוי למידה או המתמודדים עם סוגיות רפואיות הפוגעות בתפקודם האקדמי זכאים להתאמות בתנאי הלימודים ובדרכי ההיבחנות, בהתאם להמלצות האבחונים שבידם (תוקף האבחון 5 שנים לכל היותר) ועל פי החלטת הוועדה המקצועית הפועלת בעניין זה. סטודנטים המבקשים התאמות יעבירו אבחונים עדכניים ומסמכים רפואיים רלוונטיים אחרים למזכירות הדקנאט.

תאריך אחרון להגשת בקשות חדשות: 30.11.2020.

סטודנטים ממשיכים אינם חייבים להגיש בקשה מחדשת.

ב. מרכז תמיכה

במכללה פועל מרכז תמיכה לסטודנטים עם ליקויי למידה ומוגבלות, המספק הדרכה אישית וקבוצתית, חונכים, סדנאות סיוע טכנולוגי ועוד. הפנייה למרכז התמיכה נקבעת על ידי ועדה ומתבססת על אבחונים ו/או חוות דעת רפואיות (במקרה של מוגבלות). פרטים נוספים על מרכז התמיכה, ראו בפרק המוקדש למרכזים בידעון זה.

פרויקט חונכות – פר"ח- לשם

מטרת הפרויקט לקדם סטודנטים המגלים קשיים בלימודיהם על ידי יצירת קשר אישי ביניהם לבין החונך. לחונך מוענקת מלגת חונכות בשיעור הקרוב ל-40% משכר הלימוד, תמורת 4 שעות חונכות שבועיות. מלגת חונכות זו אינה קשורה למלגות סיוע רגילות, ואינה פוגעת בזכותו של הסטודנט לקבל הלוואות או מלגות נוספות.

הרשמה החל מחודש ספטמבר באתר פר"ח

<http://www.perach.org.il>

סיוע לסטודנטים עולים

סטודנטים עולים זכאים לתמיכה אקדמית בחסות הדקנאט המוגשת על ידי סטודנטים חונכים מקרב תלמידי המכללה.

מעורבות חברית - מעורבות סטודנטים בתרומה לקהילה

דקאן הסטודנטים מקדם את קשרי המכללה והקהילה. במסגרת הפרויקט למעורבות מתקיימות בקמפוס ומחוצה לו פעילויות התנדבותיות המחזקות קשר זה ומעורבות את הסטודנטים ועובדי המכללה בפעילות למען החברה. בתמורה לפעילות התנדבותית ותרומה לחברה בהתנדבות בעמותות וארגונים שונים בהיקף של 60 שעות לפחות, ובהשתתפות בקורס מלווה מקוון יקבל הסטודנט קרדיט אקדמי בהיקף של 2 ש"ש (לסטודנט לתואר B.Ed בלבד), פעם אחת במהלך התואר.

פרטים על אודות פעילויות אלו מתעדכנים באתר המכללה בדף הדקאן, בדף המעורבות החברתית, ובמודעות ברחבי הקמפוס.

<http://www.beitberl.ac.il/students/sherutim/dikanat/kehila/pages/default.aspx>

ועדה לתיאום מילואים – ולת"ם

דקאן הסטודנטים מטפל בבקשותיהם של סטודנטים לדחיית שירות מילואים פעיל מסיבות לימודיות. את הבקשות יש להגיש במזכירות הדקאן מיד עם קבלת הצו, ולא יאוחר מ-40 יום לפני מועד ההתייצבות שנקבע בו, ולצרף מערכת שעות/לוח בחינות.

ספריות המכללה

הספרייה המרכזית

מנהלת הספרייה: ענת בנסון

מקום: בניין הספרייה המרכזית

שעות פעילות: א-ה 08:00-18:45 טלפון: 09-7476436

כתובת דואר אלקטרוני: cenlib@beitberl.ac.il

מערכת הספריות משרתת את ציבור הסטודנטים, חברי הסגל ועובדי המכללה. היא כוללת את הספרייה המרכזית, הספרייה הערבית, ספריית המדרשה - הפקולטה לאמנויות, ספריית המרכז לתכנון לימודים וספריית מרכז ימימה לספרות ילדים ונוער. האוסף מכיל:

- כ-220,000 ספרים בשפות שונות ובכל תחומי הדעת
 - כ-15,000 כתבי עת אלקטרוניים ובדפוס
 - מאגרי מידע מקוונים בעברית ובאנגלית
- בספריות כ-100 מחשבים עם גישה לאינטרנט ולתוכנות שונות, אפשרות הדפסה, ורשת אלחוטית לשימוש במחשבים ניידים.
- ניתן לאתר פריטים בספרייה באמצעות "זום", בכתובת:
<http://www.beitberl.ac.il/zoom>

שירותים לסטודנט

• **השאלה** – סטודנטים לתואר B.Ed. רשאים לשאול עד 5 ספרי עיון + 2 פריטי ספרות יפה. סטודנטים לתואר M.Ed. רשאים לשאול עד 10 ספרים. כתבי העת אינם ניתנים להשאלה. הארכת מועד החזרת הספרים היא אוטומטית ומועד ההחזרה נדחה כל עוד לא הוזמנו על ידי קורא אחר. במקרה שספר יוזמן, הסטודנט המחזיק בו יקבל הודעה לתיבת הדוא"ל שלו, ויהיה עליו להחזירו במועד הנקוב בהודעה. **יש להקפיד על החזרה של ספרים במועד!** קנס כספי מוטל על כל יום איחור, עבור כל ספר בנפרד!

שירותי השאלה בין-ספרייתית – סטודנטים רשאים להזמין ספרים שאינם באוסף המכללה בהשאלה בין-ספרייתית מספריות אחרות בארץ, עמן קיים הסכם השאלה. השאלה בין-ספרייתית ממכללות אחרות לרוב אינה כרוכה בתשלום, בעוד השאלה מאוניברסיטאות כרוכה בתשלום. גובה התשלום הוא ע"פ מחירון הספרייה האוניברסיטאית.

• **הדרכה** – חלה חובה על תלמידי שנה א' לסיים בהצלחה את ההדרכה להכרת הספרייה באמצעות לומדה הנמצאת במערכת Moodle. ציון "עובר" הוא תנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף, מתקיימות בספרייה הדרכות לקבוצות ולבודדים, לשימוש מושכל במאגרי המידע ותכנות הספרייה השונות.

• **שירות יעץ מרחוק** – סטודנטים מוזמנים לקבל עזרה במציאת חומרים כאשר הם מחוץ למכללה. פרטים על יעץ מרחוק באתר הספרייה.

מכונות הצילום וההדפסה ברחבי המכללה שודרגו למכונות בטכנולוגיה חדשה ומתקדמת. ההדפסה מתאפשרת באמצעות שליחת החומרים המבוקשים מכל מכשיר (מחשב, טלפון נייד) ובכל זמן. הקבצים ימתינו בענן וניתן להפיקם מכל מדפסת בקמפוס עם הזדהות. **הספרייה הערבית** – כוללת כ-60,000 כותרים בשפה הערבית בתחומי החינוך, חברה, מדעי הרוח והמדעים.

ספריית המרכז לתכנון לימודים – כוללת חומרי הוראה ולמידה בתחומי דעת שונים בעברית וערבית, המיועדים לכל שכבות הגיל במסגרות החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי.

הספרייה לאמנות במדרשה לאמנות – כוללת ספרים, כתבי עת וסרטים בכל שטחי האמנות.

ספריית מרכז ימימה לספרות ילדים ונוער – כוללת אוסף ספרי ילדים ונוער לצורכי עיון ומחקר.

בעלי תפקידים ראשיים בספריות

הספרייה המרכזית – ענת בנסון, מנהלת הספרייה, טל. 09-7476281
יהודית רזנטל-לוי, ספרנית ראשית, טל. 09-7476209,
אירית גפני-פינצובסקי, ראש מח' שירותי קוראים 09-7476439

הספרייה הערבית – סאמיה ג'בארה, אחראית על הספרייה, טל. 09-7476361.

ספריית המרכז לתכנון לימודים – דינה קבלינסקי, ראש המרכז, טל. 09-7476294.

ספריית המדרשה - הפקולטה לאמנויות – מיכל כהנא, מנהלת הספרייה, טל. 09-7478720.

ספריית מרכז ימימה לחקר ספרות ילדים ונוער – ד"ר עינת ברעם-אשל, ראש המרכז, טל. 09-7476401

המרכז להוראה ולמידה

ראש המרכז: ד"ר אורית גילור

המרכז להוראה ולמידה אחראי על ארבעה תחומים מרכזיים: (1) קידום ההוראה; (2) הערכת ההוראה; (3) שילוב תקשוב בהוראה בעזרת היחידה האקדמית לתקשוב; (4) תמיכה וטיפול למידה אקדמית.

המטרה המרכזית של המרכז להוראה ולמידה היא לאפשר למידה יעילה ומשמעותית. לשם כך אנו פועלים בשני מישורים: האחד מופנה לסגל ההוראה ובו פועלים לפיתוח מקצועי של סגל ההוראה במכללה בתחומים כמו גיוון דרכי הוראה, גיוון והתאמה של דרכי הערכה, שילוב כלים טכנולוגיים בתהליכי ההוראה והלמידה ועוד. המישור השני מופנה לסטודנטים ובו פועלים לתמיכה בלמידה אקדמית ופיתוח כישורי למידה יעילה הכוללת מערכות טכנולוגיות ועושר מידע.

המרכז מקיים סדנאות והשתלמויות לרכישת מיומנויות ושיפורן ומאפשר מסגרת ללמידה מעמיתים. מטרת המרכז להוות בית מקצועי לבאי המכללה. מקום בו תתאפשר שיתופיות של ידע מתודולוגי בנוגע להוראה והדרכים לקידומה, שיתופיות של ידע דיסציפלינרי ושל דרכי הוראתו ושיתופיות של ידע מניסיון אישי. היעד הוא קידום למידה משמעותית על בסיס גיוון, שונות, ייחודיות, יצירתיות והבנת צרכי הלומד. המרכז מאפשר תרגול שיטות הוראה ולמידה שונות, שוקד על בחינה והתאמה של שיטות הוראה למרצה ולתחום ההוראה, ומעודד התעדכנות במחקר של תהליכי הוראה/למידה בתחומי הדעת השונים. במוקד העשייה של השנים האחרונות ניצב יעד השיפור של ההוראה מרחוק.

המרכז פועל בשיתוף פעולה עם הסטודנטים ועם אגודת הסטודנטים במטרה להיות אוזן קשבת לצרכים בתחומי קידום ההוראה והלמידה במכללה, בכלל זה סקר הערכת ההוראה.

היחידה האקדמית לתקשוב, הפועלת במסגרת המרכז לקידום ההוראה, עוסקת בשילוב טכנולוגיות מידע ותקשורת בעשייה החינוכית של המכללה בכלל ובתוך ההוראה האקדמית בפרט. היחידה בוחנת סביבות למידה חדשות וחדשניות ופועלת להטמעתן בקרב הסגל. מושם דגש על מתודות של למידה פעילה תוך שימוש ביישומים טכנולוגיים כמו למידה ניידת, למידה בעולמות וירטואליים ועוד.

רשות המחקר

ראש רשות המחקר: ד"ר שי בידרמן

רכזת רשות המחקר: פזית אנטין
מיקום היחידה: אורן 105
שעות קבלה: א'-ה' 10:00-16:00, בתיאום מראש
טלפון: 09 - 7473157
דואר אלקטרוני: Rashut.mechkar@beitberl.ac.il

יעוד

רשות המחקר הוקמה במכללה על מנת לקדם את העשייה המחקרית, לפתח את המחקר על כל צורותיו ולעודד תרבות מחקרית בכל תחום חינוכי ודיסציפלינרי. המחקר נתפס כעיסוק חשוב והכרחי להתפתחות המקצועית של סגל המכללה, להעלאת הרמה הלימודית ולחיזוק ההכשרה במכללה.

מטרות

- עידוד מרצי המכללה ליזום ולבצע מחקרים ייחודיים ומחדשים בתחומי התמחותם ועניינם.
- יצירת תשתית מחקרית באמצעות יעוץ, הכוונה וסיוע לקידום המחקר ולפיתוח מיומנויות חקר.
- עידוד מחקר משותף עם מוסדות וחוקרים בארץ ובחו"ל.
- חיפוש, ריכוז והפצה של מידע על קרנות מחקר, כנסים וימי עיון.
- ארגון סדנאות הכשרה והכנה להגשת הצעות לקרנות תחרותיות.

אירועים, תערוכות וימי עיון

במהלך שנת הלימודים מתקיימים במכללה אירועים תרבותיים, כנסים וימי עיון רבים. השתתפות באירועים אלה מאפשרת הרחבת אופקים במגוון רחב של תחומים שבהם עוסקים בפקולטה לחינוך, במדרשה-הפקולטה לאמנויות ובפקולטה לחברה ולתרבות.

רוב ימי העיון הם כנסים מדעיים שבהם מופיעים אנשים בעלי שם העוסקים בתחומי מחקר שונים מהארץ ומהעולם. חלק מהכנסים מתקיים בשותפות עם הסטודנטים במסלולים השונים, ובהם ניתנת לסטודנטים הזדמנות להציג לציבור תוצרים של עבודותיהם ומחקריהם.

כמו כן נערכים במכללה טקסים ואירועי תרבות מגוונים בתחומי הקולנוע, התיאטרון, המוזיקה, אמנות פלסטית והפעלות שונות.

תערוכות שונות מתקיימות באופן קבוע בקמפוס של המדרשה-הפקולטה לאמנויות, וכן בגלריית המדרשה ברחוב הירקון 19 בתל אביב.

האירועים מתפרסמים באופן קבוע באתר האינטרנט של המכללה www.beitberl.ac.il, וכן בפורטל ובלוחות המודעות ברחבי הקמפוס.

המכון האקדמי הערבי לחינוך المعهد الأكاديمي العربي للتربية

**ראש המכון: פרופ' קוסאי חאג' יחיא
رئيس المعهد: بروفيسور قصي حاج يحيى**

נושאי תפקידים

أصحاب الوظائف في المعهد

ראש המכון: פרופ' קוסאי חאג' יחיא
رئيس المعهد: ب. قصي حاج يحيى
סגנית ראש המכון: ד"ר מרואה סרסור
نائبة رئيس المعهد: د. مروة صرصور

חינוך - التربية

ראש לימודי חינוך	ד"ר אורית פרנקו
רئيس دراسات التربية	د. أوريث فرانكو
התמחות בהוראה	ד"ר ספיייה חסונה ערפאת
التخصص بالتدريس	د. صفية حسونة عرفات
תכנית המצוינים-מעוף	ד"ר עדי בינחס
برنامج المتفوقين-معوف	د. عدي بنحاس
תכנית המצוינים-רג"ב (שנים ב-ד)	ד"ר מחמוד תאיה
برنامج المتفوقين (سنة ثانية وثالثة)	د. محمود تايه
רכז אקדמיה כיתה	ד"ר איחסאן חאג' יחיא
مركز أكاديمية صف	د. إحسان حاج يحيى

מסלולי הכשרה - مسارات التأهيل

מסלול גן	ד"ר סמיר קעדאן
مسار البستان	د. سمير قعدان
מסלול חינוך מיוחד	ד"ר ח'לוב קעואר
مسار التربية الخاصة	د. خلوب قعوار
מסלול על יסודי	ד"ר ורוד ג'יוסי
المسار فوق الابتدائي	د. وروود جيوسي
מסלול יסודי	ד"ר רמה מנור
المسار الابتدائي	د. راما منور
מסלול אנגלית	ד"ר רים בשארה
مسار اللغة الإنجليزية	د. ريم بشاره

חוגים - التخصصات

לשון וספרות ערבית
اللغة العربية وآدابها

לשון וספרות עברית
اللغة العبرية وآدابها

מדעים

العلوم

מדעי המחשב
علوم الحاسوب

היסטוריה

التاريخ

מתמטיקה

الرياضيات

לימודי סביבה

علوم البيئة

ד"ר אימאן יונס
د. إيمان يونس

ד"ר תמי יאיר
د. تامي يئير

פרופ' מוחמד זידאן

ب. محمد زيدان

פרופ' מחמוד חליחל

ب. محمود حليحيل

ד"ר מוהנד מחאג'נה

د. مهند محاجة

ד"ר לאה דוראל

د. ليئه دورئيل

פרופ' דויד אילוז

ب. دافيد إيلوز

תכניות תואר שני - برامج اللقب الثاني

תכנית הוראה ולמידה: שפות
برنامج التدريس والتعلم: لغات

תכנית חינוך ומורשת ערבית בישראל
برنامج التربية والثقافة العربية في إسرائيل

פרופ' גאלב ענאבסה
بروفيسور غالب عنايسة

ד"ר מוסטפא בדראן

د. مصطفى بدران

פרופ' קוסאי חאג' יחיא

بروفيسور قصي حاج يحيى

תפקידים נוספים - وظائف إضافية

מרכז לחקר השפה, החינוך והתרבות הערבית مركز أبحاث اللغة، التربية والثقافة العربية	ד"ר ספיייה חסונה-ערפאת د. صفية حسونة عرفات
לימודי יסוד ערבית וריכוז לימודי אוריינות ערבית أساسيات اللغة العربية وتركيز التنوّر اللغوي	ד"ר את'אר חאג' יחיא د. آثار حاج يحيى
רכז תכנית אתגרים مركز برنامج "تحديات"	מר' זיאד אבו חמד الأستاذ زياد أبو حمد
ריכוז מעורבות חברתית تركيز التداخل الاجتماعي	גב' פרוונה ודוד-איראני الاستاذة برفنيه ودود إيراني
אתר המכון موقع المعهد	גב' תקוא ג'באלי الآنسة تقوى جبالي
עורך כתב עת "אל-חצאד" محرر مجلة الحصاد	ד"ר עלי ותד د. علي وتد
רכז תכנית המכינה مركز السنة التحضيرية	ד"ר מחמוד תאיה د. محمود تايه
רכזת תכנית ההנגשה במכון ובמכללה مركزة برنامج الإتاحة في المعهد والكلية	ד"ר רוידה אבו ראס د. رويدا أبو راس

ועדות - اللجان

ועדת הנהלה - اللجنة الإدارية

פרופ' קוסאי חאג' יחיא (יו"ר) - ב. قصي حاج يحيى (رئيس اللجنة)
ד"ר מרואה סרסור - ד. مروة صرصور
ד"ר ספייה חסונה ערפאת - ד. صفية حسونة عرفات
ד"ר ורוד גיוסי - ד. وروث جيوسي
ד"ר מחמוד תאיה - ד. محمود تايه
ד"ר אחסאן חאג' יחיא - ד. إحسان حاج يحيى
ד"ר ח'לוב קעואר - ד. خلوب قعوار
ד"ר סאאיד בשארה - ד. سائد بشارة

(ישיבות ועדת ההנהלה יתקיימו בימי ב' בין השעות 12:00-14:00)

פורום הדרכה - منتدى الإرشاد

ד"ר מרואה סרסור (יו"ר) - ד. مروة صرصور (رئيسة المنتدى)
פרופ' קוסאי חאג' יחיא - ב. قصي حاج يحيى
ד"ר רמה מנור - ד. رما منور
ד"ר סמיר קעדאן - ד. سمير قعدان
ד"ר רים בשארה - ד. ريم بشارة
ד"ר רימ בשארה - ד. ريم بشارة
ד"ר אחסאן חאג' יחיא - ד. إحسان حاج يحيى
ד"ר ח'לוב קעואר - ד. خلوب قعوار
ד"ר ח'לוב קעואר - ד. خلوب قعوار

(ישיבות פורום ההדרכה יתקיימו בימי ב' בין השעות 12:00-14:00)

פורום בעלי תפקידים - منتدى أصحاب الوظائف

פרופ' קוסאי חאג' יחיא ב. قصي حاج يحيى	פרופ' מוחמד זידאן ב. محمد زيدان
ד"ר מרואה סרסור ב. مروة صرصور	פרופ' חליחל מחמוד ב. محمود خليل
ד"ר רים בשארה ב. ريم بشارة	ד"ר אימאן יונס ב. إيمان يونس
ד"ר ורוד ג'יוסי ב. وروث جيوسي	ד"ר מוהנד מוסטפא ב. مهند مصطفى
ד"ר רמה מנור ב. راما منور	ד"ר תמי יאיר ב. تامي يثير
ד"ר ח'לוב קעואר ב. خلوب قعوار	ד"ר לאה דוראל ב. ليثا دورئيل
ד"ר סמיר קעדאן ב. سمير قعدان	פרופ' דויד אלוז ב. دافيد ايلوز
ד"ר מחמוד תאיה ב. محمود تايه	ד"ר ספיה חסונה ערפאת ب. صفية حسونة عرفات
ד"ר איחסאן חאג' יחיא ب. إحسان حاج يحيى	ד"ר עלי ותד ب. علي وتد
ד"ר מוסטפא בדראן ب. مصطفى بدران	מר' זיאד אבו חמד الأستاذ زياد أبو حمد
פרופ' ג'אלב ענאבסה ب. غالب عنايسة	ד"ר את'אר חאג' יחיא ب. أثار حاج يحيى
ד"ר רוידה אבו ראס ب. رويدا أبو راس	גב' פרוונה ודוד-איראני الأستاذة برغويه ودود-إيراني

(ישיבות פורום בעלי תפקידים יתקיימו בימי ב בין השעות 12:00-14:00)

סגל מנהל - الطاقم الإداري

רכזת סגל אקדמי مركزه الطاقم الأكاديمي	גב' עאליה חאג' יחיא السيدة عالية حاج يحيى
רכזת לשכת ראש במכון مركزه مكتب رئيس المعهد	גב' סוהא ח'אסקיה السيدة سهى خاسكية
רכזת מרכז יעוץ והרשמה مركزه قسم الاستشارة والتسجيل	גב' מונא חאג' יחיא السيدة منى حاج يحيى
רכזת תכניות תואר שני, הרשמה ויעוץ ומרכז המחקר مركزه برامج اللقب الثاني، قسم الاستشارة والتسجيل ومركز الأبحاث	גב' יארא חאג' יחיא الآنسة يارا حاج يحيى
רכזת מסלול יסודי ועל יסודי مركزه مسار الإبتدائي وفوق الإبتدائي	גב' נהלה אבו עיטה السيدة نهلة أبو عيطه
רכזת מסלול חינוך מיוחד, גן ואנגלית مركزه مسار التربية الخاصة، البستان واللغة الإنجليزية	גב' סוהילה מנסור الآنسة سهيلة منصور
רכזת סטאז' مركزه التخصص في التدريس (ستاج)	גב' סלואה בראנסי السيدة سلوى برانسي
רכזת תכניות הכשרת אקדמאיים مركزه برامج تأهيل الأكاديميين	גב' רבאב בראנסי السيدة رباب (عبير) برانسي
רכזת אתר המכון והפייסבוק مركزه موقع المعهد والفيسبوك	גב' תקווה גבאלי الآنسة تقوى جبالي

מועצת הפקולטה לחינוך

יו"ר מועצת הפקולטה

ד"ר אורלי חיים

חברי המועצה

ד"ר אילנה פאול

פרופ' קוסאי חאג' יחיא

ד"ר חיית שחם

ד"ר אורית שורץ-פרנקו

ד"ר מרואה סרסור

ד"ר מוסטפא בדראן

ד"ר שולמית ביסמנובסקי

ד"ר אינה בן אורי

ד"ר ספיה חסונה ערפאת

ד"ר מירב סדי נקר

ד"ר פנינה שביט

ד"ר ירדן קדר

ד"ר ענת מדמוני

ד"ר וורוד ג'יוסי

נציג אגודת הסטודנטים

נציג אגודת הסטודנטים

*חברים במועצה מתוקף תפקידם

מוזמנים

סגן הנשיאה לעניינים אקדמיים

פרופ' אביבה קליגר

עינת שקולניק

ד"ר יעקב (ינקי) טפלר

רחל אביסף

שרון סזנה

דקאנית הפקולטה לחינוך*

ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך*

ראש היחידה להכשרת מורים

ומחנכים*

ראש היחידה ללימודי חינוך*

סגנית ראש המכון האקדמי

הערבי לחינוך*

הפקולטה לחינוך

המכון האקדמי הערבי לחינוך

ראש היחידה ללימודי מוסמך

בהוראה M.Teach

ראש המינהל האקדמי

דקאן הסטודנטים

ראש מינהל הפקולטה לחינוך

עוזרת דקאנית הפקולטה לחינוך

מבוא

המכון האקדמי הערבי לחינוך הוא חלק בלתי נפרד מהמכללה האקדמית בית ברל. החל משנה"ל תשע"ד פועלות במכללה שלוש פקולטות: הפקולטה לחינוך, ובה **המכון האקדמי הערבי לחינוך**, הוא יחידה אוטונומית, המכשיר מורים ועובדי חינוך לחברה הערבי, הפקולטה לאומנות, המכשירה מורים לאמנות והפקולטה לחברה ותרבות.

מטרות תכנית הלימודים

מטרת העל של תכנית ההכשרה במכון היא להכשיר מורה בעל גישה הומנית וסקרנות אינטלקטואלית השולט בתחומי הדעת והוראתם. המכון שואף לפתח יכולת למידה עצמית ולעודד יוזמות של סטודנטים על-ידי הדרכה אישית, התנסות במעבדות, ועבודה בסדנאות ובספריות. התנסויות אלה מיועדות בין היתר להעביר את האחריות ללימוד ולהתקדמות מן המרצה והמדריך הפדגוגי אל הסטודנט המתכשר להוראה.

המטרות הספציפיות של המכון

תכנית הלימודים המוצעת להלן מציבה ללומד את המטרות הבאות:

1. לימוד ושליטה בחומר הלימוד המקצועי ברמה אקדמית.
2. הקניית המיומנויות הנדרשות למורה לצרכי ביצוע תפקידי ההוראה, תוך הדגשת האופי היישומי של מדעי החינוך.
3. העמקת הידע של הלומדים במקצועות התמחותם במסלולים השונים: העל יסודי, היסודי, הרב גילאי, הגיל רך והחינוך המיוחד.
4. הכרת התיאוריות הבסיסיות במדעי החינוך וההוראה (נפש והתפתחות האדם, תכנון וניהול ההוראה והלמידה, המורה כחוקר, מחשבות בחינוך) המשמעותיות לעבודת המורה. יסודות אלה ישמשו לבוגרים כלי עזר בעבודתם בבית"ס ובחברה.
5. התנסות מודרכת (דידקטיקה והכשרה מעשית) במגוון של שיטות הוראה שונות העונות על התנאים המיוחדים המאפיינים את ההוראה בבית"ס הערבי ובחברה הערבית, תוך כדי חשיפה גם להוראה בחברות אחרות, והדגשת החידושים בשדה החינוך וההוראה.
6. הרחבת ההשכלה הכללית של הלומדים והעמקת הידע שלהם בתחומים הבאים: שפה וספרות ערבית, תרבות וחברה ערבית ואסלאמית.
7. הכרת מערכת החינוך בהחברה הערבית בפרט ובחברה בכלל, פיתוח מודעות לאתגרים בה ולדרכי ההתמודדות עמם.
8. פיתוח מודעות לקונפליקטים ולניגודים הנוצרים תוך התפתחות החברה הערבית המסורתית ומעברה לחברה מודרנית תוך התחשבות בהקשר התרבותי.
9. חינוך לדמוקרטיה (שונות שותפות ושוויון) ופיתוח מודעות לחיים משותפים ערבים ויהודים במדינה ויצירת מחויבות אישית להתמודד עם בעיות השילוב וההשתלבות השוויונית של החברה הערבית בחברה הישראלית.

להשגת המטרות הנ"ל מעמיד המכון מגוון של מסלולי הכשרה וחוגים ומציע גיוון בדרכי ההוראה: הרצאות, תרגילים, סדנאות, הדרכה אישית, סמינריונים, קורסים בלמידה מרחוק (סינכרוניים וא-סינכרוניים) פרויקטים, סיורים לימודיים וביקורים במוסדות חינוך ובמרכזים פדגוגיים.

משך הלימודים

במכון ניתן ללמוד במסלול ארבע שנתי לתואר בוגר הוראה (B.Ed.) באחד מהמסלולים הבאים: מסלול על יסודי, מסלול יסודי, מסלול רב-גילי: אנגלית, ערבית (משנה"ל תשע"ו), עברית (משנה"ל תשע"ו), מסלול הגן, עם אפשרות ללימוד תעודת נוספת לכיתות א - ב ומסלול החינוך המיוחד (בין מסלולי: 6 - 21).
לגבי משך הלימודים בתכנית המצוינים (ראה את התכנית).

הערכת הישגי הסטודנטים בקורסים

[בנוסף למה שכתוב בתקנון לומדים המופיע במרשתת, פרק ב "תקנון בחינות, עבודות וציונים"]

עפ"י החלטת ועדת ההנהלה של המכון האקדמי הערבי לחינוך ניתן להעריך את הישגי הסטודנטים בשלוש דרכים:

- א. קורסים המסתיימים בבחינה בלבד.
 - ב. קורסים המסתיימים בעבודה בלבד.
 - ג. קורסים המסתיימים במטלה/ות ובחינה או בעבודה ובבחינה (שקלול הבחינה לא פחות מ 40% מהציון הסופי)
- סעיפים א ו-ג נתונים לשיקול דעתו של המרצה והפירוט חייב להופיע בסילבוס של הקורס.
- סעיף ב חל על הקורסים הבאים: סמינריון דידיקטי, סמינריון רגיל, סדנאות, התנסות מעשית ופרויקטים של ההתנסות המעשית. בקורסים אלה אין אפשרות להמיר עבודה בבחינה. קורסים בלמידה מרחוק ניתן להעריך במגוון הערכות חלופיות ונתונים לשיקול דעתו של המרצה.

ציונים, כישלונות ותנאי מעבר

סטודנט המכון האקדמי הערבי לחינוך, שנכשל בשני המועדים ב-4 מקצועות או יותר בשנים א או ב או ג או א-ג יחד, לא יורשה להמשיך את לימודיו בשנה מתקדמת, אלא לאחר שלמד מחדש את המקצועות בהם נכשל ועבר בהצלחה. כמו כן כל סטודנט שנכשל בעבודה מעשית [70 לפחות] אינו זכאי להמשיך לימודיו בשנה מתקדמת. ואם אז יצליח יהיה רשאי להמשיך בשנה מתקדמת עם קבוצת סטודנטים חדשה ולא עם הקבוצה שלמד אתה בשנה שנכשל בה.

תכנית הלימודים של המכון

מסלולי הכשרה

- הכשרת מורים/ות ערבים למסלול העל יסודי
- הכשרת מורים/ות ערבים למסלול היסודי
- הכשרת גננות/ים למסלול הגן ומורות/ים לגיל הרך לכיתות א-ב
- הכשרת מורים/ות לחינוך מיוחד לגילאי 6-21 (בין מסלולי)
- הכשרת מורים/ות למסלול הרב גילי: אנגלית, ערבית* (החל משנה"ל תשע"ו), עברית* (החל משנה"ל תשע"ו)

* פתיחת תכניות אלה מותנית במספר הנרשמים.

מבנה הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת מחמש חטיבות עיקריות:

- לימודי חינוך והוראה
- דידקטיקה והכשרה מעשית
- לימודי התמחות (דיסציפלינריים)
- לימודי יסוד
- לימודי חובה

חובות הסטודנט ומספר השעות שעליו ללמוד בכל חטיבה שונים בכל אחד מן המסלולים והחל מתשס"ט מותאמים למתוים החדשים של המועצה להשכלה גבוהה. בנוסף, לעדכונים המתקבלים במהלך השנים גם ממשרד החינוך.

להלן הסבר קצר על כל אחת מחטיבות הלימוד:

א. לימודי החינוך

לימודי החינוך נועדו להקנות לסטודנטים את היסודות העיוניים-מחקריים של המקצועות המרכיבים את תחום החינוך (נפש והתפתחות האדם, תכנון וניהול ההוראה והלמידה, המורה כחוקר, מחשבות בחינוך, שונות שותפות ושיווין ועוד). לימודים אלה כוללים שיעורי מבוא, שיעורים מתקדמים הכוללים גם סדנאות וסמינריונים.

שיעורי מבוא מכוונים להקנות הבנה בסיסית במדעי החינוך. הם חובה לכל סטודנט ומהווים תנאי קדם להשתתפות בשיעורים המתקדמים.

שיעורים מתקדמים מכוונים להקנות לסטודנט ידע רחב ומעמיק בתחומי חינוך שונים. השתתפות ברוב השיעורים המתקדמים מותנית בהשתתפות מוקדמת בשיעורי המבוא ו/או קורסים המהווים תנאי קדם לשיעורים אלה.

סמינריונים: במסגרת הלימוד הסמינריוני ילמד הסטודנט לטפל באופן מעמיק ושיטתי בנושאים הקשורים לחקר ההוראה וחינוך. על הסטודנט להעמיק בנושא מוגדר, להתמודד עמו באופן מחקרי ולהגיש עבודה סמינריונית כמקובל במוסד להשכלה גבוהה. ההשתתפות בסמינריונים מותנית בלימוד ובהתמקדות קודמת בקורסים המוגדרים כתנאי קדם.

לימודי החינוך כוללים גם לימודי העשרה שנועדו להעניק לסטודנט השכלה בתחומי רב-תרבותיות, חיים משותפים הזהות הערבית והחברה הישראלית, החברה הערבית בישראל.

ב. דידקטיקה והכשרה מעשית

הלימודים בחטיבה זו עיקרם עבודה מעשית מודרכת, המלווה בשיעורים דידקטיים ופדגוגיים. אופי העבודה והשיעורים מותאמים למסלול בו לומד הסטודנט. פירוט התכנית והדרישות בתחום זה מופיע בפרקים הדנים בכל מסלול באופן נפרד.

הערה: חל שינוי במבנה ההכשרה המעשית החל משנה"ל תשע"ז. שינוי זה יחול על סטודנטים המתחילים את לימודיהם (שנה א) בשנה"ל תשע"ז והלאה.

ג. לימודי התמחות (דיסציפלינה)

לימודים אלה מיועדים להקנות לסטודנט ידע בסיסי ונרחב בתחומי התמחותו. היקף הלימודים בהתמחויות משתנה בהתאם למסלול בו לומד הסטודנט. פירוט ההתמחויות והדרישות בכל התמחות מופיע בפרק "התמחויות".

ד. לימודי יסוד

לימודים אלה כוללים לימודי עזר ולימודי יסוד בתחומי הערבית והאנגלית, והם חובה לכל הסטודנטים/ות.

ה. לימודי חובה

לימודים אלה כוללים לימודי שילוב טכנולוגיה בהוראה, עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות, חברה, תרבות וזהות, העצמה אישית, אוריינות אקדמית ערבית, אוריינות אקדמית עברית, לשון דבורה וכתובה- עברית ועוד. לימודים אלה הם חובה לכל סטודנט/ית. בנוסף לעוד קורסים במסגרת תכניות ייחודיות שהמכללה, משרד חינוך והמועצה להשכלה גבוהה מעדכנים ומחייבים בכל שנה כחלק מתכנית הלימודים.

התמחות בהוראה-סטאז'

החל משנת הלימודים תש"ס ההתמחות בהוראה – סטאז' היא בגדר חובה לכל הסטודנטים/ות של שנה ד במכללות האקדמיות לחינוך. עמידה של המתמחה בהצלחה בחובות של שנת ההתמחות תהיה תנאי הכרחי לקבלת רישיון לעיסוק בהוראה במדינת ישראל.

ההתמחות בהוראה כוללת שלושה מרכיבים הכרוכים זה בזה: עבודה של 1/3 לפחות באחת ממסגרות החינוך המוכרות, ליווי של מורה/גננת חונך/ת בבית הספר והשתתפות בסדנת סטאז'.

שעות הלימוד

מספר שעות הלימוד המותר בכל שנת לימודים מוגבל בהתאם למודל הלימודים המחייב. חריגה ממספר שעות הלימודים כרוכה באישור מיוחד מהנהלת המכון, ואישור זה ניתן במקרים חריגים בלבד.

מרכזים לימודיים

במכללה האקדמית בית ברל קיימים מרכזים לימודיים העוסקים בפיתוח כלים וחומרי למידה, מרכזים אלה עוסקים במחקר בתחומי הפדגוגיה ותחום הדעת, ומרכזים המספקים שירותים לסטודנטים מרכזים אלה נותנים שירותים גם לסטודנטים מהמכון.

להלן רשימת המרכזים:

- מרכז פדגוגי (בתוך הספרייה המרכזית)
- מרכז לייעוץ פסיכולוגי (ביחידת דקנאט הסטודנטים)
- מרכז תמיכה בסטודנטים בעלי לקויות למידה
- מרכז לחקר: שפה, חינוך ותרבות של החברה הערבית
- המרכז להוראה ולמידה

תואר ראשון B.Ed.

اللقب الأول B.Ed.

מסלולי ההכשרה

مسارات التأهيل

מסלול על-יסודי مسار فوق الابتدائي

ראש המסלול: ד"ר ורוד ג'יוסי
رئيسة المسار: د. وروود جيوسي

כתובת דואר אלקטרוני: wurud.jayusi@beitberl.ac.il
מיקום: ורד 615/1
טלפון: 09-7473106

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطا
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
מיקום: ורד 615/2
טלפון: 09/7476352

מדריכים פדגוגים:

ד"ר מוחמד מוחסן, ד"ר סמירה נאסר, גב' היבה בלעום, ד"ר מוחמד תאיה, ד"ר את'אר חאג' יחיא, ד"ר עבד אלרחמאן מרעי, ד"ר מוסטפא בדראן, ד"ר אברהים עאמר, גב' סמר חאג' יחיא.

רציונל ומטרות

המסלול מייעד את עצמו להכשיר מורים/ות לביה"ס העל היסודי בחברה הערבית. הכשרת המורה במסלול היא ארבע שנות לימוד. על-פי החזון שהציב לעצמו המכון האקדמי הערבי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל, מטרת תכנית ההכשרה היא להקנות למתכשרים את המיומנויות הפרופסיונאליות של מקצוע ההוראה בהתמחויות השונות ולקדם בקרבם את ערכי ההומניזם ואת המודעות לייחודם הלאומי והתרבותי כאזרחים ערביים במדינת ישראל. להשגת מטרות אלה המסלול מתווה תכנית לימודים, אשר תקנה למתכשרים להוראה את הכלים הנדרשים להתפתחותם האישית והמקצועית הן כמורים פרופסיונאליים ומומחים להוראת המקצועות שבהם התמחו, והן כמחנכים ומנהיגים, יצירתיים, ביקורתיים ודמוקרטיים בעשייתם הפדגוגית, החינוכית והקהילתית. כמו כן תכנית הלימודים תפתח את המחויבות של המתכשרים להוראה ואת יכולתם להוביל שינויים חינוכיים וקהילתיים לשם כינון חברה צודקת, דמוקרטית ושוויונית במדינת ישראל. חברה שתקדם את כיבוד זכויות האדם והמיעוטים החיים בה.

להלן החוגים במסלול על יסודי:

1. לשון וספרות ערבית או חד-חוגי רב-גילי
2. לשון וספרות עברית או חד-חוגי רב-גילי
3. היסטוריה
4. מתמטיקה
5. מדעי המחשב
6. מדעי הטבע (ביולוגיה-כימיה או ביולוגיה-סביבה)

פירוט הצירופים האפשריים של ההתמחויות במסלול:

ס"כ	ש"ש לימודי יסוד	דיקטיקה והכשרה מעשית	ש"ש לימוד חינוך והוראה	ש"ש דיסציפלינה	צירופים
92	4	21	15	52	לשון וספרות ערבית + לשון וספרות עברית
92	4	21	15	52	לשון וספרות ערבית + היסטוריה
90	4	23	15	48	לשון וספרות ערבית (חד חוגי)*
90	4	23	15	48	לשון וספרות עברית (חד חוגי)*
92	4	21	15	52	מדעי הטבע (חד חוגי) ביולוגיה וכימיה או ביולוגיה וסביבה
92	4	21	15	52	מדעי המחשב + חוג נוסף (לשון וספרות עברית או לשון וספרות ערבית או לימודי סביבה או היסטוריה)
92	4	21	15	52	מתמטיקה + מדעי המחשב**

* מתקיים רק עבור הסטודנטים שהחלו את לימודיהם בשנים בהן תכניות אלה נפתחות.

** מתקיים רק עבור הסטודנטים שהחלו את לימודיהם בתשע"ח ותשע"ט.

לימודי חינוך והכשרה

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות	0.5				
<u>סוגיות פסיכו-דידקטיות:</u> פסיכולוגיה חברתית	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			
סדנה לניהול וחינוך כיתה		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			
תיאוריות למידה		0.5			
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: <u>דרכים לקידום למידה משמעותית:</u> 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמאלית		1			
<u>הוראה מאתגרת חשיבה:</u> חשיבה יצירתית ויזמית		0.5			
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			
סמינריון חקר ההוראה <u>מוקדי מחקר</u> א. מחקר איכותני ב. מחקר פעולה ג. מחקר כמותי			2		
ד. מחשבות בחינוך					1
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני- MOOC מתקשב או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך	1				

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
ה. שונות, שותפות ושוויון					3
בחירה אחד מבין הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה הישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. החברה הערבית בישראל			1		
שונות בין לומדים בכיתה			1		
סדנא יישומית בהוראה מותאמת: לקידום נוער בסיכון			0.5		
יחסי הורים-מורים			0.5		
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית*					21-23
הכרת מערכות חינוך	1				
דידיקטיקה של הוראת המקצוע		2			
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4	12		
עיבוד ההתנסות המעשית			2		
3. לימודים דיסציפלינריים					48-52
4. לימודי יסוד					4
ערבית: - טרום בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). - רמה בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמה בינונית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמת מתקדמים-2 ש"ש					2
אנגלית (עד רמת פטור)		2			2
5. לימודי חובה (ללא נקודות זכות)**					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	v				
העצמה אישית	v				
אוריינות אקדמית ערבית	v				
לשון דבורה וכתובה- עברית		v			
חברה, תרבות וזהות		v			
עזרה ראשונה			v		
ביטחון ובטיחות			v		
זהירות ובטיחות בדרכים			v		
סה"כ					90-92

* בתכנית חד חוגי לשון וספרות עברית, לומדים בנוסף שני קורסים בהיקף 2 ש"ש במסגרת דידקטיקה ייחודית למסלול. כלומר, בתכנית חד חוגי עברית היקף שעות הדידקטיקה וההכשרה המעשית הכללי הוא 23 ש"ש.

** בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים).

ב. תיאור ההכשרה המעשית עפ"י הצירופים במסלול

הכשרה מעשית מתקיימת בשנים ב' ו' בלבד. אחת המטרות של תכנית ההכשרה המעשית היא לאפשר למתכשרים במסלול העל יסודי להתנסות בכיתות ז'-י. ההכשרה המעשית יחד עם הקורסים המלווים יחשפו את המתכשרים למגוון רחב של תהליכים וסיטואציות לימודיות שונות אשר מתרחשים לאורך ההכשרה המעשית. המתכשרים ישתתפו באירועים מרכזיים בחטיבת הביניים, ויתנסו במתן שיעורים בתחום התמחותם, בהדרכת המדריך הפדגוגי והמורה המאמן. מדובר על שני דגמי הכשרה: פ.ד.ס ואקדמיה כחה. המתכשרים בדגם פ.ד.ס נמצאים בבתי-הספר יום שלם ואלה באקדמיה כחה נמצאים יומיים. הם מכינים יחידות לימוד ומתנסים בהוראת שיעורים. תכנון השיעורים נעשה בהתאם לעקרונות של אסטרטגיות ושיטות הוראה שנלמדים בקורס הפדגוגי המקביל להתנסות המעשית. כל סטודנט יהיה שותף פעיל בחיי בית הספר, כמו כן ישמש הסטודנט כחונך לסטודנט או לקבוצה קטנה של סטודנטים במשך השנה. ביום ההתנסות המעשית תתקיים ישיבת צוות לכל המתמחים, בה ישתתפו הסטודנטים המתמחים, המורים המאמנים והמדריך הפדגוגי.

תכנית ההכשרה המעשית למתכשרים המתמחים בבית הספר העל יסודי היא כדלקמן:

ערבית דו חוגי + היסטוריה

שנת לימודים	לימודים עיוניים	התנסות מעשית
שנה ב'	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה - היסטוריה	פ.ד.ס התנסות בכיתות ז' - ט ז' - י
שנה ג'	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה - ערבית	אקדמיה כחה - התנסות בכיתות

עברית/ערבית חד חוגי ודו חוגי (ערבית עברית)

שנת לימודים	לימודים עיונים	התנסות מעשית
שנה ב עברית חד חוגי/ דו חוגי- ערבית- עברית	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה – עברית	פ.ד.ס. התנסות בכיתות ז – ט
שנה ב ערבית חד חוגי	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה – ערבית	פ.ד.ס. התנסות בכיתות ג – ו
שנה ג עברית חד חוגי/ דו חוגי ערבית- עברית	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה – עברית או ערבית בהתאם להתמחות	אקדמיה כחה - התנסות בכיתות ז – ט
שנה ב ערבית חד חוגי	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה – ערבית	אקדמיה כחה - התנסות בכיתות ז – ט

מדעים

שנת לימודים	לימודים עיונים	התנסות מעשית
שנה ב	מיומנות חקר בהוראת המדעים/ ביולוגיה	פ.ד.ס. - התנסות בכיתות ז – ט במדעים
שנה ג	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה/ כימיה או סביבה	אקדמיה כחה - התנסות בכיתות ז – ט במדעים

מחשבים וחוג נוסף (ערבית, עברית, היסטוריה, סביבה)

שנת לימודים	לימודיים עיונים	התנסות מעשית
שנה ב*	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה - מחשבים	פ.ד.ס. - התנסות בכיתות ז - ט
שנה ג*	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה - ערבית, עברית, היסטוריה, סביבה	אקדמיה כתה - התנסות בכיתות ז - י

* סטודנטים שהתקבלו בשנה"ל תשע"ח ותשע"ט, בשנה ב' ההכשרה המעשית התקיימה בהתמחות מתמטיקה, ובשנה ג' בהתמחות מחשבים.

לשון וספרות ערבית

قسم اللغة العربية وآدابها

ראש החוג: ד"ר אימאן יונס

رئيسة القسم: د. ايمان يونس

כתובת דואר אלקטרוני: eman.younis@beitberl.ac.il

מיקום: ורד 603/10

טלפון: 09-7473190

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطة

מיקום: ורד 615/2

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

חברי הסגל האקדמי בחוג:

ד"ר אימאן יונס, ד"ר מראד מוסא, פרופ' גאלב ענאבסה, ד"ר את'אר חאג יחיא, ד"ר סמיר חאג, ד"ר עבדאלנאסר ג'בארין.

מטרת הלימודים בחוג

תכנית הלימודים בחוג שואפת לטפח מורה ערבי אורייני, גאה בשפת האם שלו, רואה בה כסמל תרבותי ומרכיב חשוב בעיצוב הזהות הלאומית שלו, מעריך את הייחודיות של השפה כשפת הקוראן, שולט במיומנויותיה, יכול ללמוד וללמד אותה בשכבות הגיל השונות, בשיטות הוראה חדשניות ועדכניות, מאמין בשליחותו החברתית והחינוכית, בעל ראיה פתוחה וגמישה להתרחשויות ולשינויים שחלים על השפה בעידן הגלובליזציה, ויכולת הסתגלות גבוהה לשינויים אלה.

מבנה הלימודים בחוג לקראת תואר בוגר בהוראה (B.Ed)

במסלול העל יסודי

החוג מציע ללומדים שתי תכניות שונות: תכנית לימודים במתכונת דו חוגית, ותכנית לימודים במתכונת חד חוגית. תכנית הלימודים בשתי המתכונות היא ארבע שנתית, כאשר תכנית הלימודים הדיסציפלינארית מורכבת מקורסים בארבעה תחומים: מיומנות שפה, לשון ובלשנות, ספרות קלאסית ומודרנית, ולימודי אסלאם.

א. הלימודים במתכונת הדו-חוגית*

המתכונת הדו חוגית כוללת לימודי חוג ערבית וחוג נוסף: לשון וספרות עברית, היסטוריה או מחשבים.

הלומד במתכונת הדו חוגית חייב ב-52 ש"ש של לימודים דיציפלינאריים כאשר 26 ש"ש מתוכם הם מהחוג לשון וספרות ערבית ו-26 ש"ש מהחוג השני.

במתכונת זו הלומד חייב להגיש בשנה ד' עבודה סמינריונית אחת בכל חוג משני החוגים שבהם הוא לומד.

מתכונת זו מיועדת להכשיר מורה שילמד את השפה הערבית כשפת אם בבתי ספר העל יסודיים (כיתות ז-י) בחברה הערבית.

*פתיחת תכנית זו מותנית במספר הנרשמים.

ב. הלימודים במתכונת החד-חוגית

תכנית הלימודים במתכונת זו היא חד-חוגית במסלול רב-גילאי. הלומד במתכונת זו חייב ב-48 ש"ש של לימודים דיציפלינאריים + הגשת עבודה סמינריונית אחת בשנה ד'. מתכונת זו מיועדת להכשיר מורה שילמד את השפה הערבית כשפת אם בבתי ספר יסודיים ועל יסודי כאחד (כיתות ג-י).

א. מבנה הלימודים בתכנית הדו-חוגית

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
מיומנויות				
הוראת הבנת הנקרא והבנת הנשמע ג		1 סמסטר ב		
הוראת ההבעה בכתב ובעל פה ג		1 סמסטר ב		
אבחונים ומיפויים		1		
הדרכה ביבליוגרפית	0			
לשון				
יסודות הדקדוק א	1			
יסודות הדקדוק ב	1			
תורת המשפט		1		
תורת הצורות וההגה		1		
דקדוק שימושי (פרוסימניריון חובה)		2		
ספרות מודרנית				
תולדות הספרות הערבית המודרנית	2			
הסיפור הקצר המודרני		1		
הרומן הערבי המודרני		2		
סוגיות בשירה הערבית המודרנית		1		
ספרות ילדים ונוער		1		
האוטוביוגרפיה הספרותית - א				1
ספרות קלאסית				
תולדות הספרות הערבית הקלאסית	2			
סוגיות בשירה הערבית הקלאסית		1		
ז'אנרים ספרותיים קלאסיים - א (סמינריון)				1
ז'אנרים ספרותיים קלאסיים - ב (סמינריון)				1
דת אסלאם				
טקסטים הלכתיים באסלאם			1	
ספרות הסירה של הנביא מוחמד/ קריאה מודרכת בטקסטים היסטוריים			1	
סוגיות בקוראן ופרשנות				2
סה"כ	6	7	8	6

ב. מבנה הלימודים בחוג בתכנית החד חוגי* (רב גילאי)

במסגרת התכנית החד חוגית, הסטודנטים לומדים קורסים כדידקטיקה ייחודית לתכנית הנחשבים כחלק מלימודי המסלול, והם: דידיקטיקה ייחודית לחד חוגי ערבית בהיקף 2 ש"ש (בנוסף ל-48 ש"ש לימודי חוג והתמחות):

1. אבחונים ומיפויים בקריאה וכתיבה 1 ש"ש

2. לקויות קריאה וכתיבה 1 ש"ש

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
מיומנויות				
הבנת הנשמע והנקרא (קורס שנתי במקום א, ב)	2			
הבעה בכתב ובעל פה (קורס שנתי במקום א, ב)	2			
הוראת הבנת הנשמע והנקרא (במקום ג)		1		
הוראת הבעה בכתב ובעל פה		1		
אסטרטגיות בהוראה ולמידה: שפת אם ושפות נוספות		1		
אוריינות וניצני אוריינות בגיל הרך		2		
רכישת קריאה וכתיבה		1 סמס' ב		
הדרכה ביבליוגרפית	0			
לשון ובלשנות				
מבוא לבלשנות / סוגיות בבלשנות הש-וואתית		1		
יסודות הדקדוק א	1			
יסודות הדקדוק ב	1			
סמנטיקה / הסמיוולוגיה של השפה כאומנות וויזואלית			2	
פונטיקה ופונולוגיה		2		
תורת ההגה והצורות		1		
תורת המשפט		1		
לשון וחברה/ חינוך וזהות בהוראת השפה הערבית			2	
דקדוק שימושי (פרו סמינריון חובה)			2	

*פתיחת תכנית זו מותנית במספר הנרשמים

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
ספרות מודרנית				
תולדות הספרות הערבית המודרנית	2			
סוגיות בשירה הערבית המודרנית		1		
הסיפור הקצר המודרני / לשונה של הסיפור רת הערבית המודרנית			1	
עיונים בספרות ילדים ונוער		1		
היבטים בספרות הערבית הדיגיטאלית				2
הרומן הערבי המודרני			2	
טקסטים ספרותיים מודרניים			2	
קווים מאפיינים בספרות הפלסטינית / ערכי מורשת וחינוך בספרות הפלסטינית ובהוראתה				1
אוטוביוגרפיה ספרותית (א+ב)				2
ספרות קלאסית				
תולדות הספרות הערבית הקלאסית א	2			
סוגיות בשירה הערבית הקלאסית		1		
ספרות האנקדוטות הערבית			1	
המקאמה/ היסטוריה ערבית שבעל פה			1	
ז'אנרים ספרותיים קלאסיים (א+ב) סמי- נריון				2
דת אסלאם				
קוראן ופרשנות				2
ספרות הסירה של הנביא מוחמד/ קריאה מודרכת בטקסטים היסטוריים			1	
טקסטים הלכתיים באסלאם/ חינוך ומדעים באסלאם			1	
סה"כ	10	14	15	9

תנאי קדם עבור קורסים בחוג בכל התכניות:

- הקורס יסודות הדקדוק א הוא תנאי קדם לקורס יסודות הדקדוק ב
- הקורסים תולדות הספרות הקלאסית ותולדות הספרות המודרנית הם תנאי מעבר לשנה ב
- הקורס דקדוק שימושי הוא תנאי קדם (פרו-סמינריון חובה) לסמינריון בשנה ד

החוג ללשון וספרות עברית

قسم اللغة العبرية وآدابها

ראש החוג: ד"ר תמי יאיר
رئيسة القسم: د. تامي يائير

כתובת דואר אלקטרוני: tami.yair@beitberl.ac.il
מיקום: ורד 603/10
טלפון: 09-7473187

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطا
מיקום: ורד 615/2
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7476352

סגל החוג:

ד"ר תמי יאיר, ד"ר עליוות, ד"ר רמה מנור, ד"ר עבד אלרחמן מרעי, ד"ר זאהי עבאס,
ד"ר יעל בלבן, ד"ר טל הולץ, גב' סמר חאג' יחיא, פרופ' גילה שילה

תיאור ורציונל

החוג ללשון ולספרות עברית כשפה שנייה (צירוף לימודים) מציע תוכנית לימודים להכשרת מורים לחטיבה העליונה, שבה נלמדות שתי הדיסציפלינות: לשון עברית וספרות עברית. כידוע, בבתי-הספר הערביים המלמדים עברית כשפה שנייה, אין פיצול בין שתי הדיסציפלינות והמורה אמור ללמד הן את הלשון הן את הספרות. על כן מצאנו לנכון להציע תוכנית משולבת ההולמת את המציאות בשדה ועונה על הצרכים של הוראת העברית כצירוף לימודים. השילוב, לדעתנו, יסייע בידי המורים המתעתדים ללמד את העברית כשפה שנייה בשתי הדיסציפלינות במסגרת בית-הספר, ויכשיר אותם להוראה. מגוון הקורסים המוצעים במסלול העל-יסודי בשתי הדיסציפלינות עוסקים בהקניית ידע יסודי ומקיף על הלשון העברית ועל הספרות לתקופותיה בזיקה לידע על אודות הבלשנות הכללית המודרנית.

כלל הקורסים בחוג מחולקים לשלוש חטיבות: חטיבה בהבנת הנקרא ובהבעה, חטיבה בלשון וחטיבה בספרות.

כמו כן הקורסים בכל חטיבה מחולקים לתת-חטיבות, כאשר כל צרור קורסים מהווה חטיבה בפני עצמה השזורה עם יתר החטיבות ואשר רוקמות ביחד את המתווה הכללי של התוכנית.

הקורסים בחטיבה הראשונה (הבנת הנקרא והבעה) תורמים לשיפור כושר ההבעה של הסטודנט ולרכישת אוצר מילים מעולמות שיח שונים, להעשרת לשונו של הסטודנט ולהקניית כלים שבאמצעותם יוכל הלומד להתמודד בהוראת ההבעה והבנת הנקרא בבית הספר.

הקורסים בחטיבה השנייה (לשון) מעמיקים את הידע הלשוני, משפרים את רכישת העברית ומיטיבים את השליטה בה. כמו-כן, מעניקים ללומד כלים לחקר הלשון והתפתחותה לאור התיאוריות הבלשניות המודרניות.

הקורסים בחטיבה השלישית (ספרות) מקנים לסטודנטים ידיעה בסיסית ביצירות נבחרות בספרות המקרא, בספרות ימי-הביניים ובספרות של העת החדשה. כמו כן הם מכשירים את הסטודנטים להתמודד באופן עצמאי עם ז'אנרים שונים של יצירות ספרותיות במגוון צורות הספרות: סיפורת, נובלה, בלדה, אגדה, רומן, שירה.

תוכנית הלימודים של החוג **לשון וספרות עברית** מתבססת על העקרונות הבאים:
א. הוראת העברית בבתי הספר הערביים נלמדת באופן משולב ובלא הפרדה בין שני חלקיה: לשון וספרות.

ב. רכישת השכלה כוללת במקצוע העברית: לשון וספרות והדרכת הסטודנטים במתודה מדעית.

ג. פיתוח מיומנויות ההבעה בכתב ובעל פה וכן פיתוח יכולת הבנת הנקרא של הסטודנטים המייעדים את עצמם להיות מורים לעברית בבית ספר על-יסודי במגזר הערבי.

מסלול העל יסודי מציע שתי תכניות:

א. התכנית הדו חוגית בחוג ללשון וספרות עברית:

מטרות הלימודים

1. להקנות לסטודנט ידע עיוני ומתודי בתורת הלשון העברית על פי המחקר הבלשני המודרני
2. להעניק לסטודנט כלי מחקר ושיטות מחקר לתיאור העברית לתקופותיה ולסגנונותיה בזיקה ללשונות הקרובות לה
3. ללמד קריאת טקסטים ממקורות קדומים וממחקרים מודרניים בחקר הלשון העברית וניתוחם
4. לשפר את דרכי התקשורת בכתב ובעל-פה אצל הסטודנט
5. לחשוף את הסטודנט להיכרות מעמיקה עם יצירות הספרות העברית לסוגיה ולתקופותיה
6. ללמד את הסטודנט ניתוח של יצירות ספרותיות באמצעות שיטות מחקר ותיאוריות מגוונות מתחום הספרות, מדעי החברה והפסיכולוגיה

הלימודים כוללים

- קורסים לשיפור ההבעה בכתב ובעל-פה
- קורסי יסוד בלשון העברית
- קורסים מתקדמים בלשון העברית
- קורסים ממדור האגדה והספרות העממית
- קורסים בשירה עברית מתקופת הזוהר ובשירה צעירה
- קורסים בספרות העברית העתיקה והחדשה
- הלימודים בחוג כוללים סיור לימודי חובה פעם בשנה, ביום ג', במסגרת הכשרה מעשית, לסטודנטים בשנה ב.

מהלך הלימודים בחוג

חטיבות הלימוד:

5 ש"ש	הבנה והבעה
11 ש"ש	לשון
10 ש"ש	ספרות

לימודי מכינה:

לימוד המכינה הם בהיקף של 3 ש"ש בלא נקודות זיכוי:

יסודות הדקדוק העברי – 2 ש"ש
הדרכה ביבליוגרפית – 1 ש"ש

תכניות לימוד בחוג במסלול העל יסודי:

החוג כולל שתי תכניות:

- תכנית דו-חוגית במסלול העל יסודי המשלבת חוג עברית וחוג לשון וספרות ערבית.
- תכנית חד-חוגית (רב גילאית)

להלן טבלאות המפרטת את חובות הסטודנט לפי תכנית, חטיבות הלימוד, הנושא (שמות הקורסים) ושנות הלימוד.

מבנה לימודים בחוג בתכנית דו-חוגית:

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חטיבת לימוד ונושא
5					א. הבנה והבעה
				2	הבנת הנקרא והבעה בכתב א
			1		הבנת הנקרא והבעה בכתב ב
			2		הבעה בעל-פה א
11					ב. לשון
				2	תחביר עברי
			2		תורת הצורות
		1			תולדות הלשון העברית (קורס מאוגם)
		1			סמנטיקה
				1	עקרונות ברכישת הקריאה והכתיבה בעברית שפה שנייה
		1			**תולדות הלשון העברית ב
				1	פונטיקה ופונולוגיה
	2				סמינריון * / קורס בחירה
10					ג. ספרות
				1	השירה העברית בספרד
				1	הסיפור העממי
			2		הסיפור הקצר
			2		שירה מודרנית
		1			קורס בחירה מאוגם
		1			תרבות ישראל-טקסטים מן המקורות
	2				סמינריון*
26	4	5	10	7	סה"כ

* על הסטודנט לבחור סמינריון אחד בלשון או בספרות מבין הסמינריונים המוצעים

ב. התכנית החד חוגית בחוג ללשון וספרות עברית*:

התוכנית לקראת תואר "בוגר בהוראה" (B.Ed.) ללימודי לשון וספרות עברית היא ארבע שנתית ותתקיים במתכונת חד-חוגית במסלול רב-גילי. התוכנית מיועדת להכשיר את פרח ההוראה לתפקידו העתידי כמורה לשפה העברית במגזר הערבי הן בבית ספר יסודי הן בעל-יסודי כאחד.

מטרות

- הקניית ידע תיאורטי בתחום רכישת שפה שנייה
- חשיפת הלומדים לשיטות הוראה ברכישת העברית שפה שנייה
- תגבור הלימודים הדיסציפלינריים והעמקה בהם כדי להפוך את ההכשרה (ובעקבותיה את ההוראה) למיטבית ולמשמעותית עבור הלומד
- הקניית כשירות תקשורתית, הכוללת כשירות דקדוקית, כשירות חברתית-תרבותית, כשירות שיח וכשירות אסטרטגית בהוראת השפה
- הקנייה של שליטה מיטבית בארבע אופנויות השיח: קריאה, כתיבה, דיבור והאזנה
- חשיפת הסטודנט באופן אינטנסיבי במשך שנות לימודיו בחוג לכל השלבים ברצף ההתפתחותי של סטודנט בית הספר, וכן הכרת הרצף בהוראת העברית בבתי הספר הערביים החל מכיתה ג ועד כיתה י
- רכישת אסטרטגיות להוראת העברית באמצעות כלים מתוקשבים
- להכשיר עתודה של מורים מקצועיים להוראת העברית באופן מיטבי על ידי הקניה של ידע תיאורטי רחב היקף המבוסס על מחקרים עדכניים בארץ ובעולם, וכן מתן כלים מעשיים להתמודדות עם סוגיות לשוניות, תרבותיות, חברתיות וספרותיות הקשורות לשפה העברית על כל רבדיה.

לימודים דיסציפלינריים של החוג ללשון ולספרות עברית (48 ש"ש)

- מיומנות השפה: 10 ש"ש מיומנויות בהבנת הנקרא ובהבעה בכתב ובעל פה
- לשון ובלשנות: 21 ש"ש בלשנות תיאורטית ובלשנות יישומית
- ספרות: 14 ש"ש סוגות שונות בספרות העברית ובתקופות שונות
- תרבות ישראל: 3 ש"ש חגים ומועדים בישראל וטקסטים מן המקורות היהודיים
- הלימודים בחוג כוללים סיור לימודי חובה פעם בשנה, ביום ג', במסגרת הכשרה מעשית, לסטודנטים בשנה ב.

*פתיחת תכנית זו מותנית במספר הנרשמים

מהלך הלימודים בחוג
לימודי מכינה:
לימוד המכינה הם בהיקף של 1 ש"ש בלא נקודות זיכוי:
הדרכה ביבליוגרפית – 1 ש"ש

דידקטיקה ייחודית לחד חוגי:

הדידקטיקה הייחודית היא בהיקף של 2 ש"ש:

הוראת העברית לבעלי צרכים מיוחדים – 1 ש"ש

שילוב משחקים להוראת העברית כשפה שנייה – 1 ש"ש

להלן טבלה המפרטת את חובות הסטודנט על פי חטיבות הלימוד, הנושא (שמות הקורסים) ושנות הלימוד.

מבנה הלימודים בתכנית החד-חוגית

קורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
מיומנויות השפה					10
עקרונות ברכישת הקריאה והכתיבה בעברית שפה שנייה	1				
הבנת הנקרא והבעה בכתב א	2				
הבנת הנקרא והבעה בכתב ב		2			
הבעה בעל-פה א	2				
הבעה בעל-פה ב		1			
אוריינות: איתור קשיים ודרכי התערבות			1		
סדנת כתיבה			1		
לשון ובלשנות					21
לשון וחברה		2			
בלשנות השוואתית				2	
יסודות הדקדוק העברי	2				
פונטיקה ופונולוגיה	2				
מבוא לבלשנות כללית	2				
תחביר עברי	2				
תורת הצורות		2			
תולדות הלשון העברית			1		

החוג ללשון וספרות עברית

קורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
תולדות הלשון העברית ב			1		
סמנטיקה			1		
היבטים מעשיים בלשון העברית			1		
קורס בחירה: שפת התקשורת הדיגיטלית			1		
סמינריון בלשון : סוגיות בכתיבה				2	
ספרות					14
הסיפור העממי	1				
השירה העברית בספרד	2				
הסיפור הקצר		1			
שירה מודרנית		2			
פזמונים ושירת ילדים			1		
יסודות הרומן והנובלה			1		
איך לאהוב ילד? ספרות הילדים והפדגוגיה של יאנוש קורצ'אק			1		
קורס בחירה : כל ילד הוא פלא: היחס לחריגים ולחריגויות בתרבות ובספרות ילדים ונוער			1		
ספרות נשים				2	
סמינריון בספרות: תמורות בספרות העברית				2	
תרבות ישראל					3
חגים ומועדים בישראל		2			
טקסטים מן המקורות			1		
סה"כ	16	13	11	8	48 ש"ש
דידקטיקה ייחודית לחד חוגי					
הוראת העברית לבעלי צרכים מיוחדים			1		
שילוב משחקים להוראת העברית כשפה שנייה			1		
סה"כ					2 ש"ש

החוג להיסטוריה

قسم التاريخ

ראש החוג: ד"ר מוהנד מחאג'נה
رئيس القسم: د. مهند محاجنة

כתובת דואר אלקטרוני: mohannad.mahagna@beitberl.ac.il
מיקום: ורד 615/3
טלפון: 09-7476352

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطة
מיקום: ורד 615/2
טלפון: 09-7476352
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

סגל החוג:
ד"ר מוהנד מחאג'נה, ד"ר מוסטפא בדראן, ד"ר פאדי נחאס וד"ר מסעוד אגבאריה.

רציונל

ההיסטוריה לחברה חשובה לגיבוש התודעה הזהות, הקדמתה והתרבות. תרומתה של ההיסטוריה גם ביצירת קשר פורה עם החברות האחרות, קשר של שותפות ותועלת הדדית. חשיבותה של ההיסטוריה עולה בהתמדה בחברות מתפתחות ומפותחות. ההיסטוריה העצמית וההיסטוריה האזורית והעולמית משתלבים למתן לקחים לקידום הפרט, החברה והאנושות. ההיסטוריה, בהיבט הרחב יוצרת הבנה לתולדות העמים האחרים ומפתחת רגישות כלפי הזולת ותורמת לקידום קשרים ברמה המקומית, האזורית והאוניברסאלית, ההיסטוריה תורמת ליצירת חברה אוניברסאלית טובה יותר, מתקדמת יותר ומאושרת יותר. במדינות העולם מודעים לחשיבותו של מקצוע ההיסטוריה בבתי הספר ומקצים למענו משאבים גדולים ומכשירים מורים להוראת המקצוע.

במכון קיימת תכנית הכשרת מורים ערביים ללימודי ההיסטוריה, התוכנית כוללת שלוש חטיבות, היסטוריה, תרבות האסלאם ומורשת ערבית. המכון מציע תכנית דיסציפלינארית שכוללת 26 שעות לימוד שנתיות: 17 שעות חובה שכוללת מבואות שונים וקרסי מתודולוגיה. 9 שעות בחירה.

מטרות

- לחשוף את הסטודנטים של החוג לקשת רחבה של נושאים שונים ומגוונים בהיסטוריה של הערבים והמוסלמים והתרבות האסלאם והמורשת הערבית.
- להקנות לסטודנטים כלים תיאורטיים ומתודיים כמקובל בעולם האקדמיה להבנת המאורעות והתהליכים ההיסטוריים והתפתחותם.
- להקנות לסטודנטים מיומנות ניתוח המאורעות ההיסטוריים, היכולת לקשר בין המאורעות, יכולת ניהול דיון מדעי פורה בנושאים ההיסטוריים התרבות האסלאמית והמורשת הערבית, ויכולת הסקת מסקנות והבעת עמדה.
- להעניק לסטודנט מיומנויות התמודדות עם טקסטים היסטוריים וביקורת המקורות.
- לחשוף את הסטודנטים להסתעפות תחומי העיסוק במקצוע היסטוריה, כמו תולדות ימי העמים, היסטוריה חברתית, היסטוריה כלכלית וכד'.

הלימודים כוללים

- קורסים להקניית ידע תיאורטי ומתודי בהיסטוריה.
- קורסים בהיסטוריה העתיקה של המזרח התיכון ואירופה.
- קורסים בהיסטוריה של ימי הביניים מראשית האסלאם עד המאה ה-19 של תולדות המזרח התיכון ואירופה.
- קורסים בהיסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה.
- קורסים בהיסטוריה העולמית בעת החדשה.
- קורסים בהיסטוריה של ארצות הברית מאז ההגירה האירופית והאפריקנית.
- קורסים בהיסטוריה המדינית העולמית ובכלל זה תולדות הסכסוכים והמשברים בעולם.
- סיורים לאזורים שונים בארץ במהלך לימודי התואר.
- השנה סיור לאזור טבריה והצפון.

מבנה תכנית הלימודים בחוג

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	הנושא / לפי שעות שנתיות
				קורסים בהיסטוריה
			2	מבוא לתולדות הערבים והאסלאם בין השנים 622-1917
		1		תולדות התקופה הממלוכית
		1		האימפריה העבאסית
	1			האימפריה העות'מאנית
1				קריאה מודרכת בטקסטים ערביים מוסלמיים
		1		פלסטין בעת העתיקה
		1		פלסטין במאות ה-18 וה-19
		1		ארצות ערב בין שתי מלחמות העולם
	1			המזרח התיכון אחרי מלחמת העולם השנייה
			1	אירופה בימי הביניים
		1		אירופה במאה ה-19
	2			סוגיות נבחרות בתולדות העולם במאה העשרים
2				סמינריון
		1		קולנוע והיסטוריה ערבית
				קורסים בתרבות האסלאם
			1	אסכולות בחקר ההיסטוריה והתרבות האסלאמית
1				החברה האסלאמית האורבאנית
	1			התרבות האסלאמית באתגרי המאה ה-21
		1		כיתות באסלאם
			1	חינוך ומדעים באסלאם
				קורסים במורשת הערבית
	1			שכנים נוכחים: קשרים חברתיים ותרבותיים בין יהודים לערבים בארץ משלהי התקופה העות'מאנית ועד תקופת המנדט
			1	היסטוריה ערבית שבעל פה
		1		טקסים וחגים בחברה הערבית
			1	פולקלור ומורשת בחברה הערבית

החוג למדעי הטבע

قسم علوم الطبيعة

ראש החוג: פרופ' מוחמד זידאן
رئيس القسم: بروفيسور محمد زيدان

כתובת דואר אלקטרוני: mohamaad.zidan@beitberl.ac.il
רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطة
מיקום: ורד 615/2
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7476352

סגל החוג:

ד"ר מוחמד תאיה, ד"ר פאדי סכראן, ד"ר איברהים עאמר, פרופ' עבד אלפתאח נאסר, ד"ר ענאן חאג' יחיא, פרופ' מוחמד זידאן, ד"ר מחמוד תאיה, פרופ' מחמוד חליחל, ד"ר ראג'ח שרקיה, ד"ר מוחמד מוחסן.

רציונל

בתקופה האחרונה אנחנו עידים להתפתחויות דרמטיות בתחומים השונים של מדעי הטבע. התפתחויות אלו באות לידי ביטוי בתגליות המרעישות בתחומי המדע השונים, אשר תורמים רבות להתפתחויות משמעותיות בתחומי הרפואה, התעשייה, החקלאות והכלכלה בכלל. בתחום הביולוגיה אנו ניצבים כיום בעיצומה של התפוצצות מידע בקנה מידה מהפכני המכתיבים עדכונים חשובים מאוד בתחומי הדעת ובשטחי מחקר שונים אשר הביאו ליישומים חדשניים, העומדים בחזית המדע לשירות האדם. אחת הדוגמאות הבולטות היא ההתפתחויות בתחום הגנטיקה שמאפשרות לנו פיתוחים מרחיקי לכת בתחומי טיפול במחלות על ידי טרפיה גנטית, ולאחרונה גם ע"י טרפיה תאית (תאי גזע). גם בתחומי הכימיה ההתפתחויות הן מרחיקות לכת בנושאים השונים. התפתחות תחום חומרים מתקדמים לדוגמה השפיעה על התעשיות השונות של ייצור מכוניות, מטוסים ואפילו מרכבות החלל. גם בתחום הפיזיקה ההתפתחות היא מדהימה, דבר שבא לידי ביטוי בתגליות החדשות, האחרונה שבהן היא גילוי "החלקיק האלוהי" "Higgs Boson" שהינו חלקיק יסודי שבעזרתו ניתן ללמוד הרבה על התפתחות היקום (אחד מפרסי נובל האחרונים בפיזיקה היה בתחום זה). בנוסף לכל אלה ההתפתחויות בחקר החלל הובילו את האדם להרחיק לכת בתוך החלל, דבר שהביא ליישומים חדשים, מאד מתקדמים בתחומי התקשורת לדוגמה.

מכלול הקורסים המדעיים שהסטודנט לומד נותנים בסופו של תהליך תמונה אינטגרטיבית על המבנה הלוגי של תהליכים ותופעות מדעיות. הכוונה היא שבטבע המדע קיים בצורה אינטגרטיבית, כך שאין הפרדה בין חוקי הפיסיקה, עקרונות הביולוגיה והריאקציות הכימיות בתהליך הנשימה לדוגמה. הבנת הקשר בין מבנה מולקולה ביולוגית מבחינה המבנה הכימי שלה, הכוחות והלחצים הפועלים עליה לבין תפקידה בגוף החי או במערכת טבעית אחרת נותן לסטודנט זוויות חשיבה חדשות על ההיגיון המדעי ועל פלאי הבריאה של מערכות הטבע השונות. במסגרת הלימודים המוצעת מתקיים שיקוף עדכני של זירות המחקר המדעי ועדכון תכני תחומי הדעת כמתחייב מההתפתחויות המהירות שחלו בשלהי המאה העשרים והכניסה למאה העשרים ואחד.

הסטודנטים בתום לימודיהם יצוידו בכלים וידע שיאפשרו להם להשתלב בעיקר במוסדות אקדמיים וחינוכיים בהוראה ובהדרכה, וגם בגופים ציבוריים ותעשייתיים, עם אפשרות להמשיך את לימודיהם במחקר מדעי בסיסי, דבר שיכול לאפשר להם להשתלב במחקר ובפיתוח תעשייתי.

בחוג למדעי הטבע במכון האקדמי הערבי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל, קיים סגל אקדמי מקצועי, בתחומי התמחויות דיסציפלינאריות שונות, אשר בחלקו הגדול, בנוסף להוראה ולהדרכת סטודנטים עוסק במחקר אקדמי. כמו כן, עומדים לרשות הסגל מעבדות חדישות ומודרניות (הכימיה, הפיסיקה והביולוגיה המולקולרית), עם ציוד משוכלל, כולל מחשבים וציוד אורקולי מתקדם. בנוסף לכך מצויד החוג: באוספים לימודיים ייחודיים, בגן בוטני צמוד ובמעבדה לגידול בעלי חיים.

חשוב כאן לציין, שעל מנת להכשיר כוח הוראה שילמד את הדיסציפלינות השונות בשפת האם של הסטודנטים הוראת רוב הקורסים בשפה הערבית משרתת מטרה זו. נוסף לכך, עבודת צוות משותפת של המרצים משתי החברות (הערבי והיהודי) במכון הטבע במכללת בית ברל, תורמת לקידום ההוראה ומושכת סטודנטים לפנות ללימודים במכון. כמו כן קיום צוות כזה יאפשר בעתיד הרצת קורסים במדעים במקביל בשתי השפות דבר שיהיה ייחודי לחוג ולמכללה האקדמית בית ברל.

מטרת הלימודים

א. להקנות ללומדים ידע עדכני ורחב בתחומי מדעי הטבע השונים, עם הדגשת יתר על מקצועות הביולוגיה, הסביבה, הכימיה והפיזיקה, והאינטראקציה ביניהן, לקבלת תמונה מדעית מקיפה על תהליכים מדעיים ותופעות טבע.

ב. הלומדים ייחשפו לרמת הוראה אקדמית גבוהה שבמהלכה ירכשו מיומנויות חקר שונות וגישות חדשניות של חשיבה מדעית ביקורתית ויצירתית, דבר שיקנה להם את הכלים והאמצעים הדרושים להתמודדות עם סוגיות שאלות מדעיות חדשות. דבר זה יסייע בידם במהלך עבודתם כמורים למדעים, בעתיד, להיות מורים מיומנים בתחומי הביולוגיה, הכימיה והפיזיקה.

ג. הרמה האקדמית הגבוהה תאפשר לסטודנטים שסיימו את ה- B.Ed. להמשיך ולהשתלב בלימודים לתארים גבוהים: M.Sc. ו- Ph.D.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מבוססת על קורסי יסוד במדעי הטבע: כימיה, מתמטיקה, פיסיקה, סביבה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה וכן על קורסים בסיסיים בביולוגיה וקורסים מתקדמים בתחומי ההנדסה הגנטית, הביולוגיה המולקולרית ואחרים. במשולב מוצעים שלוש חטיבות קורסים מתקדמים שונים במדעי הטבע איכות הסביבה ובריאות הציבור.

מבנה התכנית ומהלך הלימודים בחוג:

- קיימות שתי תכניות לימודים בחוג למדעי הטבע במסלול העל יסודי :
א. תכנית התמחות ביולוגיה- כימיה:
ב. תכנית התמחות ביולוגיה-סביבה
- שתי התכנית מורכבת מארבעה תחומים: ביולוגיה, כימיה, פיסיקה וסביבה (הסטודנט לומד את התחומים בהתאם לתכנית ההתמחות שבחר).
- במשך שלוש השנים הראשונות של הלימודים חייב כל סטודנט להשתתף בקמפוסים הלימודיים בחוג (אי השתתפות בקמפוסים מעכב את מתן הציון בעבודה המעשית עד לאחר השתתפות הסטודנט)

א. תכנית התמחות ביולוגיה-כימיה

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד (היקף הלימודים 25 ש"ש)*.

טבלת פירוט מהלך הלימודים:

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
קורס ממוחשב בבטיחות	✓			
הכרת משאבי הספרייה	✓			
שיטות מתמטיות א	1			
שיטות מתמטיות ב	1			
קורס תכנות בסיסי	1			
סטטיסטיקה	1			
כימיה כללית שיעור	1			
כימיה כללית מעבדה	1			
כימיה כימיה אי אורגנית	1			
פיזיקה כללית – מכניקה א	1			
פיזיקה כללית – מכניקה ב	1			

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
מבוא למדעי החיים	1			
ביולוגיה של התא	1			
אקולוגיה	1			
בוטניקה	1			
מעבדה בבוטניקה	1			
חסרי חוליות	1			
כימיה אורגנית		2		
כימיה אנליטית		1		
מעבדה בכימיה אנליטית		1		
מעבדה בכימיה אורגנית		2		
כימיה פיזיקלית		1		
פולימרים		1		
ביולוגיה מולקולרית		1		
פיזיולוגיה של האדם א		1		
פיזיולוגיה של האדם ב		1		
גנטיקה- מנדליזם		1		
גנטיקה מודרנית		1		
מיקרוביולוגיה		1		
מעבדה במיקרוביולוגיה		1		
פיזיקה כללית - חשמל ומגנטיות א		1		
פיזיקה כללית - חשמל ומגנטיות ב		1		
חולייתנים		1		
חום וזורמים		1		
פיזיולוגיה של הצמח		1		
מעבדה בפיזיולוגיה של הצמח		1		
פרקים באנדוקרינולוגיה של האדם		1		
גלים ואופטיקה		1		
המשבר הסביבתי וקיימות			1	
מעבדה בפיזיקה			1	
ביוכימיה א			1	
ביוכימיה ב			1	

החוג למדעי הטבע

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
מעבדה בביוכימיה			2	
אבולוציה			1	
מבוא לביוטכנולוגיה והנדסה גנטית			1	
מזון ותזונה			1	
סמינריון בכימיה				2
אימונולוגיה				1
סמינריון בביולוגיה				2
סה"כ	15	23	9	5
ביולוגיה מולקולרית כבסיס להנדסה ותרפיה גנטית		1		
הבסיס האבולוציוני של התנהגות האדם			1	
אופקים חדשניים במחקר מזון ותזונה			1	
טוקסיקולוגיה בעולם החי			1	
נושאים בכימיה סביבתית				1
נירוביולוגיה ומדעי המוח				1

ב. תכנית התמחות בביולוגיה וסביבה

ראש החוג ללימודי סביבה: ד"ר דוד אילוז رئيس القسم: د. دافيد إيلوز

סגל החוג:

ד"ר דוד אילוז, ד"ר רפאלה בביש, פרופ' דפנה גולדמן, ד"ר ענת מדמוני, ד"ר אלונה עובדיה, ד"ר דוד קדיש, אהוד רם.

שעות קבלה: בתיאום מראש במייל

דואר אלקטרוני: iluzda@gmail.com

טלפון: 052-5942512

מיקום: משרד החוג למדעי הסביבה וחקלאות

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطا

מיקום: ורד 615/2

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

רציונל

אם אתם רוצים להשפיע על החברה בהיבטים של אחריות סביבתית ומעורבות אישית למען הסביבה והחברה, תוך דאגה לדורות הבאים, זהו החוג המתאים לכם.

לימודי הסביבה עוסקים בתחומים רבים ומגוונים המשפיעים על מערכות החיים בכדור הארץ: מדעיים כמו ביולוגיה, אקולוגיה, פיסיקה ומחשבים, בשילוב היבטים כלכליים, חברתיים טכנולוגיים ואתיים. התכנית מאזנת בין נושאים תיאורטיים ונושאים יישומיים, בין לימודים עיוניים ומעשיים בשטח, ומאפשרת הבנה של הסביבה ושל קשרי הגומלין בין מערכות אנושיות ומערכות טבעיות. כמו כן, התכנית עוסקת בדילמות סביבתיות וברכישת כלים וידע לגבי האפשרויות לשימור סביבה בת-קיימא. הלמידה מעודדת חינוך למעורבות קהילתית סביבתית ורגישות לאיכות הסביבה.

הלימודים בחוג מטפחים את הבוגרים כאנשי חינוך לעתיד, במטרה להכשיר את הדור הצעיר למודעות ואחריות סביבתית ליצירת סביבת חיים בת-קיימא, המובילים ומפעילים יוזמות חינוכיות סביבתיות בבית הספר ובקהילה.

משך הלימודים

הלימודים בחוג ללימודי הסביבה וחקלאות נמשכים ארבע שנים ומקנים תואר "בוגר בהוראה" (B.Ed.).

1 תכנית הלימודים לאקדמאים נגזרת מתוך תכנית הלימודים המפורטת בטבלה והיקפה נקבע באופן אישי על ידי ראש החוג, על פי לימודים קודמים.

למי מיועדת התכנית?

- אנשים בעלי זיקה לטבע ורגישות לאיכות סביבתם האקולוגית והאנושית.
- בעלי אוריינטציה חינוכית הרואים שליחות בחינוך דור של אזרחים מודעים, אכפתיים ובעלי יכולות לחיות תוך אחריות כלפי סביבתם.
- בעלי חזון ומעוף המבקשים להוביל מנהיגות סביבתית בחברה.
- אקדמאים המעוניינים לעסוק בחינוך סביבתי/חינוך לקיימות, ובהוראת התחום בבתי ספר.
- אקדמאים¹ המעוניינים בהסבה להוראת לימודי סביבה.
- מורים המעוניינים בהרחבת הסמכה לתעודת הוראה במקצוע נוסף.

מטרות התכנית

- להכשיר אנשי חינוך בעלי ידע, מיומנויות הוראה וזהות סביבתית להוראת נושאי סביבה וחקלאות מדייקת ובהוראת חינוך סביבתי/חינוך לקיימות.
- לטפח בוגרים בעלי מודעות סביבתית גבוהה ובעלי יכולת לחנך דור חדש של אזרחים מודעים, ביקורתיים ואכפתיים לצורכי הסביבה.
- הכשרת בוגרים להוראת חקלאות מדייקת ולהשתלבות בהיי טק בתחום.

השתלבות בעבודה

בוגרי החוג יכולים להשתלב במגוון רחב של מסגרות, בהן הוראת מדעי סביבה וחקלאות, הובלת החינוך הסביבתי/חינוך לקיימות במערכת החינוך (כולל מסגרות ייחודיות כגון חוות וכפרי נוער לחינוך חקלאי ואיכות הסביבה), ופעילות סביבתית-חינוכית במסגרות בלתי פורמליות, במוסדות ציבוריים ובארגונים סביבתיים. בשנים האחרונות נוצר ביקוש גבוה לבוגרי התכנית, והשתלבות הבוגרים בעשייה הסביבתית-חינוכית היא עדות לרלוונטיות של התכנית. בוגרי התכנית יכולים גם ללמוד לתארים מתקדמים ולהתפתח בכיוון מחקר.

מבנה הלימודים:

בהיקף של 26 ש"ש וניתן לפרוש אותם על פני 3 או 4 שנים והם כוללים: קורסי חובה בהיקף 6 ש"ש, לימודים מתקדמים ולימודי בחירה בהיקף 18 ש"ש וסמינריון בהיקף 2 ש"ש.

מבנה תכנית הלימודים:

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד (היקף הלימודים 26 ש"ש)

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
מבואות (6 ש"ש)				
מבוא לחישה מרחוק וחקלאות מדייקת	1			
מבוא למדעי החיים*	1			
מעבדה במדעי החיים*	1			
מדעי הצמח – מצמחים ירודים לעילאיים*	1			
עולם החי – מחסרי חוליות לחולייתנים*	1			
מבוא לאקולוגיה (כולל קמפוס אכזיב-יומיים)	1			
אקולוגיה מבואות (4 ש"ש)				
ביואנרגטיקה של הסביבה (+קמפוס שדה בוקר)	1.5			
הכרה וניתוח אקוסיסטמות (+קמפוס אילת)		1.5		
היבטים אקולוגיים וטכנולוגיים של קרקע ומים		1		
לימודי סביבה וחקלאות (10 ש"ש)				
המשבר הסביבתי וקיימות (כולל סיור)		1		
סוגיות סביבתיות אקטואליות בהיבט הגלובלי		1		
סוגיות סביבתיות אקטואליות בישראל		1		
מיפוי וניטור של מפגעים סביבתיים		1		
ביו-חקר סביבה ביחסי גומלין קרקע צמח מים	2			
חקר וחקלאות מדייקת		2		
חרקים כביואינדיקטורים סביבתיים		1		
ניהול וממשק שטחים פתוחים ושימוש ב GIS		1		
סמינריון בלימודי סביבה				
*בחירה (4 ש"ש)				
הקורסים ייבחרו מתוך רשימת הקורסים המשתנה מדי שנה				
ביוטכנולוגיה של אצות		1		
מבוא לכימיה כללית	1			
הגנת הצומח		1		

החוג למדעי הטבע

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
אגרואקולוגיה וחקלאות מדייקת ומקיימת			1	
מבוא לביוטכנולוגיה והנדסה גנטית			1	
החי והצומח בארץ ישראל (2+ סיורים)		1		
צמחים בשירות האדם		1		
אנרגיות מתחדשות			1	
רובוטקה ומחשוב באגרוטכניקה סביבתית			1	
כלכלת סביבה ומשאבי טבע			1	
ריבוי וטיפוח זנים בעידן פיתוח מודרני מואץ		1		
מבוא לכדור הכחול	1			
גינון טיפולי		1		
סה"כ: 26				

*ניתן ללמוד במכון הערבי

החוג למדעי המחשב

قسم علم الحاسوب

ראש החוג: פרופ' מחמוד חליחל
رئيس القسم: ب. محمود خليل

כתובת דואר אלקטרוני: mahmudh@beitberl.ac.il
מיקום: ורד 603/14
טלפון: 09-7473109

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطة
מיקום: ורד 615/2
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7476352

סגל החוג:

ד"ר מואניס טיבי, מר בשיר ותד, פרופסור מחמוד חליחל.

רציונל

בשנים האחרונות, גוברת ההכרה בחשיבות המחשבים בהקשרים רבים אשר הביאה להכרה כי מדעי המחשב הוא תחום מדעי מרכזי במאה ה-21, במיוחד בהקשר של פיזיקה, מדעי החיים, כגון ביולוגיה וכימיה, ומדעי החברה, כגון כלכלה. מדעי המחשב הוא תחום מדעי העוסק בהיבטים תיאורטיים והנדסיים של ייצוג ופתרון בעיות חישוביות, בניית מערכות תוכנה, מבנה מחשבים ורשתות. כיום נהוג לומר כי מדעי המחשב הינה שפת הטכנולוגיה.

תכנית הלימודים במדעי המחשב מיועדת להכשיר סטודנטים לקראת תואר B.Ed בתכנית דו חוגית מדעי המחשב וחוגים נוספים - כגון: מדעי סביבה, לשון וספרות ערבית, לשון וספרות עברית והיסטוריה במסלול על יסודי. הסטודנט ילמד 26 ש"ש במדעי המחשב במשך 4 שנים ו-26 ש"ש בחוג הנוסף. התכנית משלבת הקניית ידע אקדמי ומעשי במדעי המחשב ובטכנולוגיות מידע וכן ידע בהוראת מדעי המחשב. בנוסף מקנה התכנית ידע רחב ומעמיק באלגוריתמיקה ובתכנות, תכנון ופיתוח פתרונות לבעיות בתחומי תוכן שונים, מערכות מידע, תכנות רובוטים, מערכות תיב"ם, ויישומי מחשב וטכנולוגיה בחינוך ובהוראה. תכנית הלימודים מסייעת ללומדים גם להשתלב בתעשיות התוכנה והמחשבים, כמו כן להמשיך את הלימודים לתארים מתקדמים יותר ולמחקר מדעי.

מהלך הלימודים בחוג:

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד.

מבנה תכנית הלימודים:

הנושא	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
מבוא למדעי המחשב א	2				
מבוא למדעי המחשב ב	2				
מערכות ספרתיות ומבוא למבנה המחשב	1				
מבוא לבסיסי נתונים	1				
לוגיקה למדעי המחשב	1				
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'	2				
מבני נתונים		1			
תורת הגרפים		1			
תכנות באמצעות חלונות		2			
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'		2			
אלגברה לינארית		2			
בנייה ועיצוב אתרי אינטרנט		2			
מבוא לעיצוב וייצור באמצעות המחשב		1			
מבוא לתכנות רובוטים		1			
תכנות בסביבת אינטרנט			2		
סמינריון אקדמי במדעי המחשב				2	
תכנות לוגי (*)				1	
סה"כ	9	12	2	3	26

(*) ניתן להחליף קורס זה בקורס תכנות טלפונים (כל הקבוצה)

המסלול היסודי المسار الابتدائي

ראש המסלול: ד"ר רמה מנור رئيسة المسار: د. راما منور

כתובת דואר אלקטרוני: rama.manor@beitberl.ac.il
מיקום: ורד 615/4
טלפון: 09-7473187

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطة
מיקום: ורד 615/2
טלפון: 09-7476352
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

סגל במסלול

ד"ר בשארה חנאן, ד"ר ג'בארה עוונ, גב' ג'ראיסי ראווה, ד"ר יאיר תמי, מר יאסין עדנאן, ד"ר שרקה ראג'ח

תיאור ורציונל

ברוח החזון שהציב לעצמו המכון האקדמי הערבי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל, מטרת תוכנית ההכשרה היא להקנות למתכשרים את המיומנויות הפרופסיונליות של מקצוע ההוראה בהתמחויות השונות ולקדם בקרבם את ערכי ההומניזם ואת המודעות לייחודם הלאומי והתרבותי כאזרחים ערביים במדינת ישראל.

המסלול היסודי התווה את תוכנית הלימודים, כדי להקנות למתכשרים להוראה את הכלים הנדרשים להתפתחותם האישית והמקצועית הן כמורים פרופסיונליים השולטים במיומנויות המאה ה-21 ומומחים להוראת המקצועות שבהם התמחו, הן כמחנכים מנהיגים, יצירתיים, ביקורתיים ודמוקרטיים בעשייתם הפדגוגית, החינוכית והקהילתית. בנוסף תוכנית הלימודים תפתח מחויבות, בקרב המתכשרים להובלת שינויים חינוכיים וקהילתיים לשם כינון חברה צודקת, דמוקרטית ושוויונית במדינת ישראל. חברה שתקדם את כיבוד זכויות האדם והמיעוטים החיים בה.

המסלול היסודי

נוסף ללימודי החינוך, המסלול מציע מספר מגמות לימוד: שפות, היסטוריה ומדעים, כאשר בכל מגמה יוצעו שני חוגים על פי הפירוט הבא:

שפות

- א. החוג ללשון ולספרות ערבית (26 ש"ש)
- ב. החוג ללשון ולספרות עברית (26 ש"ש)

וכן:

- א. החוג להיסטוריה (26 ש"ש)
- ב. החוג ללשון ולספרות ערבית (26 ש"ש)

מדעים

- א. החוג לטבע (26 ש"ש)
- ב. החוג למתמטיקה (26 ש"ש)

על מבנה תוכנית הלימודים והקורסים המוצעים בכל חוג שלעיל ראו בהמשך הידיעון.

מבנה הלימודים במסלול יסודי

להלן מבנה תוכנית הלימודים במסלול היסודי:

15	לימודי חינוך והוראה
23-25**	דידקטיקה והכשרה מעשית
52	לימודים דיסציפלינריים
2	לימודי העשרה
4	לימודי יסוד
96-98**	סה"כ

פירוט חובות הסטודנט עפ"י נושאים ושנות לימוד

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
מושגי יסוד בפסיכולוגיה חינוכית	0.5				
סוגיות פסיכו-דידקטיות: מעברים והסתגלות	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			
סדנה לניהול וחינוך כיתה		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			
תיאוריות למידה		0.5			
בחירה באחד מבין שני הקורסים האלה: דרכים לקידום למידה משמעותית: למידה דיאלוגית ושיתופית או למידה פעילה ובלתי פורמלית		1			
הוראה מאתגרת חשיבה: חשיבה יצירתית ויזמית		0.5			
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			
סמינריון חקר ההוראה מוקדי מחקר: א. מחקר איכותני ב. מחקר פעולה ג. מחקר כמותי			2		

המסלול היסודי

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
ד. מחשבות בחינוך					1
בחירה באחד מבין שני הקורסים האלה: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני- מתוקשב MOOC או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך	1				
ה. שונות, שותפות ושוויון					3
בחירה אחד מבין שני הקורסים האלה: 1. הזהות הערבית והחברה ישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. החברה הערבית בישראל		1			
שונות בין לומדים בכיתה		1			
סדנה יישומית בהוראה מותאמת: לתלמידים עם לקויות למידה		0.5			
יחסי הורים-מורים		0.5			
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית					25-23**
הכרת מערכות החינוך	1				
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4			
דידיקטיקה של הוראת המקצוע		2			
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		12			
עיבוד ההתנסות המעשית		2			
דידיקטיקה ייחודית למסלול*: 1. *אוריינות וניצני אוריינות 2. *רכישת הקריאה והכתיבה בכיתות א-ב 3. הוראת חשבון בכיתות א-ב	1 1	2			
3. לימודים דיסציפלינריים					52
4. לימודי יסוד					4
ערבית: • טרום בסיסית - 2 ש"ש (ללא נ"ז) • רמה בסיסית - 2 ש"ש (ללא נ"ז) • רמה בינונית - 2 ש"ש (ללא נ"ז) • רמת מתקדמים - 2 ש"ש					2

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
אנגלית (עד רמת פטור)	2				2
5. לימודי העשרה					2
חשיבה חינוכית		2			
6. לימודי חובה (ללא נקודות זכות)***					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	v				
אוריינות אקדמית ערבית	v				
העצמה אישית	v				
לשון דבורה וכתובה - עברית		v			
חברה, תרבות וזהות		v			
עזרה ראשונה			v		
ביטחון ובטיחות			v		
זהירות ובטיחות בדרכים			v		
סה"כ					96-98**

הערה: קורס = 1 ש"ש, מודולה = 0.5 ש"ש

*קורסים אלה יחשבו כחלק מלימודי ההתמחות בחוג ערבית

**התמחויות ערבית ועברית, ערבית והיסטוריה סה"כ 94 ש"ש. התמחות טבע ומתמטיקה סה"כ 96 ש"ש.

*** בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים).

תיאור ההתנסות המעשית במסלול היסודי

במכון האקדמי הערבי לחינוך קיימים שני דגמים להתנסות המעשית. הסטודנטים מתנסים בשני הדגמים במהלך לימודיהם האקדמיים. להלן הדגמים:

בשנה ב הסטודנטים מתנסים לפי דגם פד"ס;

בשנה ג הסטודנטים מתנסים לפי דגם אקדמיה כיתה.

בשל המבנה השש שנתי של בית הספר היסודי, אחת המטרות של תוכנית ההכשרה המעשית היא לאפשר לסטודנטים במסלול היסודי להתנסות בכל כיתות היסוד מ א-ו כדי לחשוף אותם למעברים הקיימים מכיתות הגן אל כיתות א- ב ומהן לכיתות ג-ו.

ההכשרה המעשית, יחד עם הקורסים המלווים יחשפו את הסטודנטים למגוון רחב של תהליכים וסיטואציות לימודיות שונות אשר מתרחשים לאורך ההכשרה המעשית.

הסטודנטים ישתתפו באירועים מרכזיים בבית הספר לרבות בתורנויות בהפסקות, יתנסו במתן שיעורים בתחום התמחותם לרבות הכנת יחידות לימוד, יתנסו בשיעורים פרטניים, ויודרכו באופן צמוד ועקבי על ידי המדריך הפדגוגי מטעם המכללה ועל ידי המורה המאמן בבית הספר. כמו כן הם ישתתפו בפעילויות נוספות ומגוונות הקשורות לתחום הדעת שלהם. סטודנטים בשנה ב יגיעו אחת לשבוע לבית הספר, וסטודנטים בשנה ג יגיעו פעמיים בשבוע לבית הספר לאורך כל שנת הלימודים.

תכנון השיעורים נעשה בהתאם לעקרונות של אסטרטגיות ושיטות הוראה הנלמדים בקורס הפדגוגי המקביל להתנסות המעשית. קורס הסמ"ד נלמד במכללה באחת מימות השבוע או בבית הספר לאחר יום ההכשרה, בדרך כלל על ידי אותו המדריך הפדגוגי.

הכשרה מעשית לפי מגמת ההתמחות

א. ערבית-עברית

שנת לימודים	לימודיים עיוניים	הכשרה מעשית
שנה ב	עיבוד ההתנסות המעשית- בעברית	התנסות בכיתות א – ו בשפה עברית
שנה ג	עיבוד ההתנסות המעשית- בערבית	התנסות בכיתות א – ו בשפה הערבית

ב. מתמטיקה - מדעים

שנת לימודים	לימודיים עיוניים	התנסות מעשית
שנה ב	עיבוד ההתנסות המעשית- במתמטיקה	התנסות בכיתות א – ו במתמטיקה
שנה ג	עיבוד ההתנסות המעשית – במדעים	התנסות בכיתות א – ו במדעים

ג. היסטוריה ערבית

שנת לימודים	לימודיים עיוניים	הכשרה מעשית
שנה ב	עיבוד ההתנסות המעשית- בהיסטוריה	התנסות בכיתות א – ו בהיסטוריה
שנה ג	עיבוד ההתנסות המעשית- בערבית	התנסות בכיתות א – ו בשפה הערבית

לשון וספרות ערבית

قسم اللغة العربية وآدابها

ראש החוג: ד"ר אימאן יונס

رئيسة القسم: د. ايمان يونس

מיקום: ורד 603/10

כתובת דואר אלקטרוני: eman.younis@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7473190

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطة

מיקום: ורד 615/2

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

חברי הסגל האקדמי בחוג:

ד"ר אימאן יונס, ד"ר מראד מוסא, פרופ' גאלב ענאבסה, ד"ר את'אר חאג יחיא, ד"ר סמיר חאג, ד"ר עבדאלנאסר גבארין.

מטרת הלימודים בחוג

תכנית הלימודים בחוג שואפת לטפח מורה ערבי אורייני, גאה בשפת האם שלו, רואה בה כסמל תרבותי ומרכיב חשוב בעיצוב הזהות הלאומית שלו, מעריך את הייחודיות של השפה כשפת הקוראן, שולט במיומנויותיה, יכול ללמוד וללמד אותה בשכבות הגיל השונות, בשיטות הוראה חדשניות ועדכניות, מאמין בשליחותו החברתית והחינוכית, בעל ראיה פתוחה וגמישה להתרחשויות ולשינויים שחלים על השפה בעידן הגלובליזציה, ויכולת הסתגלות גבוהה לשינויים אלה.

מבנה הלימודים בחוג במסלול היסודי

החוג מציע ללומדים במסלול היסודי תכנית לימודים במתכונת דו חוגית. תכנית הלימודים היא ארבע שנתית, כאשר תכנית הלימודים הדיסציפלינארית מורכבת מקורסים בארבעה תחומים: מיומנות שפה, לשון ובלשנות, ספרות קלאסית ומודרנית, ולימודי אסלאם.

הלימודים במתכונת הדו חוגית

המתכונת הדו חוגית כוללת לימודי חוג ערבית וחוג נוסף: לשון וספרות עברית או היסטוריה.

הלומד במתכונת הדו חוגית חייב ב-52 ש"ש של לימודים דיציפלינאריים כאשר 26 ש"ש מתוכם הם מהחוג לשון וספרות ערבית ו-26 ש"ש מהחוג השני.

במתכונת זו הלומד חייב להגיש בשנה ד' עבודה סמינריונית אחת בכל חוג משני החוגים שבהם הוא לומד.

מתכונת זו מיועדת להכשיר מורה שילמד את השפה הערבית כשפת אם בבתי ספר יסודיים (כיתות א-ו) בחברה הערבית.

מבנה תכנית הלימודים של חוג הלשון וספרות ערבית במסלול היסודי

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
מיומנויות				
הוראת הבנת הנקרא והבנת הנשמע ג		1 סמסטר ב		
הוראת ההבעה בכתב ובעל פה ג		1 סמסטר ב		
אבחונים ומיפויים			1	
הדרכה ביבליוגרפית	0			
לשון				
יסודות הדקדוק א	1			
יסודות הדקדוק ב	1			
פונטיקה ופונולוגיה		1		
ניצני אוריינות בגיל הרך		1 סמסטר א		
רכישת קריאה וכתיבה		1 סמסטר ב		
דקדוק שימושי (פרו סמינריון)			2	
ספרות מודרנית				
תולדות הספרות הערבית המודרנית	2			
טקסטים ספרותיים מודרניים			2	

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
סוגיות בשירה הערבית המודרנית		1		
ספרות ילדים ונוער		1		
הסיפור הקצר המודרני			1	
אוטוביוגרפיה ספרותית - א (סמינריון)				1
אוטוביוגרפיה ספרותית - ב (סמינריון)				1
ספרות קלאסית				
תולדות הספרות הערבית הקלאסית	2			
סוגיות בשירה הערבית קלאסית		1		
ז'אנרים קלאסיים ספרותיים - א				1
דת אסלאם				
ספרות הסירה של הנביא מוחמד / קריאה מודרכת בטקסטים היסטוריים			1	
קוראן ופרשנות				2
סה"כ	6	9	6	5

תנאי קדם עבור קורסים בחוג בכל התכניות:

- הקורס יסודות הדקדוק א הוא תנאי קדם לקורס יסודות הדקדוק ב
- הקורסים תולדות הספרות הקלאסית ותולדות הספרות המודרנית הם תנאי מעבר לשנה ב
- הקורס דקדוק שימושי הוא תנאי קדם (פרו-סמינריון חובה) לסמינריון בשנה ד

החוג ללשון וספרות עברית

قسم اللغة العبرية وآدابها

ראש החוג: ד"ר תמי יאיר
رئيس القسم: د. تامي يائير

מיקום: ורד 603/10
כתובת דואר אלקטרוני: tami.yair@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7473187

רכז מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطا
מיקום: ורד 615/2
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7476352

סגל החוג:

ד"ר תמי יאיר, ד"ר עליוותד, ד"ר רמה מנור, ד"ר עבד אלרחמן מרעי, ד"ר זאהי עבאס,
ד"ר יעל בלבן, ד"ר טל הולץ, גב' סמר חאג' יחיא, פרופ' גילה שילה

תיאור ורצינות

החוג ללשון ולספרות עברית כשפה שנייה (צירוף לימודים) מציע תוכנית לימודים להכשרת מורים לחטיבה העליונה, שבה נלמדות שתי הדיסציפלינות: לשון עברית וספרות עברית. כידוע, בבתי-הספר הערביים המלמדים עברית כשפה שנייה, אין פיצול בין שתי הדיסציפלינות והמורה אמור ללמד הן את הלשון הן את הספרות. על כן מצאנו לנכון להציע תוכנית משולבת ההולמת את המציאות בשדה ועונה על הצרכים של הוראת העברית כצירוף לימודים. השילוב, לדעתנו, יסייע בידי המורים המתעתדים ללמד את העברית כשפה שנייה בשתי הדיסציפלינות במסגרת בית-הספר, ויכשיר אותם להוראה.

מגוון הקורסים המוצעים במסלול העל-יסודי בשתי הדיסציפלינות עוסקים בהקניית ידע יסודי ומקיף על הלשון העברית ועל הספרות לתקופותיה בזיקה לידע על אודות הבלשנות הכללית המודרנית.

כלל הקורסים בחוג מחולקים לשלוש חטיבות: חטיבה בהבנת הנקרא ובהבעה, חטיבה בלשון וחטיבה בספרות.

כמו כן הקורסים בכל חטיבה מחולקים לתת-חטיבות, כאשר כל צרור קורסים מהווה

חטיבה בפני עצמה השזורה עם יתר החטיבות ואשר רוקמות ביחד את המתווה הכללי של התוכנית.

הקורסים בחטיבה הראשונה (הבנת הנקרא והבעה) תורמים לשיפור כושר ההבעה של הסטודנט ולרכישת אוצר מילים מעולמות שיח שונים, להעשרת לשונו של הסטודנט ולהקניית כלים שבאמצעותם יוכל הלומד להתמודד בהוראת ההבעה והבנת הנקרא בבית הספר.

הקורסים בחטיבה השנייה (לשון) מעמיקים את הידע הלשוני, משפרים את רכישת העברית ומיטיבים את השליטה בה. כמו-כן, מעניקים ללומד כלים לחקר הלשון והתפתחותה לאור התיאוריות הבלשניות המודרניות.

הקורסים בחטיבה השלישית (ספרות) מקנים לסטודנטים ידיעה בסיסית ביצירות נבחרות בספרות המקרא, בספרות ימי-הביניים ובספרות של העת החדשה. כמו כן הם מכשירים את הסטודנטים להתמודד באופן עצמאי עם ז'אנרים שונים של יצירות ספרותיות במגוון צורות הספרות: סיפורת, נובלה, בלדה, אגדה, רומן, שירה.

תוכנית הלימודים של החוג **לשון וספרות עברית** מתבססת על העקרונות הבאים:

א. הוראת העברית בבתי הספר הערביים נלמדת באופן משולב ובלא הפרדה בין שני חלקיה: לשון וספרות.

ב. רכישת השכלה כוללת במקצוע העברית: לשון וספרות והדרכת הסטודנטים במתודה מדעית.

ג. פיתוח מיומנויות ההבעה בכתב ובעל פה וכן פיתוח יכולת הבנת הנקרא של הסטודנטים המייעדים את עצמם להיות מורים לעברית בבית ספר על-יסודי במגזר הערבי.

מטרות הלימודים:

1. להקנות לסטודנט ידע עיוני ומתודי בתורת הלשון העברית על פי המחקר הבלשני המודרני
2. להעניק לסטודנט כלי מחקר ושיטות מחקר לתיאור העברית לתקופותיה ולסגנונותיה בזיקה ללשונות הקרובות לה
3. ללמד קריאת טקסטים ממקורות קדומים וממחקרים מודרניים בחקר הלשון העברית וניתוחם
4. לשפר את דרכי התקשורת בכתב ובעל-פה אצל הסטודנט
5. לחשוף את הסטודנט להיכרות מעמיקה עם יצירות הספרות העברית לסוגיה ולתקופותיה
6. ללמד את הסטודנט ניתוח של יצירות ספרותיות באמצעות שיטות מחקר ותיאוריות מגוונות מתחום הספרות, מדעי החברה והפסיכולוגיה

הלימודים כוללים:

- קורסים לשיפור ההבעה בכתב ובעל-פה
- קורסי יסוד בלשון העברית
- קורסים מתקדמים בלשון העברית
- קורסים ממדור האגדה והספרות העממית
- קורסים בשירה עברית מתקופת הזוהר ובשירה צעירה
- קורסים בספרות העברית העתיקה והחדשה
- הלימודים בחוג כוללים סיור לימודי חובה פעם בשנה, ביום ג', במסגרת הכשרה מעשית, לסטודנטים בשנה ב.

מהלך הלימודים בחוג

חטיבות הלימוד:

5 ש"ש	הבנה והבעה
11 ש"ש	לשון
10 ש"ש	ספרות

לימודי מכינה:

לימוד המכינה הם בהיקף של 3 ש"ש בלא נקודות זיכוי:

יסודות הדקדוק העברי – 2 ש"ש
הדרכה ביבליוגרפית – 1 ש"ש

להלן טבלה המפרטת את חובות הסטודנט על-פי חטיבות הלימוד, הנושא (שמות הקורסים) ושנות הלימוד.

*המספרים מציינים את מספר השעות השנתיות (ש"ש) לכל קורס ובסה"כ לכל חטיבה.

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חטיבות הלימוד והנושא
5					א. הבנה והבעה
				2	הבנת הנקרא והבעה בכתב א
			1		הבנת הנקרא והבעה בכתב ב
			2		הבעה בעל פה א
11					ב. לשון
				1	עקרונות ברכישת הקריאה והכתיבה בעברית שפה שנייה
				2	תחביר עברי
			2		תורת הצורות
		1			היבטים מעשיים בלשון העברית
		1			תולדות הלשון העברית (קורס מאוגם)
		1			סמנטיקה
		1			**תולדות הלשון העברית ב (קורס מאוגם)
	2				סמינריון* / קורס בחירה
10					ג. ספרות
				1	הסיפור העממי
				1	פזמונים ושירת ילדים
			1		הסיפור הקצר
			1		סיפור קצר לילדים
			2		שירה מודרנית
		1			יסודות הרומן והנובלה
		1			קורס בחירה מאוגם
	2				סמינריון* / קורס בחירה
26	4	7	8	7	סה"כ

* על הסטודנט לבחור סמינריון אחד בלשון או בספרות מבין הסמינריונים המוצעים.

החוג להיסטוריה

قسم التاريخ

ראש החוג: ד"ר מוהנד מחאג'נה
رئيس القسم: د. مهند محاجنة

כתובת דואר אלקטרוני: mohannad.mahagna@beitberl.ac.il
מיקום: ורד 615/3
טלפון: 09-7476352

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطا
מיקום: ורד 615/2
טלפון: 09-7476352
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

סגל החוג:

ד"ר מוהנד מחאג'נה, ד"ר מוסטפא בדראן, ד"ר פאדי נחאס וד"ר מסעוד אגבאריה.

רציונל:

ההיסטוריה לחברה חשובה לגיבוש התודעה הזוהר, הקדמתה והתרבות. תרומתה של ההיסטוריה גם ביצירת קשר פורה עם החברות האחרות, קשר של שותפות ותועלת הדדית. חשיבותה של ההיסטוריה עולה בהתמדה בחברות מתפתחות ומפותחות. ההיסטוריה העצמית וההיסטוריה האזורית והעולמית משתלבים למתן לקחים לקידום הפרט, החברה והאנושות. ההיסטוריה, בהיבט הרחב יוצרת הבנה לתולדות העמים האחרים ומפתחת רגישות כלפי הזולת ותורמת לקידום קשרים ברמה המקומית, האזורית והאוניברסאלית, ההיסטוריה תורמת ליצירת חברה אוניברסאלית טובה יותר, מתקדמת יותר ומאושרת יותר. במדינות העולם מודעים לחשיבותו של מקצוע ההיסטוריה בבתי הספר ומקצים למענו משאבים גדולים ומכשירים מורים להוראת המקצוע.

במכון קיימת תכנית הכשרת מורים ערביים ללימודי ההיסטוריה, התוכנית כוללת שלוש חטיבות, היסטוריה, תרבות האסלאם ומורשת ערבית. המכון מציע תכנית דיסציפלינארית שכוללת 26 שעות לימוד שנתיות: 17 שעות חובה שכוללת מבואות שונים וקורסי מתודולוגיה. 9 שעות בחירה.

מטרות:

- לחשוף את הסטודנטים של החוג לקשת רחבה של נושאים שונים ומגוונים בהיסטוריה של הערבים והמוסלמים והתרבות האסלאם והמורשת הערבית.
- להקנות לסטודנטים כלים תיאורטיים ומתודיים כמוקבל בעולם האקדמיה להבנת המאורעות והתהליכים ההיסטוריים והתפתחותם.
- להקנות לסטודנטים מיומנות ניתוח המאורעות ההיסטוריים, היכולת לקשר בין המאורעות, יכולת ניהול דיון מדעי פורה בנושאים ההיסטוריים התרבות האסלאמית והמורשת הערבית, ויכולת הסקת מסקנות והבעת עמדה.
- להעניק לסטודנט מיומנויות התמודדות עם טקסטים היסטוריים וביקורת המקורות.
- לחשוף את הסטודנטים להסתעפות תחומי העיסוק במקצוע היסטוריה, כמו תולדות ימי העמים, היסטוריה חברתית, היסטוריה כלכלית וכד'.

הלימודים כוללים

- קורסים להקניית ידע תיאורטי ומתודי בהיסטוריה.
- קורסים בהיסטוריה העתיקה של המזרח התיכון ואירופה.
- קורסים בהיסטוריה של ימי הביניים מראשית האסלאם עד המאה ה-19 של תולדות המזרח התיכון ואירופה.
- קורסים בהיסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה.
- קורסים בהיסטוריה העולמית בעת החדשה.
- קורסים בהיסטוריה של ארצות הברית מאז ההגירה האירופית והאפריקנית.
- קורסים בהיסטוריה המדינית העולמית ובכלל זה תולדות הסכסוכים והמשברים בעולם.
- סיורים לאזורים שונים בארץ במהלך לימודי התואר.
- השנה סיור לאזור טבריה והצפון.

מבנה תכנית הלימודים בחוג

הנושא\ לפי שעות שנתיות	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
קורסים בהיסטוריה				
מבוא לתולדות הערבים והאסלאם בין השנים 1917-622	2			
תולדות התקופה הממלוכית		1		
האימפריה העבאסית		1		
האימפריה העות'מאנית			1	
קריאה מודרכת בטקסטים ערביים מוסלמיים				1
פלסטיין בעת העתיקה		1		
פלסטיין במאות ה-18 וה-19		1		
ארצות ערב בין שתי מלחמות העולם		1		
המזרח התיכון אחרי מלחמת העולם השנייה			1	
אירופה בימי הביניים	1			
אירופה במאה ה-19		1		
סוגיות נבחרות בתולדות העולם במאה העשרים			2	
סמינריון				2
קולנוע והיסטוריה ערבית	1			
קורסים בתרבות האסלאם				
אסכולות בחקר ההיסטוריה והתרבות האסלאמית	1			
החברה האסלאמית האורבאנית				1
התרבות האסלאמית באתגרי המאה ה-21			1	
כיתות באסלאם		1		
חינוך ומדעים באסלאם				1
קורסים במורשת הערבית				
שכנים נוכחים: קשרים חברתיים ותרבותיים בין יהודים לערבים בארץ משלהי התקופה העות'מאנית ועד תקופת המנדט			1	
היסטוריה ערבית שבעל פה				1
טקסים וחגים בחברה הערבית			1	
פולקלור ומורשת בחברה הערבית				1

החוג למדעי הטבע

قسم علوم الطبيعة

ראש החוג: פרופ' מוחמד זידאן
رئيس القسم: بروفيسور محمد زيدان

כתובת דואר אלקטרוני: mohamaad.zidan@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7473190

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطة
מיקום: ורד 615/2
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7476352

סגל בחוג:

ד"ר מוחמד תאיה, ד"ר פאדי סכראן, ד"ר איברההים עאמר, פרופ' עבד אלפתאח נאסר, ד"ר ענאן חאג' יחיא, פרופ' מוחמד זידאן, ד"ר מחמוד תאיה.

רציונל

בתקופה האחרונה אנחנו עידים להתפתחויות דרמטיות בתחומים השונים של מדעי הטבע. התפתחויות אלו באות לידי ביטוי בתגליות המרעישות בתחומי המדע השונים, אשר תורמים רבות להתפתחויות משמעותיות בתחומי הרפואה, התעשייה, החקלאות והכלכלה בכלל. בתחום הביולוגיה אנו ניצבים כיום בעיצומה של התפוצצות מידע בקנה מידה מהפכני המכתיבים עדכונים חשובים מאוד בתחומי הדעת ובשטחי מחקר שונים אשר הביאו ליישומים חדשניים, העומדים בחזית המדע לשירות האדם. אחת הדוגמאות הבולטות היא ההתפתחויות בתחום הגנטיקה שמאפשרות לנו פיתוחים מרחיקי לכת בתחומי טיפול במחלות על ידי טרפיה גנטית, ולאחרונה גם ע"י טרפיה תאית (תאי גזע). גם בתחומי הכימיה ההתפתחויות הן מרחיקות לכת בנושאים השונים. התפתחות תחום חומרים מתקדמים לדוגמה השפיעה על התעשיות השונות של ייצור מכוניות, מטוסים ואפילו מרכבות החלל. גם בתחום הפיזיקה ההתפתחות היא מדהימה, דבר שבא לידי ביטוי בתגליות החדשות, האחרונה שבהן היא גילוי "החלקיק האלוהי" "Higgs Boson" שהינו חלקיק יסודי שבעזרתו ניתן ללמוד הרבה על התפתחות היקום (אחד מפרסי נובל האחרונים בפיזיקה היה בתחום זה). בנוסף לכל אלה ההתפתחויות בחקר החלל הובילו את האדם להרחיק לכת בתוך החלל, דבר שהביא ליישומים חדשים, מאד מתקדמים בתחומי התקשורת לדוגמה.

מכלול הקורסים המדעיים שהסטודנט לומד נותנים בסופו של תהליך תמונה אינטגרטיבית על המבנה הלוגי של תהליכים ותופעות מדעיות. הכוונה היא שבטבע המדע קיים בצורה אינטגרטיבית, כך שאין הפרדה בין חוקי הפיסיקה, עקרונות הביולוגיה והריאקציות הכימיות בתהליך הנשימה לדוגמה. הבנת הקשר בין מבנה מולקולה ביולוגית מבחינה המבנה הכימי שלה, הכוחות והלחצים הפועלים עליה לבין תפקידה בגוף החי או במערכת טבעית אחרת נותן לסטודנט זוויות חשיבה חדשות על ההיגיון המדעי ועל פלאי הבריאה של מערכות הטבע השונות. במסגרת הלימודים המוצעת מתקיים שיקוף עדכני של זירות המחקר המדעי ועדכון תכני תחומי הדעת כמתחייב מההתפתחויות המהירות שחלו בשלהי המאה העשרים והכניסה למאה העשרים ואחד.

הסטודנטים בתום לימודיהם יצוידו בכלים וידע שיאפשרו להם להשתלב בעיקר במוסדות אקדמיים וחינוכיים בהוראה ובהדרכה, וגם בגופים ציבוריים ותעשייתיים, עם אפשרות להמשיך את לימודיהם במחקר מדעי בסיסי, דבר שיכול לאפשר להם להשתלב במחקר ובפיתוח תעשייתי.

בחוג למדעי הטבע במכון האקדמי הערבי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל, קיים סגל אקדמי מקצועי, בתחומי התמחויות דיסציפלינאריות שונות, אשר בחלקו הגדול, בנוסף להוראה ולהדרכת סטודנטים עוסק במחקר אקדמי. כמו כן, עומדים לרשות הסגל מעבדות חדישות ומודרניות (הכימיה, הפיסיקה והביולוגיה המולקולרית), עם ציוד משוכלל, כולל מחשבים וציוד אורקולי מתקדם. בנוסף לכך מצויד החוג: באוספים לימודיים ייחודיים, בגן בוטני צמוד ובמעבדה לגידול בעלי חיים.

חשוב כאן לציין, שעל מנת להכשיר כוח הוראה שילמד את הדיסציפלינות השונות בשפת האם של הסטודנטים, הוראת רוב הקורסים מתקיימת בשפה הערבית. נוסף לכך, עבודת צוות משותפת של המרצים משתי החברות (הערבי והיהודי) במכון הטבע במכללת בית ברל, תורמת לקידום ההוראה ומושכת סטודנטים לפנות ללימודים במכון. כמו כן קיום צוות כזה יאפשר בעתיד הרצת קורסים במדעים במקביל בשתי השפות דבר שיהיה ייחודי לחוג ולמכללה האקדמית בית ברל.

מטרת הלימודים

1. להקנות ללומדים ידע עדכני ורחב בתחומי מדעי הטבע השונים, עם הדגשת יתר על מקצועות הביולוגיה, הסביבה, הכימיה והפיזיקה, והאינטראקציה ביניהן, לקבלת תמונה מדעית מקיפה על תהליכים מדעיים ותופעות טבע.
2. הלומדים ייחשפו לרמת הוראה אקדמית גבוהה שבמהלכה ירכשו מיומנויות חקר שונות וגישות חדשניות של חשיבה מדעית ביקורתית ויצירתית, דבר שיקנה להם את הכלים והאמצעים הדרושים להתמודדות עם סוגיות שאלות מדעיות חדשות. דבר זה יסייע בידם במהלך עבודתם כמורים למדעים, בעתיד, להיות מורים מיומנים בתחומי הביולוגיה, הכימיה והפיזיקה.
3. הרמה האקדמית הגבוהה תאפשר לסטודנטים שסיימו את ה-B.Ed. להמשיך ולהשתלב בלימודים לתארים גבוהים.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מבוססת על קורסי יסוד במדעי הטבע: כימיה, מתמטיקה, פיזיקה, סביבה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה וכן על קורסים בסיסיים בביוכימיה ובביוטכנולוגיה וקורסים מתקדמים בתחומי ההנדסה הגנטית, הביוכימיה המולקולרית ואחרים. במשולב מוצעים שלוש חטיבות קורסים מתקדמים שונים במדעי הטבע איכות הסביבה ובריאות הציבור. סטודנט במסלול היסודי לומדת בתכנית דו חוגית, הכוללת חוג הטבע וחוג המתמטיקה.

החוג לטבע: נושאי הלימוד וסדר הלימודים במסלול היסודי היקף הלימודים: 26 ש"ש

שם הקורס	שנה א ¹	שנה ב	שנה ג	שנה ד
לימודי דיסציפלינה (26)				
כימיה	1			
כימיה – מעבדה	1			
פיזיקה בחיי היומיום	1			
מושגים באקולוגיה	1			
מעבדה במדעי הצמח	1			
ניסוי וחקר במדעים	1			
מבוא למדעי חיים	1			
מדעי הצמח – מצמחים ירודים לעילאיים	1			
עולם החי – מחסרי חוליות לחולייתנים	1			
מבוא לפיזיולוגיה של מערכות		1		
כימיה אורגנית		1		
פיזיקה: חשמל מגנטיות		1		
פיזיקה: אור קול וגלים		1		
פיזיקה: אסטרונומיה וחלל		1		
מושגי יסוד ומתודות בטכנולוגיה		1		
סוגיות באיכות סביבה וקיימות		1		
מזון ותזונה		1		
גנטיקה – תורשת האדם			1	
מבוא לביוטכנולוגיה			1	

1 החלוקה לשנים הינה בגדר המלצה. בחירת הקורסים תעשה בהתאם לזמינותם ובכפוף לדרישות הקדם.

החוג למדעי הטבע

שם הקורס	שנה א ¹	שנה ב	שנה ג	שנה ד
מיקרוביולוגיה			1	
תהליכים ביוכימיים			1	
סמינריון בביולוגיה				2
סה"כ	9	8	4	2
קורסי בחירה 3 ש"ש ²				
מדעי כדור הארץ (הידרוספירה, אטמוספירה, ליתוספירה ומעורבות האדם)	1			
המשבר הסביבתי וקיימות		1		
החי והצומח בסביבתו הטבעית כולל סיור		1		
התנהגות בעלי חיים		1		
רעילות וארסיות בעולם החי		1		
פרקים באנדוקרינולוגיה של האדם			1	
צבע וטבע			1	
היריון ולידה			1	

2 ניתן לבחור קורסים נוספים מתוך סך כל הקורסים המוצעים בחוג לטבע ולימודי סביבה, בכפוף לאישור ראש החוג.

החוג למתמטיקה

قسم الرياضيات

ראש החוג: ד"ר לאה דוראל

رئيسة القسم: د. ليئا دورائيل

מיקום: דקל 408 חדר 102
דואר אלקטרוני: lea.dorel@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
المركزة الإدارية: السيدة نهلة أبو عيطة
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7476352

סגל החוג:

ד"ר נאוה אלמוג, מר יוסף אמין, גב. היבה בלום, ד"ר מנל ג'בור, ד"ר יניב דביר, ד"ר מחמוד חליחל, ד"ר לאה דוראל, פרופ' אריה לב, ד"ר אליאס עבוד, ד"ר חוסאם ערישה, פרופ' יהודה רודיטי, ד"ר איריס רוזנטל, ד"ר חייט שחם, ד"ר נורית שמואלי

המתמטיקה היא מקצוע בסיסי בחברה המודרנית, ואף על פי כן הוא נתפס במהלך השנים כמקצוע קשה יותר מיתר מקצועות הלימוד. בוגרי החוג למתמטיקה מקבלים כלים שבעזרתם יוכלו להקנות לסטודנטים את הידע המתמטי הנדרש, ובצד זה להפחית את החרדה מן המקצוע ולעורר אצל הסטודנטים עניין, הנאה ואתגר.

מטרות התכנית

- להקנות לסטודנטים ידע בסיסי ומעמיק במתמטיקה עיונית קלאסית ומודרנית, תוך שימת דגש על יישומיים שונים של מתמטיקה.
- להכשיר מורים למתמטיקה בכל הרמות, בעלי ידע מקיף בתחומי המתמטיקה השונים, בעלי הבנה מעמיקה של השפה ואופן החשיבה המיוחדים של המתמטיקה.
- להכשיר בוגרים שידעו להקנות ידע וחשיבה מתמטית לסטודנטים שלהם.

למי מיועדת התכנית?

- סטודנטים הלומדים לתואר B.Ed. במסלול היסודי
- אקדמאים בעלי רקע מתאים המעוניינים בתעודת הוראה במתמטיקה במסלול היסודי

תכנית הלימודים

הוראת מתמטיקה לבית הספר היסודי (כיתות א-ו)

תכנית הלימודים להוראת מתמטיקה בבית הספר היסודי מכשירה מורים מקצועיים במתמטיקה שהם בעלי ידע רחב בתחום הדעת ובעלי ידע רחב בדרכי החשיבה המתמטית של ילדים בגיל בית הספר היסודי. הסטודנטים רוכשים גם רקע פסיכולוגי דידקטי עשיר ויכולת לבנות ולפתח יחידות הוראה במתמטיקה.

תכנית הלימודים מיועדת להכשיר סטודנטים לקראת תואר B.Ed בהתמחות מתמטיקה לבית הספר היסודי. והיא מורכבת מקורסים דיסציפלינאריים, קורסים בהוראת מקצוע, קורסים דידקטיים וקורסים כללים ומתפרסת על פני 4 שנים, הכוללת 26 ש"ש דיסציפלינאריים. בטבלה שבהמשך מפורטים קורסי החובה והבחירה והיקף השעות בכל שנה. חלק מהקורסים יהיו מתוקשבים או ישולבו עם כלים טכנולוגיים.

תכנית הלימודים **לאקדמאים** המעוניינים בתעודת הוראה במתמטיקה למסלול היסודי נגזרת מתוך תכנית הלימודים המפורטת בטבלה ונקבעת באופן אישי על ידי ראש החוג, על פי לימודים קודמים.

מתמטיקה - מקצוע מועדף

משרד החינוך מעניק **מלגות מותנות מועדפות** לסטודנטים הלומדים בחוג למתמטיקה. בקשות לקבלת מלגה יש להעביר למשרד הדקאן בתחילת שנת הלימודים באמצעות טופס בקשה למלגה מותנית (בכפוף להחלטת משרד החינוך).

תכנית לימודים במסלול היסודי

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	הערות
יחס ואחוזים	1				
מבוא לתורת הקבוצות	1				
יסודות הגיאומטריה האוקלידית	2				
מערכות מספרים	2				
מאריטמטיקה לאלגברה	1				
יסודות האלגברה	1				
מבוא להסתברות וקומבינטוריקה		1			קדם: תורת הקבוצות
היבטים פסיכולוגיים והתפתחותיים ותפיסת מושגים מתמטיים		1			קדם: מאריטמטיקה לאלגברה, מערכות מספרים

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	הערות
מבנים אלגבריים		1			קדם: מארימטיקה לאלגברה, מערכות מספרים
טרנספורמציות גיאומטריות		1			יסודות הגיאומטריה האוקלידית
תורת מספרים א		1			
תורת מספרים ב		1			קדם: תורת מספרים א
פונקציות וגרפים		2			קדם: מבוא לתורת הקבוצות, מערכות מספרים, מארימטיקה לאלגברה
מבוא לסטטיסטיקה וחקר נתונים		1			קדם: תורת הקבוצות
שימוש בטכנולוגיות בהוראת מתמטיקה			1		
גיאומטריה מרחבית			1		יסודות הגיאומטריה האוקלידית
גיאומטריה אוקלידית משולבת טכנולוגיות			1		קדם: יסודות הגיאומטריה האוקלידית, טרנספורמציות גיאומטריות
הוראת גיאומטריה בבית הספר היסודי			1		קדם: גיאומטריה אוקלידית, גיאומטריה מרחבית, טרנספורמציות גיאומטריות

החוג למתמטיקה

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	הערות
תולדות המתמטיקה			1		קדם: יסודות האלגברה, יסודות הגיאומטריה האוקלידית, מבנים אלגברים
סמינריון מתמטי				2	קדם: תורת הקבוצות, יסודות האלגברה, יסודות הגיאומטריה האוקלידית, מבנים אלגברים
שימוש בכלים פתוחים להוראת מתמטיקה ומדעים				1	
אסטרטגיות לפתרון בעיות				1	קדם: יסודות הגיאומטריה האוקלידית, גיאומטריה מרחבית, יחס ואחוזים, יסודות אלגברה
סה"כ	8	9	5	4	26 ש"ש

*לא כל הקורסים נפתחים כל שנה

מסלול רב גילאי - אנגלית

مسار متعدد الأجيال - اللغة الانجليزية

ראש המסלול: ד"ר רים בשארה

رئيسة المسار: د. ريم بشارة

מיקום: ורד 616/3

כתובת דואר אלקטרוני: rimbshara@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476479

רכזת מנהלית: גב' סוהילה מנסור

المركزة الإدارية: الآنسة سهيلة منصور

מיקום: 616

טלפון: 09-7476214

כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל במסלול:

ד"ר ואאל טיבי, ד"ר רואידה אבו ראס, ד"ר רים בשארה, ד"ר נסרין ראבי

מטרות התכנית כפי שמשקפות בהם:

- להקנות יכולת גבוהה לסטודנט בשפה אנגלית שתכלול את ארבע מיומנויות השפה: שמיעה, דיבור, קריאה וכתיבה.
- להקנות ידע דיסציפלינארי בבלשנות ובספרות אנגלית.
- לחשוף את הסטודנט באמצעות לימודי הכשרה באנגלית למגוון רב של דרכי הוראה ושיטות התמודדות עם אוכלוסיות סטודנטים שונות ומגוונות
- הטמעת תהליכים דידקטיים בהוראת האנגלית בסביבה רגילה ודיגיטלית

תיאור ורציונל:

לא סוד הוא שהשפה האנגלית הפכה להיות שפה גלובאלית, וחשיבותה ניכרת בהרבה מקומות בעולם, אפילו הנידחים שבהם. הגלובליזציה וההתפתחות המהירה של התקשורת האלקטרונית בעשורים האחרונים תרמו רבות להתפשטותה ולחיזוק מעמדה של השפה האנגלית. האנגלית בישראל היא חשובה וחיונית בהרבה תחומי חיים, בין אם זה בתקשורת, באקדמיה, בנגישות לידע בתחומים שונים, או כשפת התקשורת עם העולם הרחב. על כן השפה האנגלית היא שפה חשובה לכל אזרח במדינה כצוהר לעולם הרחב.

התכנית של המסלול הרב גילאי לאנגלית באה לענות על הצרכים החינוכיים, הפדגוגיים והדיסציפלינאריים של הסטודנט הערבי המתמחה בשפה ובספרות האנגלית. היא מביאה בחשבון את הייחוד הסוציולינגוויסטי של הסטודנט הערבי, וההתפתחויות והידע המצטבר בתחום החינוך הלשוני, והתכנית החדשה להוראת האנגלית בבתי-הספר המבוססת על התפיסה של החינוך הלשוני.

תכנית זו מאפשרת רכישת מיומנות של השפה ברמה גבוהה והקניית כלים ללומדים בהתמודדות עם הוראת השפה כולל כלים המותאמים להוראת אנגלית בקרב אוכלוסיות מיוחדות. הלימודים במסלול האנגלית מיועדים להכשרת מורים להוראת אנגלית בבית הספר היסודי והעל יסודי כאחד (כיתות ג'-י'). תכנית הלימודים הינה מגוונת ביותר וכוללת נושאים חיוניים לעבודתו של המורה לאנגלית.

מבנה הלימודים במסלול - רכיבים ומספר שעות

לימודי חינוך והוראה	15
דידקטיקה והכשרה מעשית	25
לימודים דיסציפלינאריים	48-50*
לימודי יסוד	4
סה"כ	92-94*

מבנה התכנית במסלול לאנגלית

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות	0.5				
סוגיות פסיכו- דידיקטיות: פסיכולוגיה חברתית	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			
סדנה לניהול וחינוך כיתה		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
תיאוריות למידה	0.5				
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: <u>דרכים לקידום למידה</u> <u>משמעותית</u> : 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמאלית	1				
<u>הוראה מאתגרת חשיבה</u> : חשיבה יצירתית ויזמית	0.5				
ג. המורה כחוקר				3	
אוריינות מחקרית	1				
סמינריון חקר ההוראה <u>מוקדי מחקר</u> : א. מחקר איכותני ב. מחקר פעולה ג. מחקר כמותי	2				
ד. מחשבות בחינוך				1	
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני – מתקשב MOOC או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך	0.5				
ה. שונות, שותפות ושוויון				3	
בחירה אחד מבין הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה הישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. החברה הערבית בישראל	1				
שונות בין לומדים בכיתה		1			
<u>סדנא יישומית בהוראה מותאמת</u> : לקידום נוער בסיכון		0.5			
יחסי הורים-מורים	0.5				
2. דידקטיקה והכשרה מעשית				25	
היכרות מערכות החינוך	1				
התנסות מעשית בהוראת המקצוע	4				

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
דיקטיקה של הוראת המקצוע		2			
התנסות מעשית בהוראת המקצוע			12		
עיבוד ההתנסות המעשית – סמ"ד			2		
דיקטיקה ייחודית למסלול:					
דקדוק פדגוגי		2			
אינטגרציה של מכשירי ICT בהוראת אנגלית		1			
הוראת אנגלית בקרב אוכלוסיות מיוחדות		1			
3. לימודים דיסציפלינריים					48-50*
4. לימודי יסוד					4
ערבית:					
• טרום בסיסית - 2 ש"ש (ללא נ"ז).		2			
• רמה בסיסית - 2 ש"ש (ללא נ"ז)					
• רמה בינונית - 2 ש"ש (ללא נ"ז)					
• רמת מתקדמים - 2 ש"ש					
אנגלית (עד רמת פטור)		2			
לימודי חובה (ללא נ"ז)**					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	v				
העצמה אישית	v				
אוריינות אקדמית ערבית	v				
לשון דבורה וכתובה - עברית		v			
חברה, תרבות וזהות		v			
עזרה ראשונה			v		
ביטחון ובטיחות			v		
זהירות ובטיחות בדרכים			v		
סה"כ					92-94*

הערה: קורס = 1 ש"ש, מודולה = 0.5 ש"ש

* מספר השעות במסלול ובחוג 48 ש"ש, אך במידה ודרוש תגבור במיומנויות השפה הסטודנט ילמד *50 ש"ש

** בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג, הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים

תיאור ההכשרה המעשית

שנת לימודים	לימודיים עיוניים	התנסות מעשית
שנה ב'	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה אנגלית	התנסות בכיתות בית הספר היסודי המתכשרים נמצאים בבית הספר יום שלם (על פי מודל PDS). הם יתנסו בכיתות ג-ו לאורך כל השנה. המתכשרים ישתתפו באירועים מרכזיים בבית הספר, ויתנסו במתן שיעורים בתחום התמחותם, בהדרכת המדריך הפדגוגי והמורה המאמן. כמו כן המדריך הפדגוגי והמורה המאמן ישמשו כחונכים לסטודנט או לקבוצה קטנה של סטודנטים במשך השנה. ביום ההתנסות המעשית תתקיים ישיבת צוות לכל המתמחים בה ישתתפו המתכשרים להוראה, המורים המאמנים והמדריך הפדגוגי.
שנה ג'	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה אנגלית: סמ"ד על-יסודי	התנסות בכיתות בית הספר העל-יסודי המתכשרים נמצאים בבתי-הספר יומיים שלמים, יום ג' ויום ה' (על פי המודל אקדמיה-כיתה). הם יתנסו בכיתות ז-ט כל השנה, כך שכל מורה מאמן ילווה סטודנט אחד בלבד הנקרא מורה-עמית. הסטודנטים מכינים יחידת לימוד שלמה, ומתנסים בהוראת שיעורים. כל סטודנט ישמש כחונך לסטודנט או לקבוצה קטנה של סטודנטים במשך השנה. תכנון השיעורים נעשה בהתאם לעקרונות של אסטרטגיות ושיטות הוראה שנלמדים בקורס הפדגוגי המקביל להתנסות המעשית. כל סטודנט יהיה שותף פעיל בחיי בית הספר וייטול חלק בעשייה החינוכית והלימודית. ביום ההתנסות המעשית מתקיימת ישיבת צוות לכל ההתמחות בה משתתפים המתכשרים להוראה, המורים והחונכים בהתמחות והמדריך הפדגוגי.

- סדנת סטאז' היא קורס חובה כמתחייב משנת ההתמחות בהוראה – סטאז'. על כן סטודנט שבמקביל ללימודיו בשנה ד' ייקלט לשנת ההתמחות בהוראה – סטאז' יהיה חייב ללמוד סדנת סטאז' לאחר אישור מרכז הסטאז' במכון. סטודנט שלא ייקלט במקביל לשנה ד' יוכל ללמוד אחרי שנה ד' את סדנת הסטאז' במכון או בכל מוסד אקדמי שיבחר.

החוג לשפה ולספרות אנגלית

قسم اللغة والأدب الإنجليزي

(הפקולטה לחברה ולתרבות)

ראש החוג: ד"ר רונית ובמן שפרן
رئيسة القسم: د. رونيت فيبمان شفيرן

מיקום: אורן 117
טלפון: 09-7476324
דואר אלקטרוני: ronits@beitberl.ac.il

סגל החוג:

ד"ר רויטה אבו-ראס, גב' קארן אייבל, פרופ' מוחמד אמארה, פרופ' נורית בוכוויץ,
ד"ר דוד הדר, ד"ר רים בשארה, פרופ' ענת סטבנס, ד"ר לי שיר, ד"ר חגית שפר

תיאור

החוג לשפה וספרות אנגלית מקנה לסטודנטים שלו ידע רחב ועדכני בתחומי הספרות והבלשנות האנגלית, וכן מיומנויות הבעה גבוהות בעל פה ובכתב בשפה האנגלית. ידע זה מהווה תשתית לשלל מקצועות יישומיים, ומאפשר לבוגרי החוג להשתלב בתחומי תעסוקה מגוונים בארץ ובעולם, החל בהוראת אנגלית בבתי ספר ובמוסדות פרטיים, דרך קשת רחבה של תחומי עשייה, בהם כתיבה, עריכה, תרגום, וכלה בתחומים בהן נדרשת יכולת רטורית גבוהה כגון עולם התרבות, התקשורת, תיירות, כוח אדם, יחסי ציבור ודיפלומטיה.

לאור הדומיננטיות של השפה והתרבות האנגלית בעולם, ומכיוון שהאנגלית היא שפת ההוראה בחוג והתכנים בו הם רב-תרבותיים, התכנית מתאימה לסטודנטים מרקעים שונים ודוברי שפות שונות כשפת אם.

הלימודים בחוג לשפה וספרות אנגלית נמשכים ארבע שנים ומקנים תואר "בוגר בהוראה" (B.Ed.) ותעודת הוראה באנגלית לבית הספר היסודי והעל-יסודי.

למי מיועדת התכנית?

- בעלי מיומנויות הבעה גבוהות בשפה האנגלית.
- סטודנטים הלומדים ל-B.Ed. במסלול לאנגלית.
- אקדמאים הלומדים לתעודת הוראה באנגלית.
- מורים המעוניינים בהרחבת הסמכה לתעודת הוראה במקצוע נוסף.
- למעוניינים בהתפתחות מקצועית בעלת אופי יישומי הדורשת ידע מעמיק אודות השפה והתרבות האנגלית.

מטרות התכנית

- הקניית ידע נרחב בתחום הספרות והבלשנות האנגלית.
- העמקת מיומנויות הבעה בכתב ובעל פה בשפה האנגלית.
- דיון בשפה והספרות בהקשרים רב לשוניים ורב תרבותיים כפועל יוצא מהתפתחות העולם הקיברנטי ותהליכי הגלובליזציה המאפיינים את המאה ה-21.
- פיתוח יכולת ניתוח וחשיבה ביקורתית תוך הקניית ניסיון מחקרי - מיומנויות הכרחיות עבור בוגרי החוג הפונים לתארים אקדמיים מתקדמים.
- פיתוח ערוצי שיתוף פעולה אקדמיים עם אוניברסיטאות בעולם (למשל תכניות של חילופי סטודנטים).

תכנית הלימודים

מבנה

- הלימודים בחוג הם בהיקף של 48 ש"ש והם כוללים:
- **קורסי חובה** בהיקף של 20 ש"ש: 10 ש"ש לימודי ספרות ו-10 ש"ש לימודי בלשנות.
- **קורסי בחירה** בהיקף של 16 ש"ש: 8 ש"ש לימודי ספרות ו-8 ש"ש לימודי בלשנות.
- **2 סמינריונים (חובה)** בהיקף של 4 ש"ש: 2 ש"ש סמינריון בבלשנות ו-2 ש"ש סמינריון בספרות.
- **קורסי מיומנויות שפה** בהיקף של 8 ש"ש
- סטודנט שיידרש ללמוד בנוסף לקורסי מיומנויות השפה קורס תגבור במיומנויות הכתיבה בהיקף של 2 ש"ש, ילמד סך הכל 50 ש"ש במקום 48 ש"ש.

נושאים

- החוג לאנגלית כולל לימודי בלשנות, ספרות ומיומנויות שפה.
- לימודי ה**בלשנות** עוסקים ביסודות השפה האנושית, התפתחות האנגלית כשפת אם ובקרב דוברי שפות אחרות, השפה במאה ה-21 ושפה בהקשרים בין תחומיים.
- לימודי ה**ספרות** עוסקים בפואטיקה (תורת הספרות), תקופות, יצירות, מחברים, זרמים וז'אנרים ספרותיים, ובספרות במאה ה-21.

- לימודי מיומנויות השפה כוללים קורסים מתקדמים בהבעה בעל פה ובכתב בשפה האנגלית. תנאי מעבר משנה לשנה בקורסי מיומנויות השפה הוא ציון 70 לפחות (ציון סמסטריאלי ושנתי של 70).

החוג לאנגלית מציע 3 מסלולי לימוד בהתאם למסלול ההוראה שבו הסטודנט ילמד במסגרת הלימודים להכשרת מורים לאנגלית: יסודי, על יסודי ורב-גילי. הסטודנטים הסדירים (הלומדים לתואר B.Ed. בחינוך) ילמדו במסלול הרב גילי והסטודנטים הלומדים בתכנית להכשרת אקדמאים להוראה ילמדו במסלול היסודי, על יסודי או רב גילי.

פירוט לימודי החוג לאנגלית: נושאי הלימוד וסדר הלימודים מסלול רב-גילי, במתכונת חד-חוגית

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
שיעורי חובה בסיסיים (10 ש"ש)				
מבוא לבלשנות	2			
פונולוגיה ופונטיקה	1			
סמנטיקה	1			
מורפולוגיה	1			
מבוא לניתוח שירה	1			
מבוא לניתוח פרוזה	1			
מבוא לדרמה	1			
תחנות יסוד בספרות הבריטית	2			
שיעורי חובה מתקדמים (10 ש"ש)				
התפתחות השפה הדבורה והכתובה באנגלית שפת אם		2		
רב לשוניות		2		
תחביר		1		
גישות וזרמים בביקורת הספרות		2		
מבוא לספרות ילדים ונוער		1		
תחנות יסוד בספרות האמריקאית		2		
שיעורי בחירה (16 ש"ש: 8 ש"ש בספרות, 8 ש"ש בבלשנות)				
פרגמטיקה	1			
ניתוח השיח	1			
בלשנות היסטורית (מקוון)		1		
סוציולינגוויסטיקה			2	

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
פסיכולינגוויסטיקה		1		
התפתחות הנרטיב		2		
השפה במרחב הקיברנטי		1		
ספרות וגלובליזציה (מקוון)	1			
רומן אנגלי		1		
ספרות אפריקאית-אמריקאית (מקוון)	1			
שייקספיר	1			
קורס בחירה מהחוג לספרות כללית	1			
סמינריונים (חובה לסטודנטים סדירים, 4 ש"ש)				
סמינריון בבלשנות: "סוגיות נבחרות בבלשנות יישומית" או "שפה וזהות"				2
סמינריון בספרות אנגלית: "מפלצות אדם וחיות פלא בספרות"				2
מיומנויות השפה בע"פ ובכתב (לפי בחינת רמה, עד 10 ש"ש)				
מיומנויות הדיבור – רמה 1	1			
מיומנויות הדיבור – רמה 2	1			
מיומנויות הדיבור – רמה 3	1			
מיומנויות הדיבור – רמה 4	1			
מיומנויות הכתיבה – תיגבור	2			
מיומנויות הכתיבה – רמה 1	1			
מיומנויות הכתיבה – רמה 2	1			
מיומנויות הכתיבה – רמה 3	1			
מיומנויות הכתיבה – רמה 4	1			
סה"כ לימודים עיוניים: 48 ש"ש (*50 ש"ש במידה ודרוש תגבור במיומנויות כתיבה)¹				

1 במסלול זה הסטודנטים יילמדו קורסים בהיקף של 48 ש"ש הכוללים קורסי בלשנות וספרות אנגלית וקורסי מיומנויות שפה. סטודנט שיידרש לתגבור במיומנויות הכתיבה ייצטרך ללמוד קורסים בהיקף של 50 ש"ש.

הכשרת אקדמאים להוראת אנגלית

תכנית לימודים זו מיועדת להכשיר אקדמאים להוראת אנגלית במסלול רב-גילי (במסלול על יסודי ובמסלול יסודי). מטרת התכנית להקנות לסטודנט מיומנות גבוהה בשפה האנגלית וידע דיסציפלינרי בספרות ובבלשנות אנגלית הדרושים להכשרתו של המורה לשפה האנגלית. התכנית תכלול לימודים בהיקף של עד 30 ש"ש (לא כולל קורסים במיומנויות שפה, הנקבעים באופן אישי לכל מועמד על פי כללי האקדמיטציה).

- תכנית הלימודים היא תכנית אישית המותאמת לכל סטודנט על פי הרקע האקדמי שלו. באופן זה, סטודנט עשוי לקבל פטור מחלק מחובות התכנית על סמך קורסים מתארים קודמים.
- לבעלי תואר בספרות או בבלשנות אנגלית מוצעת תכנית M.Teach (תואר שני בהוראת אנגלית).
- ניתן לשלב קורסים בלמידה מרחוק.
- משך הלימודים: כשנתיים.
- הקורסים ניתנים בשפה האנגלית.

תנאי קבלה

- תואר אקדמי ראשון בציון ממוצע של 75 לפחות.
- עמידה בראיון קבלה ומבחן כניסה באנגלית.

לימודים בחוג לאנגלית (למסלול רב גילי-על-יסודי ויסודי)³

ש"ש	שם הקורס
	שיעורי חובה (8 ש"ש)
2	מבוא לבלשנות
1	פונולוגיה ופונטיקה
1	תחביר
1	סמנטיקה
1	מורפולוגיה
2	רב-לשוניות
	שיעורי בחירה (4 ש"ש)
1	פרגמטיקה
2	התפתחות הנרטיב
2	התפתחות השפה הדבורה והכתובה באנגלית שפת אם
2	סוציולינגוויסטיקה
1	פסיכולינגוויסטיקה
1	השפה במרחב הקיברנטי
1	ניתוח השיח
1	בלשנות היסטורית (מקוון)
	קורסי חובה (8 ש"ש)
1	מבוא לניתוח שירה
1	מבוא לניתוח פרוזה
2	תחנות יסוד בספרות הבריטית
2	תחנות יסוד בספרות האמריקאית
2	גישות וזרמים בביקורת הספרות
	קורסי בחירה (4 ש"ש)
1	מבוא לספרות ילדים ונוער
1	שייקספיר
1	רומן אנגלי

ש"ש	שם הקורס
1	ספרות וגלובליזציה
1	ספרות אפריקאית-אמריקאית (מקוון)
1	קורס בחירה מהחוג לספרות כללית
1	כל ילד פלא: היחס לחריגים ולחריגויות בתרבות ובספרות ילדים
מיומנויות שפה בע"פ ובכתב (עד 10 ש"ש, על פי מבחן רמה)	
1	מיומנויות הדיבור – רמה 1
1	מיומנויות הדיבור – רמה 2
1	מיומנויות הדיבור – רמה 3
1	מיומנויות הדיבור – רמה 4
2	מיומנויות הכתיבה – תיגבור
1	מיומנויות הכתיבה – רמה 1
1	מיומנויות הכתיבה – רמה 2
1	מיומנויות הכתיבה – רמה 3
1	מיומנויות הכתיבה – רמה 4
סה"כ לימודים עיוניים: 30 ש"ש (עד 34 ש"ש במידה וקורסי המיומנויות יחרגו מ-6 ש"ש) ⁴	

- 3 תכנית הלימודים תותאם אישית לכל אקדמאי בהתאם ללימודיו הקודמים. הכרה בלימודים קודמים תיעשה על פי כללי האקדמיטציה שנקבעו ע"י המל"ג ומשרד החינוך.
- 4 הסטודנטים יילמדו קורסים בהיקף של 30 ש"ש הכוללים קורסי בלשנות וספרות אנגלית וקורסי מיומנויות שפה. קורסים במיומנויות שפה מעבר ל-6 ש"ש לא ייספרו במסגרת ה- 30 ש"ש הנדרשים אלא יתווספו עליהם.
- הערה: יש ללמוד את הקורס "מיומנויות הכתיבה – תגבור" ואת קורסי מיומנויות הדיבור והכתיבה, רמה 1 + 2, בשנה א.

מסלול חינוך מיוחד مسار التربية الخاصة

ראש המסלול: ד"ר ח'לוב קעוואר
رئيسة المسار: د. خلوب قعوار

מיקום: בית ימימה
טלפון: 09-7473147
כתובת דואר אלקטרוני: khaloob.kawar@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' סוהילה מנצור
المركزية الإدارية: الآنسة سهيلة منصور
מיקום: ורד 616
טלפון: 09-7476214
כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל במסלול:
ד"ר סאיד בשארה, ד"ר ג'יהאד חאג' יחיא, מר' זיאד אבו חמד, גב' סדיקה הווארי בדיר.

רציונל ומטרות

המטרה של השותפות בין מוסדות להכשרת מורים לשדה הינה שיפור הלמידה של הסטודנטים במובנה הרחב (הישגים לימודיים, חברתיים, תרבותיים, רגשיים ועוד). שותפות זאת מחייבת את הסטודנטים ל"תיאוריה מעשית" הכוללת מערכת ידע דינאמית שמורכבת מלמידה תיאורטית, מניסיון אישי, ומערכים אישיים, והמיושמת באופנים שונים בהתאם להקשר ההוראה.

בלימודי ההכשרה להוראה בהתמחות החינוך המיוחד יש דגש על נושא שילובם של ילדים בעלי צרכים מיוחדים בבתי הספר הרגילים ובמסגרות הרגילות, לא עוד הדרה (exclusion) והפרדה אלא הכלה (inclusion) ושילוב. היום המערכת הרגילה קולטת ביתר נכונות את הסטודנטים בעלי הצרכים המיוחדים. הנתונים מלמדים כי בטיפול נכון הסטודנטים נתרמים הן לימודית והן חברתית. השינוי בהתייחסות החברה לאנשים מוגבלים מושפע משינוי בערכים, ומסדרת חוקים שנחקקו לטובת האנשים המוגבלים. כך, למשל, בארצות סקנדינביה נתבעה החברה להכיר בזכויותיהם של אנשים עם פיגור שכלי לחיים נורמאליים, בתנאים נורמאליים, ובזכות שלהם לקבל את העזרה המיוחדת להם זקוקים באופן שלא יגביל את יכולתם לחיות חיים רגילים.

בשנות השבעים הוחדר באנגליה "עקרון הנורמליזציה" למערכת החינוך והרווחה, ונקבעה מדיניות "השילוב בחינוך" ובכך חל שינוי דרמטי בהתייחסות לאנשים עם נכויות.

בחוק החינוך המיוחד בישראל התשמ"ח- 1988 מתיחסים אל שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בחברה ובקהילה. חוק זה מבוסס על אידיאולוגיה הדוגלת בכך שאין לנתק אנשים מהסביבה הטבעית שבה הם חיים, והמכירה בזכויות הפרט והאזרח, וגם של אנשים פגועים ומוגבלים.

בחוק הישראלי הוגדרו מטרות החינוך המיוחד, הצרכים והשירותים המיוחדים והגילאים הזכאים לחינוך, השירותים הנלווים, האבחון וההשמה. כמו כן, התייחס החוק לתכנית האישית עבור כל ילד, קביעת תקנים לכוח אדם ושעות הוראה. חשיבותו של חוק החינוך המיוחד הישראלי הוא בכך שהדגיש את השיקולים לגבי השמת ילדים חריגים, ונתן קדימות ראשונה למסגרות חינוך רגילות.

מה שקידם את מעמדם של המוגבלים בין היתר הם עקרונות הפילוסופיה ההומניסטית השוויונית המבוססת על ערכי צדק, שוויון ואחוזה ורווחה חברתית. תפיסה זו באה לידי ביטוי בחקיקה לזכויות יסוד של אדם בעל מוגבלויות תחיקה לגבי ילדים, ותחיקה לגבי מבוגרים.

התפיסה ההומניסטית קידמה את ההבחנה בין הלקות המחייבת טיפול רפואי, לבין האדם עצמו על תכונותיו ואישיותו שזכאי לפיתוח ולטיפול כמו כל הילדים הלומדים במסגרות חינוכיות נורמטיביות.

המונח העכשווי של שילוב (inclusion) מבטא את הרצון לכלול את כל הסטודנטים במערכת חינוך אחת ולהבנות תכנית לימודים במענה לשונות בין הסטודנטים. צריך לתת תמיכה לילדים בעלי צרכים מיוחדים תוך שימת דגש על השתלבות בינאישית וחברתית. גורמי המפתח בתהליך הם קוריקולריים ופדגוגיים וכוללים דרכי הוראה מגוונות והתאמות בתכנית הלימודים, ארגון מחדש של הכיתות ושל בית הספר ושימוש מושכל במשאבים קיימים.

לתכנית במסלול החינוך המיוחד מספר מטרות:

1. להכשיר את הסטודנטים מבחינה אקדמית ומקצועית להוראה, ולעבודה חינוכית-טיפולית עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים, בגילאים שונים ובעלי מגוון רחב של לקויות. זאת, על בסיס פיתוח הבנה לגבי תהליכי התפתחות ולמידה נורמטיביים ולקויים כאחד.
2. פיתוח תפיסת עולם הומניסטית אצל הסטודנטים לגבי סטודנטים חריגים ובעלי צרכים מיוחדים.
3. פיתוח חשיבה רפלקטיבית וביקורתית, יכולת ניתוח והקניית מיומנויות לתכנון וביצוע מחקר אמפירי.
4. פיתוח מנהיגים חינוכיים בעלי ראייה מערכתית רחבה, יכולת לעבוד בצוות בין מקצועי ולפתח תכניות לימודים מותאמות לאוכלוסייה, מיומנויות הוראה ואסטרטגיות הערכה.
5. שימוש מושכל בטכנולוגיות למידה וטכנולוגיה מסייעת לצורך פיתוח וטיפול מיומנויות תפקוד שונות ואימון בתחומי קושי של סטודנטים.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מיועדת לסטודנטים המעוניינים בהתמחות בחינוך המיוחד ולימודים כלליים (גילאי 6 - 21) התכנית כוללת שתי חטיבות דיסציפלינריות מתוך שני החוגים: לשון וספרות ערבית ומתמטיקה. בנוסף, לימודי התמחות בחינוך המיוחד, לימודי חינוך והוראה, לימודי יסוד ולימודים כלליים.

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד. מצד ימין מפורטים נושאי הלימוד, ומצד שמאל תחת סימון השנה המתאימה רשום מספר השעות השנתיות (ש"ש) המוקדשות לנושא.

מבנה תכנית הלימודים:

ש"ש	רכיב הלימודים
26	התמחות חינוך מיוחד
28*	חטיבות של שתי דיסציפלינות (ערבית ומתמטיקה)
15	לימודי חינוך והוראה
21	דידקטיקה והכשרה מעשית
4	לימודי יסוד
94	סה"כ

*עבור סטודנטים המתחילים לימודים מתשפ"א.

מבנה תכנית הלימודים

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות	0.5				
סוגיות פסיכו-דידקטיות: פסיכולוגיה חברתית	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			
סדנה לניהול וחינוך כיתה		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
הוראה ולמידה במנות קטנות		0.5			
תיאוריות למידה		0.5			
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים - דרכים לקידום למידה משמעותית: 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמאלית		1			
הוראה מאתגרת חשיבה: חשיבה יצירתית		0.5			
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			
סמינריון חקר ההוראה מוקדי מחקר: א. מחקר איכותני ב. מחקר פעולה ג. מחקר כמותי			2		

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
ד. מחשבות בחינוך					1
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני (מתקשב - MOOC) או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך	1				
ה. שונות, שותפות ושוויון					3
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה ישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. החברה הערבית בישראל		1			
שונות בין לומדים בכיתה		1			
סדנא יישומית בהוראה מותאמת: למחוננים ומצוינים		0.5			
יחסי הורים-מורים		0.5			
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית					21
הכרת מערכות החינוך בחינוך המיוחד	1				
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4			
קורס פדגוגיה "אסטרטגיות הוראה בחינוך המיוחד" (לקויות למידה)		2			
התנסות בהוראת המקצוע (יומיים: נכויות שכליות ואוטיזם)		12			
עיבוד ההתנסות המעשית (נכויות שכליות/אוטיזם)		2			
3. לימודים דיסציפלינריים					54
4. לימודי יסוד					4
ערבית: • טרום בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). • רמה בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז) • רמה בינונית-2 ש"ש (ללא נ"ז) • רמת מתקדמים- 2 ש"ש					2
אנגלית (עד רמת פטור)	2				2

מסלול חינוך מיוחד

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
5. לימודי חובה* (ללא קרדיט)					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	v				
העצמה אישית (1 ש"ש)	v				
אוריינות אקדמית ערבית (1 ש"ש)	v				
לשון דבורה וכתובה		v			
חברה תרבות וזהות		v			
עזרה ראשונה			v		
ביטחון ובטיחות			v		
זהירות ובטיחות בדרכים			v		
סה"כ					94

הערה: קורס = 1 ש"ש, מודולה = 0.5 ש"ש

* בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים)

תיאור ההכשרה המעשית

שנת לימודים	לימודים עיוניים	התנסות מעשית
שנה ב	אסטרטגיות בהוראה בחינוך המיוחד	קשיי למידה, לקויות חושים, נכויות פיסיות ומוטוריות בשנה ב הסטודנטים יתנסו ביום עבודה מעשית שבועי במסגרות החינוך המיוחד, בנוסף לשבוע עבודה מעשית אחד רצוף. הסטודנטים ישובצו במהלך השנה להתנסות בהוראה בכיתות חינוך מיוחד בבתי-הספר השונים הכוללות סטודנטים עם קשיי למידה, לקויות חושים, ונכויות פיסיות ומוטוריות. מטרת ההתנסות היא להרחיב ולהעמיק את ההיכרות עם מצבם ועם קשייהם של סטודנטים בעלי צרכים מיוחדים על בסיס הקורסים העיוניים. הסטודנטים יתנסו בתהליך השילוב של סטודנטים בעלי ליקויים קוגניטיביים, רגשיים והתנהגותיים. הם יכירו מקרוב תהליכים של עבודת צוות-הוראה בכיתות חינוך מיוחד. כמו כן, יתנסו בשיטות הוראה יחידניות ושיתופיות, בהכנת מוקדי למידה ובבניית מרכזי למידה. כמו כן, הסטודנטים יכירו מגוון של תכניות לימודים, המותאמות לרמות ולסגנונות הוראה שונים, ויתנסו בהפעלתם. כמו כן, ישתלבו הסטודנטים בעשייה הבית-ספרית הכוללת כחברי צוות. הסטודנטים ימפו ויגבשו עבורם תכניות לימודים אישיות (תל"א), וזאת לאחר שיתנסו בתח"י וגם בשיטות האבחון המתאימות לסטודנטים. בנוסף, במהלך השנה הסטודנטים יבקרו במוסדות חינוך חברה ותרבות שונים של חינוך מיוחד ואחרים מהמובילים בארץ, לצורך חשיפה למוסדות אלה והכרת דרכי עבודה חדשות. השתתפות הסטודנטים חובה.

שנת לימודים	לימודים עיוניים	התנסות מעשית
שנה ג	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי	לקויות למידה, הפרעות התנהגות, אוטיזם, פיגור שכלי בשנה ג הסטודנטים ישתלבו בבתי-ספר של החינוך המיוחד, וזאת לפי המוקד אשר בחרו או התנסו במסגרות אחרות. הסטודנטים יתנסו ביום עבודה מעשית וכן בשבוע עבודה מעשית רצוף. הסטודנטים יתמקדו בסוג האוכלוסייה על-פי בחירה, וישובצו בבתי ספר שונים במגזר הערבי ובמגזר היהודי המתמחים בכך. במהלך ההתנסות יגבשו הסטודנטים בסמסטר א' הצעת פרויקט, המבוססת על איתור צרכים ועל גיבוש דרכי טיפול בכיתת האימון. במהלך סמסטר ב' הסטודנטים יבצעו את הפרויקט הסופי. בפרויקט זה יוכיחו הסטודנטים את כישוריהם בהוראה ובטיפול ברמה אישית, קבוצתית וכיתתית בנושא הנבחר. לאחר ביצוע המטלה הם יגישו את העבודה הסופית על-פי דרישות אקדמיות מקובלות. כמו כן, בשנה זו הסטודנטים יהיו חשופים לתכניות הלימודים ולעשייה החינוכית בבתי הספר במגזר היהודי ובכך יהיה להם הזדמנות לשפר את המיומנויות השפתיות בשפה העברית, כמו מילוי מסמכים, אבחונים, כתיבת חוות דעת בעברית וכד'. להדגיש, כחלק מההכשרה הסטודנטים יבקרו במספר מוסדות חינוך תרבות וחברה מהמובילים בארץ לצורך חשיפה ולמידה, והכרת דרכי עבודה חדשות.

החוג לחינוך מיוחד قسم التربية الخاصة

ראש החוג: ד"ר ח'לוב קעוואר
رئيسة المسار: د. خلوب قعوار

מיקום: בית ימימה
טלפון: 09-7473147
כתובת דואר אלקטרוני: khaloob.kawar@beitberl.ac.il

מזכירת המסלול: סוהילה מנצור
المركزة الإدارية: الآنسة سهيلة منصور
טלפון: 09-7476214
כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל המרצים בחוג:
ד"ר ח'לוב קעוואר, ד"ר סאאיד בשארה, ד"ר ג'יהאד חאג' יחיא, ד"ר זיאד מסאלחה,
ד"ר אברהים מחאגנה, ד"ר יאסר סנדוקה, מר' זיאד אבו חמד, גב' פרנקל קטלין, ד"ר
עאידה מחאג'נה, ד"ר מוחמד ח'לף, ד"ר מרואה סרסור וגב' עביר חדאד.

רציונל ומטרות

תכנית הלימודים המוצעת נגזרת מהמתווים המנחים להכשרת מורים בחינוך המיוחד (גילאי 6-21) בכיתות החינוך המיוחד ובבתי הספר הרגילים. תכנית זו מבוססת על תכנית הליבה בחינוך המיוחד לפי המלצות המועצה להשכלה גבוהה (המל"ג). מטרת הלימודים במסלול להכשרת מורים לחינוך המיוחד במכון האקדמי הערבי לחינוך במכללת בית ברל, היא להכשיר מורים לעבודה במסגרות חינוכיות נפרדות ומשלבות בבתי הספר היסודי והעל יסודי. התכנית המוצעת מושתתת על ההכרה בערך כבוד האדם ובחשיבות למתן הזדמנות מרבית להתפתחות של כל סטודנט תוך שימת לב לצרכים המיוחדים של סטודנטים מתקשים כדי לאפשר להם השתלבות משמעותית ותורמת בחברה הרגילה. תכנית זו שמה דגש על הקניית הידע המקצועי הרלוונטי ועל פיתוח הכשרים והמיומנויות הנדרשים לתפקוד המורה במסגרות החינוך המיוחד.

במסגרת החוג קיימים שני מוקדים: 1. לקויי למידה, 2. מוגבלויות התפתחותיות. כאשר הסטודנטים החל משנה ב' יצטרכו להתחלק בין שני מוקדים אלה, והשיעורים אף יתקיימו בנפרד בין שתי הקבוצות של הסטודנטים בשני המוקדים. המטרה מכך, היא כדי לתת לסטודנטים למידה יותר מעמיקה ויותר מקיפה במוקד אותו בחרו. הדבר ישתקף לטובה להוציא בוגרים לשטח בעלי התמחות יותר ממוקדת בתחומים המוצעים במוקדים בחינוך המיוחד. בלימודי התמחות בחינוך המיוחד מתרחבים

ומעמיקים בידיעותיהם של הסטודנטים בתחומי התמחותם: בשנת הלימודים הראשונה מוצעים קורסי תשתית להכרת הילד בעל הצרכים המיוחדים. הקורסים כוללים את התפיסה ההומניסטית והשפעתה על מימוש זכויות הילדים המוגבלים והחקיקה החשובה למען אוכלוסיות החינוך המיוחד. בשנת הלימודים השנייה מוצעים קורסים בתחומים תיאורטיים ויש להם קשר עם ההתנסות המעשית (הסטודנטים בשנה ב' מתנסים במסגרות השילוב והכתות המקדמות, לקות חושים ונכויות שכליות קלות) הקורסים יקנו לסטודנטים אמצעי טיפול בליקוי למידה, אבחון ילדים מתקשים ובניית תכנית חינוכית אינדיווידואלית, הסטודנט יתנסה בעקרונות ההוראה המתקנת בקריאה ובמתמטיקה, כמו כן הקורסים המוצעים בשנה ב' יקנו כלים לסטודנטים בהתמודדות עם בעיות משמעת, עם התנהגות לא נורמטיבית בתוך הכיתה.

בשנת הלימודים השלישית הקורסים מתמקדים בטיפול, ובבניית תכניות התערבות ותיווך, לאחר שרכשו ידע תיאורטי רחב בשנים א' ו-ב' הסטודנט ירכוש כלים הקשורים לקידומו של הילד בעל הצרכים המיוחדים מבחינה חברתית, בעיקר ילדים עם נכויות שכליות לפי תכנית לב 21 (הסטודנט בשנה ג' מתנסה בבתי ספר לחינוך מיוחד), הקורסים מכוונים לדרכי טיפול בילדים היפראקטיביים, נושא זה מעסיק את בתי הספר היום. בנוסף, בשנה ג' הסטודנטים ילמדו לחבר טקסטים ביבוליותראפים בערבית ויכירו תכניות לימודים עדכניות במערכת החינוך הישראלית, הסטודנטים ילמדו דרכים לעבודה ושותפות עם הורי הילדים בעלי הצרכים המיוחדים. בשנת הלימודים הרביעית הסטודנטים ישתלבו בסטאז', בשנה זו ילמדו קורסים מתקדמים בחינוך המיוחד כמו בתחומי הלקויות המורכבות, גישות ודרכי התמודדות. בלימודי הסמינריון ישלבו את הידע התיאורטי הנרכש ויבצעו מחקר איכותי או כמותי תוך כדי הדרכה בכתיבה אקדמית נאותה.

ההדגשים והמטרות העיקריות של החוג:

- א. להכשיר סטודנטים להוראה לעבודה חינוכית טיפולית עם ילדים מתוך גישה מחקרית מדעית.
- ב. לפתח תפיסת עולם המושתתת על ערכים הומאניים אצל כל סטודנט בקשר לסטודנטים בכלל ובעלי צרכים מיוחדים בפרט. תפיסה זו תהיה מבוססת על ידע תיאורטי ומעשי.
- ג. להקנות יכולת לערוך מחקר פעולה ומחקר אמפירי בשילוב הידע התיאורטי העדכני שרכש הסטודנט.
- ד. לפתח חשיבה ביקורתית תוך כדי רכישת כלים לעבודה משותפת במסגרת ההתנסות המעשית.
- ה. להקנות מיומנויות לידע רחב הנחוצות בהכשרתם הראשונית של הסטודנטים ושאותה הם ממשיכים לפתח במהלך העבודה כמורים בפועל.
- ו. לפתח מנהיגות בקרב הסטודנטים לחינוך המיוחד בעלי ראייה מערכתית רחבה, בעלי יכולת לפתח תכנית לימודים, מיומנויות הוראה ואסטרטגיות למידה והערכה.

מהלך הלימודים וסדר הלימודים בחוג

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד. מצד ימין מפורטים נושאי הלימוד, ומצד שמאל תחת סימון השנה המתאימה רשום מספר השעות השנתיות (ש"ש) המוקדשות לנושא.

הכשרת מורים לחינוך המיוחד גילאי 6 - 21

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
מבוא לחינוך מיוחד	1			
מבוא לחינוך ילדים עם ירידה בשמיעה וילדים עם ירידה בראיה	1			
מוסיקה וחינוך מוסיקלי בחינוך המיוחד	1			
מודלים בשילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים	1			
הומניזם וסוגיות משפטיות בחינוך המיוחד	1			
משחק תיאטרון ודרמה	1			
הציור והאומנות ככלי טיפול	1			
מעורבותם של בעלי צרכים מיוחדים בקהילה וסנגור עצמי	1			
יסודות הוראה מותאמת בקריאה וכתיבה		1		
הבנה וטיפול בבעיות התנהגויות וחברתיות בבית הספר		1		
מעורבות הצוות הרב תחומי בחינוך המיוחד		1		
תכניות לימודים בחינוך המיוחד		1		
אוטיזם			1	
מוגבלויות שכליות (פיגור שכלי ושיתוק מוחין) - מאפיינים ודרכי עבודה			1	
דרכי עבודה עם הורים בחינוך המיוחד			1	
הפרעות בתקשורת שפה ודיבור			1	
מבוא לטיפול באומנויות			2	
ילדים במצוקה ובסיכון			1	
מוקדי בחירה				
מוקד ראשון - לקויי למידה (7 ש"ש)				
קשיי למידה, הערכה וטיפול		1		
ביבליותרפיה וחינוך מיוחד			1	
תיווך ולמידה קוגניטיבית			1	

החוג לחינוך מיוחד

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
היבטים נורופסיכולוגיים של למידה				1
הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות				1
סוגיות מתקדמות בחקר החינוך המשלב -סמינריון				2
מוקד שני - מוגבלויות התפתחותיות (7 ש"ש)				
התפתחות רגשית וחברתית למתבגרים ובוגרים עם מוגבלויות התפתחותיות			1	
גישות טיפול בליקויים התפתחותיים (נכויות פיסיות)			1	
שיתוף הורים לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים			1	
כישורי חיים בחינוך המיוחד				1
ניתוח התנהגות יישומי				1
חקר החינוך המיוחד - סמינריון				2
אשכולות (28 ש"ש)				
אשכול לשון וספרות ערבית (15 ש"ש)				
תולדות הספרות הערבית הקלאסית	1			
תולדות הספרות הערבית המודרנית	1			
יסודות הוראת הדקדוק א'	1			
יסודות הוראת הדקדוק ב'	1			
התפתחות ורכישת שפת אם	2			
פונטיקה ופונולוגיה	1			
הוראת ההבעה בכתב ובעל פה	1			
יסודות הוראת הקריאה והכתיבה		1		
הוראת הבנת הנקרא והבנת הנשמע		1		
אוריינות וניצני אוריינות		1		
מבוא לספרות ילדים			2	
דקדוק שימושי			1	
אבחונים: איתור והסתכלות				1
אשכול מתמטיקה (13 ש"ש)				
תורת הקבוצות	1			
יסודות הוראת חשבון	1			
יסודות האלגברה		1		

שם הקורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד
האלגברה לחטיבה העליונה		1		
מבוא לתורת המספרים		1		
גיאומטריה א'		1		
גיאומטריה ב'		1		
הסתברות בחיי יום יום			1	
פונקציות ומשוואות מתמטיות			1	
שימוש טכנולוגי במתמטיקה			1	
אסטרטגיות לפתרון בעיות				1
שימוש בכלים פתוחים להוראת מתמטיקה ומדעים				1
הילד המתקשה במתמטיקה				1

מסלול הגן

مسار البستان

ראש מסלול: ד"ר סמיר קעדאן

رئيس المسار: د. سمير قعدان

מיקום: דקל 430/4

טלפון: 09-7473108

כתובת דואר אלקטרוני: sameer@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' סוהילה מנסור

المركزة الإدارية: الآنسة سهيلة منصور

מיקום: ורד 616

טלפון: 09-7476214

כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל במסלול:

גב' פרוונה איראני, גב' אעתדאל אלבאסל, גב' הימת חג יחיא עיראקי, גב' נוהא חנא, גב' מיסון ח'טיב.

רציונל ומטרות

תכנית ההכשרה להוראה בגיל הרך במסלול הגן מקנה לסטודנטים ידע עיוני ומעשי בהיבטים השונים בגיל הרך. מטרת המסלול הנה להקנות ולפתח ידע פדגוגי ומקצועי לעבודה עם ילדים צעירים בגיל הרך. ידע המתאים להיבטים השונים בחיי הילד בגיל הרך: היבטים התפתחותיים-רגשיים, קוגניטיביים, מוטריים, היבטים חברתיים ומשפחתיים ועוד. כמו כן המסלול שואף להכשיר גננות עם ידע רחב המקיף ידע פדגוגי, ידע על דפוסי למידה והוראה, ידע על תהליכי הוראה ולמידה לא פורמאליים, ידע לטיפול היצרתיות, ידע לטיפול ותמיכה בקשר בין הגן והמסגרת החינוכית לבין המשפחה, וידע על ההקשר הסוציו-תרבותי של הילד. מומיות כזו תהפוך את הגננת/ים למקצועניות/ים, ולרגישות/ים לתהליכי ההתפתחות והלמידה בגיל הרך, כמו כן, תקדם יצירת סביבות למידה תואמות את רמתו ההתפתחותית, מאפייניו וצרכיו של הילד. התכנית במסלול הגן כוללת לימודי חינוך והוראה, דידיקטיקה והכשרה מעשית. במסלול קיימת אפשרות להרחבה להוראה לכיתות א-ב, הרחבה המקנה תעודת הוראה ואישור להסמכה להוראה בכיתות א-ב. הלימודים במסגרת ההרחבה לכיתות א-ב כרוכים בתוספת של 12 ש"ש לימוד והתנסות בכיתות א-ב וגם תשלום נוסף עבור שעות אלה. תכנית ההרחבה לכיתות א-ב מתקיימת בשנה השנייה והשלישית.

מבנה הלימודים לתואר לסטודנטים במסלול הגן החל מתשפ"א:

15	לימודי חינוך והוראה
21	דידקטיקה והכשרה מעשית
26	לימודים דיציפלינאריים
30	לימודי חטיבות (ערבית, מתמטיקה ומדעים)
4	לימודי יסוד
96	סה"כ

פירוט מבנה תכנית הלימודים:

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
מושגי יסודי בפסיכולוגיה חינוכית	0.5				
סוגיות פסיכו-דידקטיות: מעברים והסתגלויות	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה בגיל הרך		1			
סדנה לניהול וארגון מוסדות חינוך בגיל הרך		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			
תאוריות למידה		0.5			
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים (דרכים לקידום למידה משמעותית): 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמאלית		1			
הוראה מאתגרת חשיבה: חשיבה יצירתית		0.5			

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			
סמינריון חוקר ההוראה מוקדי מחקר: א. מחקר איכותני ב. מחקר פעולה ג. מחקר כמותי		2			
ד. מחשבות בחינוך					1
בחירה באחד מבין הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני- מתקשב MOOC או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך	1				
ה. שונות, שותפות ושוויון					3
בחירה באחד מבין הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה ישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. החברה הערבית בישראל		1			
שונות בין לומדים בכיתה		1			
סדנא יישומית בהוראה מותאמת: למחוננים ומצוינים		0.5			
יחסי הורים- מורים		0.5			
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית					21
הכרת מערך החינוך בגיל הרך	1				
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4			
קורס פדגוגיה לגילאי 3 - 4 "הוראה ולמידה בגיל הרך מתיאוריה למעשה"		2			
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		12			
קורס פדגוגיה לגילאי 5 - 6 "עיבוד ההתנסות המעשית-סמ"ד"		2			
3. לימודי יסוד					4
ערבית: • טרום בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). • רמה בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). • רמה בינונית-2 ש"ש (ללא נ"ז). • רמת מתקדמים-2 ש"ש					2

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
אנגלית (עד רמת פטור)	2				2
4. לימודי חובה (ללא קרדיט)*					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספריה)	v				
העצמה אישית (1 ש"ש)	v				
אוריינות אקדמית ערבית (1 ש"ש)	v				
אוריינות אקדמית עברית (1 ש"ש)		v			
לשון דבורה וכתובה - עברית (ללא נ"ז) (1 ש"ש)		v			
חברה, תרבות וזהות (2 ש"ש)		v			
עזרה ראשונה			v		
בטחון ובטיחות			v		
זהירות בדרכים			v		
סה"כ					96

הערה: קורס = 1 ש"ש, מודולה = 0.5 ש"ש

* בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים נוספים בתכניות הלימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים).

תיאור ההכשרה המעשית

מטרת התכנית לאפשר לסטודנטים של מסלול הגן להתנסות בצורה מעמיקה ובדרך מקצועית, ולהמחיש בפניהם את העקרונות הבסיסיים בטיפול בילדי גיל הרך. ההכשרה המעשית החל משנת תשפ"א תהיה בימי ג עבור שנה ב' (יום שלם), וימי ג' ו-א' עבור שנה ג' (יומיים בשבוע). הקורסים המלווים את ההכשרה בכל שנה משנת ההתנסות חושפים בפני הסטודנטים את תהליכים ההתפתחותיים, הפדגוגיים, החינוכיים, החברתיים ועוד המתרחשים בגנים.

ההכשרה המעשית מתקיימת בשנה ב' ו-ג' כבא:

שנת לימודים	לימודים עיוניים פגוגיים	התנסות מעשית
שנה ב	הוראה ולמידה בגיל הרך: מתיאוריה למשעה	התנסות במסגרות לגילאי 4-3/5-4 הסטודנטיות בשנה ב' יכירו מסגרות החינוך בקדם היסודי לגילאי 4-3/5-4. בשנה ב' הסטודנטיות מתנסות לפי מודל P.D.S הסטודנטיות תתנסנה בצפייה ובעבודה עם ילדים באופן פרטני, קבוצה קטנה וכיתת מלאה. הסטודנטיות תעזור לגננת המחנכת באגון סביבה לימודית ותתנסה בעצמה בהפעלת הכיתה בתכנית או בתוכניות היום במוסד החינוכי. כמו כן, הסטודנטיות תתנסה בצפייה מרוכזת באבחון המאפיינים של ילדי טרום חובה. בנוסף הסטודנט תתנסה בתכנון ויישום יחידת לימוד המותאמת לגיל גני טרום חובה.
שנה ג	סמ"ד עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע ותוכן פדגוגי	התנסות במסגרות לגילאי 5 - 6 בשנה ג' הסטודנטיות מתנסות לפי מודל אקדמיה-גן הסטודנטיות יכירו מסגרות החינוך בקדם היסוד בגנים לגילאי 5 - 6. הסטודנטיות בשנה ג תתנסה בצפייה ובעבודה עם ילדים באופן פרטני, קבוצה קטנה וכיתת מליאה. הסטודנט תעזור לגננת-מחנכת בארגון סביבה לימודית ותתנסה בעצמה בהפעלת הכיתה בתכנית או בתוכניות היום במוסד חינוכי. כמו כן, הסטודנטיות תתנסה בצפייה מרוכזת באבחון המאפיינים של ילדי הגן. בנוסף הסטודנט תתכנן ותיישם יחידות לימוד המותאמות לגיל גני חובה.

חוג גיל הרך והחטיבות המשלימות

قسم الطفولة المبكرة والعناقية المكاملة

ראש חוג: ד"ר סמיר קעדאן
رئيس القسم: د. سمير قعدان

מיקום: בית ימימה, דקל 430/4

טלפון: 0528772005

דואר אלקטרוני: Sameer@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' סוהילה מנסור

المركزة الإدارية: الآنسة سهيلة منصور

מיקום: ורד 616

טלפון: 09-7476214

כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל בחוג:

ד"ר סמיר קעדאן, ד"ר מרווה סרסור, ד"ר סאמי מחאגנה, ד"ר אבראהים מחאגנה, ד"ר עאידה נסראה, ד"ר חלף מוחמד, גב' פרוונה איראני, גב' איעתדאל אלבאסל, גב' עביר חדאד, גב' הימת חג יחיא, גב' פרנקל קטרין

תיאור ורציונל ומטרות

החינוך בגיל הרך מהווה תשתית להתפתחותו של הילד בשנות חינכו המאוחרת יותר. העדר ליווי מקצועי ותנאים הולמים לילדים בגילאים אלו עלול להוות מחסום להתפתחותם בשנים מאוחרות יותר. ילדים בעלי התפתחות לקויה המגיעים לכיתה א' עלולים ליצור פער משמעותי מילדים שקיבלו ליווי נכון ואיכותי. פער זה עלול לט להסגר בשנים מאוחרות יותר.

הילדים כיום מתחילת דרכם חשופים למקורות מידע רבים. למידע עשיר ולאמצעי הוראה-למידה מגוונים ואלה מאפשרים להם להרחיב את אוצרי ידיעותיהם, לשפר את דרכי הלמידה שלהם, לעמוד בפני אתגרים, ולהתמודד בחברה שבה חיים אנשים רבים מתרבויות שונות. לאופן ההתמודדות יש חשיבות רבה כשמדובר בילד הערבי בישראל כך שאינו מתמודד רק עם ריבוי תרבויות, אלא גם עם דפוסי התנהגות שונים, בתוך האוכלוסייה והחברה הערבית בישראל והחברה היהודית בכלל. אי לכך נדרש מהמחנך בגיל הרך בחברה הערבית ידע מקצועי רחב ומעמיק, תובנה וגמישות.

תכונות שהנן בעלות חשיבות רבה לשם איתור וזיהוי המאפיינים והצרכים האישיים (רגשיים, קוגניטיביים, התפתחותיים ועוד) והחברתיים עבור כל ילד וילד וזאת במטרה לעזור להשתלב הן במסגרת החינוכית והן בחברה בצורה היעילה ביותר.

מטרת התכנית לגיל הרך בחוג היא הכשרת גננות בחברה הערבית המתמודדת עם השינויים הרבים בהן החברה עוברת בעידן שהשינוי הפך להיות האלמנט הקבוע ביותר. כך שהגננת אינה עוד מקור לידע ותפקידה קיבל תפנית אחרת, כיום תפקידה לצייד א הילדים בהזדמנויות ובתמריצים להבנות את עולם הידע האישי שלהם, וגם לסלול את דרכם במדינה ריבוי תרבויות בה הם חיים.

מבנה תכנית הלימודים

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט/ית בחוג. מצד ימין מפורטים נושאי לימוד ומצד שמאל תחת סימון השנה המתאימה רשום מספר השעות השנתיות (ש"ש) המוקדשת לנושא.

מבנה התכנית

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודי התמחות בגיל הרך					26
התפתחות רגשית חברתית בגיל הרך	1				
התפתחות קוגניטיבית בגיל הרך	1				
התפתחות מוטורית ותחושתית בגיל הרך	1				
תכנון ותכנויות לימודים בגיל הרך	1				
המשפחה כסביבה התפתחותית ולמידה	1				
פעילות יוצרת בין תחומית בחומרים	1				
פיתוח חשיבה יצירתית בגיל הרך	1				
ספרות ילדים: היבטים ספרותיים	1				
ספרות ילדים: היבטים רגשיים	1				
חינוך מיני והבדלי מגדר בגיל הרך	1				
המשחק בילדות ותרומתו להתפתחות הילד		1			
מוסיקה וחינוך מוסיקלי		1			
תנועה בגיל הרך		1			
התמודדות עם בעיות התנהגות בגיל הרך		1			

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
ציורי ילדים: התפתחות ומחקר		1			
התפתחות כתיבה בגיל הרך		1			
לספר סיפורים		1			
כישורי חיים בגיל הרך		1			
תאטרון ותאטרון בובות			1		
תפקיד הגננת: מודעות אישית, אינטראקציה ופרופסיה			1		
למידה מתווכת			1		
שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בגן			1		
השתקפות תפיסות הילד והילדות בתרבות-סמינריון				2	
הורות וחינוך בגיל הרך				1	
ילדים בסיכון בהקשר המשפחתי והסביבתי				1	
סה"כ בהתמחות	10	8	4	4	26
אשכול שפה ערבית					10 ש"ש
פונטיקה ופונולוגיה	1				
התפתחות ורכישת שפת אם	2				
תורת ההגה והצורות		1			
אוריינות וניצני אוריינות בגיל הרך		2			
הבנת הנקרא והנשמע בגיל הרך			1		
הבעה בכתב ובעל פה בגיל הרך			1		
לשון בגיל הרך			1		
לקויות וקשיים ברכישת קריאה וכתיבה			1		
סה"כ באשכול שפה ערבית	3	3	4		10
אשכול מדעים					10
אוריינות מדעית: עקרונות פדגוגיים לעיסוק במדע וטכנולוגיה בגיל הרך	1				
טכנולוגיה בגיל הרך	1				
מדעי החומר בגיל הרך	2				
הכרת החי והצומח וסביבה		2			
מבוא למדעי החיים		1			

חוג גיל הרך והחטיבות המשלימות

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
מבוא לפיזיולוגיה של מערכות גוף האדם		1			
תזונה בגיל הרך		1			
ניסוי וחקר במדעים			1		
סה"כ באשכול מדעים	4	5	1		10
אשכול מתמטיקה					10
מושגי המספר בגיל הרך	2				
פיתוח חשיבה מתמטית בגיל הרך	1				
מושגים כמותיים בחיי יום-יום		2			
תחושה מרחבית וגיאומטריה בגיל הרך: למידה והוראה		2			
הילד המתקשה במתמטיקה			1		
אסטרטגיות לפתרון בעיות מתמטיות בגיל הרך			1		
משחקי חשבון			1		
סה"כ באשכול מתמטיקה	3	4	3		10
סה"כ בחוג ובחטיבות (אשכולות)	20	20	12	4	56 ש"ש

הרחבת הסמכה לכיתות א-ב

סטודנטים/ות שיבחרו להרחיב את הסמכתם/ן לכיתות א-ב, נדרשים ללמוד 12 ש"ש נוספות. תוספת זו כרוכה בתשלום נוסף מעבר לשכר הלימוד לקראת התואר. הלימודים כוללים הכשרה מעשית בכיתות א-ב ולימודים עיוניים נוספים.

פירוט הלימודים להרחבת הסמכה לכיתות א-ב

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט על פי נושאים ועל פי שנות לימוד:

נושא הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	סה"כ
הוראת החשבון לכיתות א-ב	2			
הילד והילדות בטלוויזיה ובקולנוע	2			
חינוך סביבתי בגיל הרך	1			
פרויקט קיימות חינוך סביבתי	1			
הכשרה מעשית בכיתות א-ב		4		
הוראת הקריאה והכתיבה בכיתות א-ב		2		
סה"כ	6	6	6	12

תכנית המצוינים-מעוף

برنامج المتفوقين-معوف

ראש התכנית: ד"ר עדי בינחס
رئيسة البرنامج: د. عدي بينحاس

מיקום: דקל 424
טלפון: 09-7476230
כתובת דואר אלקטרוני: adi.binhas@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' מאיה קוץ
כתובת דואר אלקטרוני: mayak@beitberl.ac.il

תכנית המצוינים-"מעוף" מיועדת לסטודנטים הרואים את עצמם חלק ממנהיגות חינוכית שיכולה להביא לשינוי בקהילה ובמערכת החינוך בישראל. התכנית מאפשרת לבעלי נתונים גבוהים מאוד ליהנות מחוויית לימודים ייחודית המכשירה אותם לשמש כוח מוביל, יוזם ומחדש על בסיס מעורבות חברתית וקידום חיים משותפים. תכנית הלימודים תכלול קורסים ופעילות חברתית-קהילתית ייחודית המכשירים את הסטודנטים להתמודד עם תפקידים כמורים ואנשי חינוך בקהילה: קורסים בחינוך ומנהיגות, היכרות עם החברה הישראלית וקורסים בטיפוח חשיבה, מעורבות חברתית משמעותית וקידום מצוינות.

מטרת התכנית - أهداف البرنامج

להכשיר אנשי חינוך והוראה שיהיו כוח מוביל, מחדש ומשפיע במערכת החינוך ובקהילה. כמו כן, העשרה אינטלקטואלית בתחומים שאינם נכללים בתכנית הלימודים הרגילה, התייחסות לתפקיד המחנך במערכת החינוך, והתמודדות עם הריבוי התרבותי הקיים בחברה הישראלית בכלל ובמכללה בפרט. המפגש הרב-תרבותי בין סטודנטים יהודים וערבים מכל הפקולטות, מאפשר לפתח מודעות לשונות בין פרטים וקבוצות בחברה הישראלית, תוך פיתוח סובלנות בינאישית. בנוסף, התמודדות חווייתית ואינטלקטואלית עם המצב הרב-תרבותי תאפשר לבחון את המעשה החינוכי בהקשרו החברתי.

למי מיועדת התכנית - لمن مخصص البرنامج

התכנית מיועדת לסטודנטים בעלי נתונים גבוהים מכל הפקולטות ומכל המסלולים המכשירים להוראה, וכן לסטודנטים הלומדים קידום נוער וחינוך בלתי פורמלי.

תנאי קבלה - شروط القبول

ממוצע 100 לפחות בתעודת הבגרות / 609 ציון משולב של בגרות ופסיכומטרי, מעבר ריאיון בהצלחה ע"י ועדת קבלה של התכנית³.

תכנית הלימודים - برنامج التعليم

- תכנית 4-שנתית לתואר B.Ed. משולב תעודת הוראה או תעודת עובד חינוך, בכל מקצועות הלימוד וחטיבות הגיל.
- רכיב לימודים ייחודי וחוויתי בכל שנת לימודים רק ללומדים בתכנית
- מבנה בלימודים יפורסם

הטבות - امتيازات البرنامج

- מלגת לימודים של 100% לשנה א, מלגת לימודים של 50% בשנים ב-ד בתנאי שהסטודנט עומד בדרישות המעבר משנה לשנה.
- שכר לימוד אוניברסיטאי
- שייכות לקבוצה איכותית ייחודית לצד תכנית לימודים אטרקטיבית.

חובות הסטודנטים - واجبات الطلاب

- 4 שנות לימוד מלאות (א-ד)
- הישגים לימודיים גבוהים – ממוצע ציונים 90 לפחות בכל שנת לימודים
- פרויקט מעורבות אישית ו/או קבוצתית במסגרת הקהילה.
- השתתפות בפעילויות יזומות של התכנית.

קורסים ייחודיים לתכנית המצוינים בלימודי ההכשרה להוראה مساقات خاصة لبرنامج المتفوقين في موضوع التأهيل لمهنة التدريس

במסגרת זו לומדים הסטודנטים המצוינים קורסים ייחודיים כקבוצה. הקורסים כוללים שיעורי חובה מגוונים בתחומי החינוך הביקורתי, סוציולוגיה וחדשנות. כמו כן, משולבים בתכנית קורסים להעצמת כישורי הסטודנטים במיומנויות הנחיה, בשילוב תכנים בין תחומיים, יכולות מנהיגות, ומיומנויות ניהוליות, שיאפשרו להם להוביל חדשנות חינוכית במערכת החינוך ובקהילה.

ימי הלימוד - أيام الدراسة المشتركة في البرنامج

ימי הלימוד המשותפים של התוכנית יהיו בימי רביעי.

3 לבעלי ציון 95 - 99 בבגרות / 600 - 608 משולב שיוכלו להגיש בקשה מיוחדת שתיבדק על ידי ועדת הקבלה

לימודי יסוד ולימודי חובה

الدراسات الأساسية والإلزامية

לימודי יסוד בלשון ערבית

الدراسات الأساسية في اللغة العربية

מרכזת לימודי יסוד בלשון ערבית:

ד"ר את'אר חאג' יחיא

مركزة الدراسات الأساسية في اللغة العربية:

د. آثر حاج يحيى

טלפון: 09-7473190

כתובת דואר אלקטרוני: athar.haj_ahia@beitberl.ac.il

atharhaj@hotmail.com

בהתאם להנחיות משרד החינוך כל סטודנט לחינוך והוראה, בכל המסלולים ובכל החוגים, חייב ללמוד לימודי יסוד בלשון ערבית בהיקף של 2-5 ש"ש על פי תוצאות סיווגו. לא יהיה פטור מלא מלימודי היסוד בלשון הערבית, וכל סטודנט יהיה חייב לפחות ב- 2 ש"ש רמת [מתקדמים]. מטרת לימודי היסוד היא לחזק את השפה הערבית בכל היבטיה ומיומנותה בקרב הסטודנטים, מאחר והיא שפת ההוראה הרשמית בבתי הספר הערביים בכל המקצועות. על כן חייב כל בוגר להוראה לשלוט בשפה הערבית ברמה הנדרשת. ישנם שלוש רמות של לימודי היסוד: מתחילים, בינוני, ומתקדמים. המיון לרמות נשען על תוצאות הרכיב הלשוני במבחן הפסיכומטרי. לעומת זאת, כל מי שמתקבל ללימודים לפי ציוני הבגרות, ימוין לפי ציון הבגרות שלו בערבית.

להלן פירוט הסיווג על פי הרכיב הלשוני במבחן הפסיכומטרי*

ציון הרכיב הלשוני בפסיכומטרי	רמה	מספר השעות
82 - 0	מתחילים	2 ש"ש
103 - 83	בינוני	1 ש"ש
104 ומעלה	מתקדמים	2 ש"ש

להלן פירוט הסיווג על פי ציון הבגרות בערבית*:

מספר השעות	רמה	ציון הבגרות
2 ש"ש	מתחילים	70 - 80
1 ש"ש	בינוני	81 - 90
2 ש"ש	מתקדמים	91 ומעלה

*בשנה"ל תשפ"א הסיווג הוא לפי הבגרות לכלל הסטודנטים

תיאור הקורסים בשלושת הרמות:

קורסי היסוד בשפה הערבית עוסקים ברכישת יסודות השפה הערבית לסטודנטים, תוך התמקדות בשלושה מישורים: הבנת הנקרא, הבעה בכתב, וידע לשוני הכולל תופעות מורפולוגיות ותחביריות, יסודות הרטוריקה וכללי הכתיבה והפיסוק.

ברמה הבסיסית, הקורס מתבסס על קריאת והבנת טקסטים (באורך 600 מילה) עיוניים מסוגים שונים: טקסט מידע, טקסט טיעוני ודוח, תוך התמקדות במיומנות איתור פרטים מהטקסט והסקת מסקנות. כמו כן, הקורס מקנה מיומנויות כתיבת טקסטים תוך התמקדות בכתיבת הסיפור, התיאור האובייקטיבי והסובייקטיבי והמכתב הרשמי. זאת בנוסף להקניית ידע לשוני תחבירי, מורפולוגי, אורתוגרפי ורטורי.

ברמה הבינונית, הקורס מתבסס על קריאת והבנת טקסטים (באורך 800 מילה) עיוניים מסוגים שונים: טקסט מידע, טקסט טיעוני ודוח, תוך התמקדות במיומנות הפירוש, הסקת המסקנות והבנת בין השורות. כמו כן, הקורס מקנה מיומנויות כתיבת טקסטים תוך התמקדות בכתיבת הדוח וטקסט הטיעון. זאת בנוסף להקניית ידע לשוני תחבירי, מורפולוגי, אורתוגרפי ורטורי.

ברמה המתקדמת, הקורס מתבסס על קריאת והבנת טקסטים (באורך 1000 מילה) עיוניים מסוגים שונים: טקסט מידע, טקסט טיעוני ודוח, תוך התמקדות במיומנויות: ההערכה, הביקורת, וקריאה מעבר לשורות. כמו כן, הקורס מקנה מיומנויות כתיבת טקסטים תוך התמקדות בכתיבת טקסטים שכנוע ומידע. זאת בנוסף להקניית ידע לשוני תחבירי, מורפולוגי, אורתוגרפי ורטורי.

לימודי אנגלית למטרות אקדמיות

وحدة تعليم اللغة الإنجليزية

للأهداف الأكاديمية

ראש היחידה: ד"ר ואיל טיבי
رئيس الوحدة: د. وائل طيبي

טלפון: 09-7476215
מיקום: אורן, 117\108
דואר אלקטרוני: oailtibi@beitberl.ac.il

מזכירת היחידה: דנה שטיגליץ
מיקום: אורן 117, קומה ב, חדר 108.
טלפון: 09-7476415
דואר אלקטרוני: dannash@beitberl.ac.il

סגל המרצים:

עביר אבו עקל, ד"ר שרית בן-עובד, שירז דרור-הלל, ד"ר אפרת דרייפוס, שילה נדלר, מרים חאג' יחיא עאזם, ד"ר אסנת חן, ד"ר עלי טאהא, ד"ר ואיל טיבי, ד"ר טלילה כהן, ד"ר אלה לוריא, רות נדלר, רפית נוימן זן-בר, הלי נוסצקי, מירב נשר, ד"ר חגית שפר.

בהתאם להנחיות המועצה להשכלה גבוהה, כל הסטודנטים במוסדות האקדמיים בישראל נדרשים, במהלך לימודיהם, לקרוא מאמרים בשפה האנגלית. דרישה זו גוברת עם ההתקדמות בלימודים לקראת שיעורים מתקדמים ובמסגרת הסמינריונים. גם לאחר סיום הלימודים, מי שרוצה להרחיב את ידיעותיו ולעדכן אותן חייב להיות מסוגל לקרוא מאמרים וספרים באנגלית. מטרת היחידה ללימודי אנגלית למטרות אקדמיות היא להכין את הסטודנט לקראת ההתמודדות עם טקסטים באנגלית.

התכנית החדשה:

תכנית זו מחייבת את כל הסטודנטים החל משנה"ל תשע"ו וזאת בהתאם להחלטת המל"ג מיום 11.6.13, לגבי האחדה של סיווג רמות הלימודים באנגלית במסגרת התואר האקדמי, לכלל המוסדות להשכלה גבוהה. הרמות החדשות הן לפי המיון הבא:

מספר שעות לימוד	שם הרמה	חלוקה לרמות עפ"י ציון הבחינה	
		אמ"ר	פסיכומטרי/ אמיר"ם
-	פטור	+134	+134
2 ש"ש	מתקדמים ב	133-120	133-120
2 ש"ש	מתקדמים א	119-100	119-100
3 ש"ש	בסיסי	99-85	99-85
3 ש"ש	טרם בסיסי ב	84-70	84-70
	או		
4 ש"ש	טרם בסיסי א	69-50	69-50

- בעלי ציון 69-50 יתחילו ברמת טרום בסיסי א וילמדו סה"כ 11 ש"ש עד לפטור.
- בעלי ציון 84-70 יתחילו ברמת טרום בסיסי ב וילמדו סה"כ 10 ש"ש עד לפטור.
- החל משנת הלימודים תשע"ט הוחלט שסטודנטים הלומדים רמת טרום בסיסי א' חייבים לקבל ציון מעל 75 כדי לקפוץ לרמת בסיסי. סטודנטים שיעברו ויקבלו פחות מ-75 ימשיכו לרמת טרום בסיסי ב'.

השמת סטודנטים לרמות לימוד באנגלית נעשית באחת משתי הדרכים הבאות:

- א. ציון האנגלית בפסיכומטרי, אמיר"ר או אמיר"ם.
- ב. לפי ציון סופי בקורסים ללימוד אנגלית למטרות אקדמיות במוסד עצמאי

כמו כן קבעה המל"ג הנחיות שיש לבצע החל משנת הלימודים תשע"ה לפי הפירוט הבא:

1. כל הסטודנטים יידרשו להתחיל בלימודי אנגלית מהסמסטר הראשון ללימודיהם במוסד, למעט סטודנטים שסווגו לרמת מתקדמים א או ב, שיוכלו להתחיל את לימודי האנגלית במהלך שנת הלימודים הראשונה.
2. כל הסטודנטים יידרשו לסיים את חובות האנגלית, עד לרמת הפטור, לא יאוחר מסוף השנה של השנה הקודמת לשנה האחרונה ללימודיהם, כלומר סוף שנה ג. סטודנט שלא עמד במועד זה לא יורשה לעבור לשנה הבאה.
3. סטודנטים שלא סיימו את חובותיהם באנגלית כנדרש לא יורשו להירשם לסמינרים בתואר עד להשלמת חובותיהם באנגלית.
4. סטודנט נדרש להגיע לרמה של 85 לפחות בחלק האנגלית של המבחן הפסיכומטרי או במבחן אמיר"ם או במבחן אמיר"ר כדי להתקבל לקורס אנגלית ברמה בסיסית. סטודנט אשר אינו עומד בתנאים אלו בשנת הקבלה למוסד יוכל להתקבל ללימודים, ובלבד שילמד את הקורסים המקצועיים במקביל ללימודי אנגלית. על הסטודנט להגיע לרמת ידע בסיסית (סיום בהצלחה של קורס טרום בסיסי) עד סוף שנה א, כדי לעבור לשנה ב.

5. למען הסר ספק, סטודנט רשאי בכל שלב בלימודיו להחליט להיבחן במבחנים החיצוניים (אמי"ר, אמיר"ם, פסיכומטרי) כדי שתיקבע מחדש רמת האנגלית שלו לצורך סיווגו, לרבות לצורך מתן פטור.

6. סטודנטים בחוג לאנגלית חייבים בפטור מאנגלית לצרכים אקדמיים כמו כולם. לימודי מיומנות אינם מחליפים את מסלול לימודי הפטור. סטודנטים המתחילים את המסלול ללא פטור בבחינות המיון חייבים ברמה אחת בלבד- מתקדמים ב'- פטור.

הסטודנטים הממשיכים לימודיהם לתואר B.Ed. (בעלי תואר מוסמך בכיר) חייבים לסיים את לימודי האנגלית במהלך השנה הראשונה ללימודיהם על מנת שיוכלו להשתתף בסמינריונים.

חלה חובת הרשמה ללימודי אנגלית למטרות אקדמיות. ביום הייעוץ יש להירשם לשתי רמות: בסמסטר א (הרמה בהתאם לתוצאות הפסיכומטרי או מבחן אמי"ר) ובסמסטר ב לרמה אחת גבוהה יותר.

שימו לב: המעבר בין רמות מותנה בקבלת ציון סופי 60.

בקורסי אנגלית למטרות אקדמיות קיימת חובת נוכחות. סטודנט שיעדר מעל שלושה מפגשים בסמסטר א או ב, או מעל שני מפגשים בקיץ, יופרש מן הקורס.

סטודנטים לקויי למידה עם התאמות מאושרות יכולים להירשם לקורסים המותאמים באנגלית ללקויי למידה לפי הרמה אליה הם ממוינים ולפי הזמינות במערכת.

קורסים באנגלית למטרות אקדמיות מתקיימים גם בתקופת הקיץ, בחודשים יולי-אוגוסט. פרטים ניתן לקבל במזכירות המסלולים וביחידה לאנגלית למטרות אקדמיות.

הלימודים בכל רמה נמשכים סמסטר אחד, ובסוף כל סמסטר נערכת בחינה. הציון הסופי של כל רמה נקבע על פי שקלול ציון הבחינה הסופית עם ציון מטלות הקורס השוטפות ומבחני הכיתה של הסטודנט. ציון סופי עובר בקורס הוא 60, כאשר הציון בבחינה הסופית צריך להיות לפחות 50.

סטודנט שקיבל ציון "פטור" במבחן הפסיכומטרי (134 ומעלה) או במבחן אמי"ר אינו חייב בלימודים.

לימודי חובה

الدراسات الإلزامية

לימודי חובה בספרייה

לצורך לימודיהם במכללה יחויבו הסטודנטים הלומדים בשנה א בקורס הדרכה במשאבי הספרייה. פרטים יפורסמו בתחילת השנה באתר האינטרנט של המכללה.

עזרה ראשונה

בהתאם להנחיות האגף להכשרת עובדי הוראה במשרד החינוך, כנושא חובה בתהליכי ההכשרה במסלולים השונים להכשרת עובדי הוראה בכל המגזרים, חייב כל סטודנט בהשתלמות בנושא "עזרה ראשונה" בהיקף של 44 שעות. הקורס מיועד לסטודנטים בשנה ג'. הקורס ניתן באופן מרוכז ומורכב משני חלקים:

1. חלק עיוני- נלמד בקורס מתוקשב וכולל מבחן
2. חלק מעשי - המתקיים בקמפוס המכללה במשך יומיים. ההשתתפות בחלק המעשי מותנית בהצלחה במבחן.

ביטחון ובטיחות ושעת חירום

בהתאם להנחיות האגף להכשרת עובדי הוראה במשרד החינוך חייב כל סטודנט בשנה ב', במסלולים להכשרה להוראה, בהשתלמות בנושא "ביטחון, בטיחות ושעת חירום". במסגרת ההחלטה שהתקבלה כל מתכשר להוראה חייב ללמוד קורס בהיקף של 12 שעות בודדות בנושא כחלק מחובותיו לקבלת תעודת ההוראה השתלמות זו חייבת להופיע בגיליון הציונים המצורף לתעודת ההוראה, ולא תאושר תעודת הוראה ללא ציון מילוי חובת לימודים בנושא בטחון ובטיחות. ההרשמה לקורס תעשה באופן מקוון בדומה להרשמה לשאר הקורסים בתכנית הלימודים. הקורס עצמו יערך באופן מקוון במכון מופ"ת.

זהירות ובטיחות בדרכים

החינוך לבטיחות בדרכים הוא משימה לאומית. משרד החינוך החליט בשנים האחרונות לשלב את החינוך לבטיחות בדרכים במסגרת לימודי החובה של כלל המתכשרים להוראה בכל המגזרים. במסגרת ההחלטה שהתקבלה כל מתכשר להוראה חייב ללמוד קורס בהיקף של 12 שעות בודדות בנושא כחלק מחובותיו לקבלת תעודת ההוראה. השתלמות זו חייבת להופיע בגיליון הציונים המצורף לתעודת ההוראה, ולא תאושר תעודת הוראה ללא ציון מילוי חובת לימודים בנושא בטחון ובטיחות.

הקורס מיועד לסטודנטים בשנה ג'. ההרשמה לקורס תעשה באופן מקוון בדומה להרשמה לשאר הקורסים בתכנית הלימודים. הקורס עצמו יערך באופן מקוון במכון מופ"ת.

לימודי חובה נוספים

קיימים לימודי חובה נוספים כגון: אוריינות אקדמית ערבית, בנוסף קיימים לימודים נוספים הנדרשים כל שנה על פי העדכונים בהנחיות על ידי המל"ג ומשרד החינוך כגון: אוריינות אקדמית עברית, לשון דבורה וכתובה בשפה העברית, העצמה אישית, חברה תרבות וזהות ועוד.

התמחות בהוראה (סטאד') التخصص في التدريس - الستاج

התמחות בהוראה-סטאז' التخصص في التدريس

מרכזת יחידת הסטאז': ד"ר ספייה חסונה-ערפאת
مركزة وحدة التخصص في التدريس: د. صفية حسونة-عرفات

מס' טלפון: 09-7476149
כתובת דואר אלקטרוני: spiiharp@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' סלוא בראנסי
المركزة الإدارية: السيدة سلوى برانسي
מיקום: דקל 4\438
כתובת דואר אלקטרוני: salwab@beitberl.ac.il
מס' טלפון: 09-7473150

מנחי סדנאות:

ד"ר ספייה חסונה-ערפאת, ד"ר זיאד מסאלחה, ד"ר אברהים עאמר, מר זיאד אבו חמד, גב' הימאת חאג יחיא.

רציונל

ההתמחות בהוראה הנה שלב על פני רצף ההכשרה להוראה, עם סיום לימודי התואר ותעודת ההוראה לקראת פתיחת מעגל החיים המקצועיים של מורה בתנאי אמת. בדומה לפרופסיות המסורתיות, כגון עריכת דין או ראיית חשבון, כך גם בהוראה – הרישיון לעיסוק בהוראה יינתן לאחר תהליך של התמחות.

תהליך הכניסה למקצוע ההוראה מורכב משלוש שנות העבודה הראשונות: שנת ההתמחות בהוראה – (סטאז') ושתי שנות העבודה שאחריה. שלב זה הנו שלב חשוב בחיים של עובד ההוראה, ויש לו השפעה מכרעת על אופן ההשתלבות של עובד ההוראה במערכת החינוך. שלב זה משפיע על גיבוש תפיסת התפקיד וזהותו המקצועית של עובד ההוראה המתחיל, וכן על נכונותו להתמדה בהוראה [ראה חוזר מנכ"ל תש"ע/1(ב)].

בתקופת ההתמחות בהוראה-סטאז' יועסק המתמחה בהיקף של 1/3 משרה לפחות. סטודנטים בשנה ד' רשאים לשלב את הלימודים באותה שנה במקביל למילוי חובות שנת ההתמחות – סוטאז'. עמידה של המתמחה (הסטאז') בהצלחה בחובות של שנת ההתמחות (הסטאז') תהיה תנאי הכרחי לקבלת רישיון לעיסוק במקצוע ההוראה במדינת ישראל. חובת הסטאז' חלה גם על הלומדים לקראת תעודת הוראה ו/או הסבת אקדמאיים.

א. יעדי ההתמחות בהוראה (הסטאז')

להתמחות בהוראה (סטאז') שני יעדים עיקריים והם:

הראשון, לחשוף את המתמחה בהוראה למצבי התנסות ולמידה חדשים, הנובעים ממילוי תפקידו בתנאי אמת.
השני, לסייע למתמחה (סטאז'ר) בהוראה לעצב לעצמו דפוסי פעולה פרופסיונאליים.

ב. ההתמחות בהוראה (סטאז')-תנאי יסוד

- משך ההתמחות (הסטאז') הוא שנת לימודים, ולא פחות משישה חודשי עבודה רצופים בשנת לימודים אחת.
- היקף ההעסקה בשנת ההתמחות (הסטאז') הוא שליש משרה לפחות. (עבודה בהתנדבות לא תוכר לצורך הסטאז').
- לעניין ההתמחות (הסטאז') תוכר העסקה במערכת החינוך הרשמית במדינת ישראל (גן ילדים 3 - 6, בית-ספר יסודי, בית ספר על-יסודי) ובכל מוסד שיוכר מטעם משרד החינוך.
- החל משנה"ל תשס"ג שיבוץ הסטאז'רים בעבודה הוא לפי המסלול וההתמחות שבהם הוכשרו. חריגה כלשהי ממסלול שבו הוכשר הסטאז'ר טעונה אישור מיוחד.

ג. חובות המתמחה (הסטאז'ר) כלפי המכון

1. המועמד להתמחות (הסטאז'ר) חייב להשלים את חובות הלימודים של שנה ג' (כפי שנקבע בנהלים) קודם לתחילת שנת ההתמחות (הסטאז') [בחובותיו נכללים גם לימודי עזרה ראשונה וביטחון ובטיחות, זהירות בדרכים]
2. מתמחה (סטאז'ר) שהוא סטודנט שנה ד' במכון ו/או במכללה לחינוך מחויב לכלול את סדנת ההתמחות (סטאז') בלימודיו באותה שנה. השתתפות ב"סדנת ההתמחות (הסטאז') ועמידה של הסטודנט בהצלחה בכל החובות שיוטלו עליו במסגרתה, הן תנאי להכרה בשנת ההתמחות (סטאז'). לא תתאפשר השתתפות בסדנה לסטודנט שאינו מתמחה בהוראה (סטאז') באותה שנה.
3. סטודנט שלא יעשה את ההתמחות (סטאז') בשנה הרביעית ללימודיו, יהיה מנוע מהשתתפות ב"סדנת ההתמחות (הסטאז')", באותה שנה.
4. סטודנט בתכנית הכשרת אקדמאים שילמד סדנת סטאז' יהיה חייב בתשלום שכר לימוד עבור סדנת הסטאז'.

ד. ממשק ממוחשב של מתמחים וחונכים

האחריות למציאת מקום עבודה מוטלת על המועמד להתמחות. המועמד להתמחות רשאי לפנות ללשכת כוח אדם בהוראה במחוז שבו הוא מבקש עבודה. לאחר שמצא המתמחה עבודה, ידווח על כך למרכז ההתמחות במכללה. מרכז ההתמחות ישבץ את המתמחה בסדנת סטאז' וידווח את כל פרטי המתמחה, החונך ומסגרת ההתמחות בממשק הממוחשב לגף ההתמחות בהוראה. מתמחה שלא ידווח לגף ההתמחות בהוראה עד לסוף דצמבר, [קליטה עד ל 20 בדצמבר] לא יוכל להיות מוערך והחונך שלו לא יתוקצב בגמול חונכות.

ה. הרכב הלימודים בשנה ד'

1. עפ"י האמור בסעיף ג (2-3) תורכב מערכת הלימודים של סטודנט שנה ד בהתאם למעמד וכלהלן:

תוכן	סטאז'ר	לא סטאז'ר
לימודי התמחות	10 - 8	10 - 8
סדנת סטאז' (פדגוגיה)	2	-
סה"כ	12 - 8	10 - 8

הערה: מספר שעות לימודי ההתמחות עפ"י דרישות חוג הלימודים של הסטאז'ר

2. סטודנטים בעלי תואר B.A הלומדים לקראת תעודת הוראה ילמדו בהתאם לתכנית הכשרת אקדמאיים להוראה (ראה פרק הכשרת אקדמאיים). הם יכולים להתחיל בשנת הסטאז' לאחר שיעמדו בהצלחה בהכשרה המעשית, בסמינריון הדידקטי, בעזרה ראשונה ובביטחון ובטיחות ובזהירות בדרכים.

ו. הערכת המתמחה (הסטאז'ר)

- עבודת המתמחה (הסטאז'ר) תוערך בדרך כלל על-ידי ועדת הערכה בית-ספרית. התבחינים להערכה והנהלים של עבודת הוועדה יובאו לידיעת המתמחה (הסטאז'ר) על-ידי מרכז הסטאז' במכון קודם לתהליך ההרשמה להתמחות (סטאז'). משנת הלימודים תש"ע ההערכה המסכמת הנה ממוחשבת ובאחריות המתמחה בהוראה (הסטאז'ר)
- במקרה שבו המליצה הוועדה על מתן שנת התמחות נוספת והמלצתה התקבלה, יהיה על המתמחה לעמוד בכל החובות של שנת ההתמחות מחדש בהתאם לתוכן ההמלצה של הוועדה.
- הערכת עבודתו של המתמחה (הסטאז'ר) בשנת ההתמחות (הסטאז') השנייה, תינתן לא יאוחר מסוף חודש פברואר באותה שנה.

4. נכשל המתמחה (הסטאז'ר) פעמיים בהתמחות (בסטאז') יהיה מנוע מלקבל רישוי עיסוק בהוראה.
5. המליצה הוועדה כי המתמחה לא יוכל לשמש גננת/מורה במערכת החינוך והמלצתה התקבלה, יהיה המתמחה מנוע מלקבל רישיון לעיסוק בהוראה ולא יוכל להשתלב בתפקידי הוראה במערכת החינוך.
6. משנת הלימודים תשס"ב והלאה לא ישובץ בוגר מכללה אקדמית לחינוך במערכת החינוך הרשמית ללא מילוי חובות ההתמחות בהוראה (סטאז'). בוגר מכללה אקדמית להוראה, שלא עשה את שנת ההתמחות (סטאז') בתוך מהלך לימודיו במכללה, תיחשב שנת עבודתו הראשונה כשנת התמחות (סטאז').

ז. רישוי עיסוק בהוראה

מתמחה (סטאז'ר) שיעמוד בהצלחה בחובות של שנת ההתמחות (סטאז') [הערכה חיובית של עבודתו על-ידי הוועדה הבית ספרית בציון "עבר" או "הצטיין"; מילוי כל חובות הלימודים בסדנת ההתמחות (סטאז') במכון כנדרש] והינו בעל תעודת הוראה ותואר "בוגר בהוראה", יהיה זכאי לקבל "רישוי עיסוק בהוראה". רישוי עיסוק יהיה תנאי להמשך עבודתו במערכת החינוך.

הכשרת אקדמאיים

تأهيل الأكاديميين

תכנית לימודים לאקדמאיים בעלי תואר אקדמי מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה

רכזת מנהלית: רבאב (עביר) בראנסה
المركزة الإدارية: السيدة رباب (عبيير) برانسي
מיקום: ורד 603
טלפון: 09-7476144
כתובת דואר אלקטרוני: abeer@beitberl.ac.il

א. לימודי תעודת הוראה לבעלי תואר ראשון אקדמי מוכר במקצוע הוראה

- בעלי תואר אקדמי מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה בישראל ואשר ממוצע ציוני התואר הוא:
 - ◀ 75 ויותר לנרשמים למקצועות בתחום מדעי הרוח ובמדעי החברה (כולל חינוך מיוחד וגיל רך)
 - ◀ 70 ויותר לנרשמים למקצועות בתחום מדעי הטבע ובמדעים מדויקים
 - ◀ חייבים לעמוד בתנאים הנוספים:
- ✓ להשיג ציון 70 לפחות במבחן כניסה בשפה הערבית, למעט מועמדים להכשרה להוראת שפה וספרות ערבית, מהם נדרש ציון 75 לפחות.
- ✓ בעלי תואר שאינו ישראלי חייבים להשיג ציון 85 לפחות במבחן יע"ל.
- משך הלימודים לתעודת הוראה הוא שנתיים.

להלן היקף הלימודים הנדרש בתכניות ללימודי תעודת הוראה לבעלי תואר אקדמי:

היקף שעות מחייב (ש"ש)		רכיב לימודים
תעודת הוראה בכל האפשרויות האחרות	תעודת הוראה במקצוע אחד במסלול על-יסודי בלבד	
15 - 21	15 - 18	1. לימודי חינוך והוראה א. לימודי חינוך (לפחות 4 ש"ש) ב. פדגוגיה ומתודיקה בהוראת המקצוע/ות (לפחות 4 ש"ש) ג. אוריינות מחקר בחינוך ובהוראה (לפחות 2 ש"ש)
9 - 15*	6 - 9*	2. התנסות מעשית
30	24	סה"כ
		3. לימודים דיסציפלינריים:
31: 16 לפחות לימודי ליבה בגיל הרך ו-15 דיסציפלינות הוראה (חטיבות)		א. מסלול הגן
31: 16 לפחות לימודי ליבה בח"מ ו-15 דיסציפלינות הוראה (חטיבות)		ב. מסלול חינוך מיוחד
30***/**		ג. מסלול אנגלית
52 - 26**/**		ד. מסלול יסודי
	52 - 26***	ה. מסלול על יסודי
52 - 48**	52 - 48	ו. מסלול בהתמחות מורחבת (ערבית/עברית/מדעים על יסודי)

היקף שעות מחייב (ש"ש)		רכיב לימודים
תעודת הוראה בכל האפשרויות האחרות	תעודת הוראה במקצוע אחד במסלול על-יסודי בלבד	
2	2	4. לימודי שפת ההוראה (לשון לאקדמאיים או ערבית מתקדמים)
+	+	5. לימודי חובה (עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות וזהירות בדרכים)

* הסמכה להוראה בשתי התמחויות או התמחות רב גילאית מחייבת התנסות בהוראה בהיקף של (6 ש"ש - 12 ש"ש לכל התמחות ולכל מסלול גילאי) יום אחד בשבוע בכל התמחות.

** דידקטיקה ייחודית למסלול: במסלול יסודי, אנגלית ומורחב (חד חוגי-ערבית ועברית) הסטודנטיות יחויבו בעוד 2 - 4 שעות דידקטיקה ייחודית למסלול.

*** במסלול יסודי ועל יסודי במתכונת של שתי התמחויות, הסטודנט יחויב ב-26 ש"ש לימודי דיסציפלינה בכל התמחות (סה"כ שתי התמחויות 52 ש"ש) במסלול אנגלית: הסטודנטים יילמדו קורסים בהיקף של 30 ש"ש הכוללים קורסי בלשנות וספרות אנגלית וקורסי מיומנויות שפה. קורסים במיומנויות שפה מעבר ל-6 ש"ש לא ייספרו במסגרת ה-30 ש"ש הנדרשים אלא יתווספו עליהם

הערה: בכל מקרה, לאחר אקריטיציה, היקף הלימודים של ההכשרה להוראה (הכוללים: לימודי חינוך והוראה, פדגוגיה ודידקטיקה והתנסות מעשית) לא יפחת מ-18 ש"ש.

ב. לימודים לקראת הרחבת הסמכה לבעלי תואר אקדמי ותעודת הוראה

להלן היקף הלימודים הנדרש בתכניות להרחבת הסמכה לבעלי תואר אקדמי ותעודת הוראה*:

הרחבת הסמכה ל-	תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי (ש"ש)	התמחות גיאלית (ש"ש)	דידקטיקה ומתודיקה (ש"ש)	התנסות מעשית (ש"ש)
תחום הוראה קרוב באותה שכבת גיל/ מתחום רב-גילי לתחום הוראה קרוב	4 שנים לפחות	השלמת ל-15	-	2	1
	עד 3 שנים		-	2	2
	ללא ניסיון בהוראה		-	4-3	3
תחום הוראה שאינו קרוב באותה שכבת גיל	4 שנים לפחות	השלמת ל-26	-	2	1
	עד 3 שנים		-	2	2
	ללא ניסיון בהוראה		-	4-3	3
באותו תחום הוראה או בתחום הוראה קרוב מיסודי לעל-יסודי	4 שנים לפחות	השלמת ל-18	4	2 לפחות	1
	עד 3 שנים			2 לפחות	2
	ללא ניסיון בהוראה			4-3	3
בתחום הוראה שאינו קרוב בחטיבת גיל אחרת/מרב-גילי לתחום הוראה שאינו קרוב ביסודי או בעל-יסודי	4 שנים לפחות	השלמת ל-26	4	2 לפחות	1
	עד 3 שנים			2 לפחות	2
	ללא ניסיון בהוראה			2 לפחות	3

הרחבת הסמכה ל-	תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי (ש"ש)	התמחות גיאלית (ש"ש)	דידקטיקה ומתודיקה (ש"ש)	התנסות מעשית (ש"ש)
באותו תחום הוראה מעל יסודי ליסודי	4 שנים לפחות	**-	4	2 לפחות	1
	עד 3 שנים			2 לפחות	2
	ללא ניסיון בהוראה			4 - 3	3
לתחום הוראה קרוב מעל יסודי ליסודי	4 שנים לפחות	השלמה ל-15	4	2 לפחות	1
	עד 3 שנים			2 לפחות	2
	ללא ניסיון בהוראה			4 - 3	3

* כללי הרחבת ההסמכה אינם חלים על מעבר ממסלול הגן למסלול בית-הספר ולהפך וכן ממעבר מחינוך מיוחד במסגרות של החינוך המיוחד למסלול גילאי רגיל ולהפך. במקרים הנ"ל, הדרישות המחייבות הן כל הדרישות המפורטות בלימודי השלמה הנדרשים לקבלת תעודת הוראה לאקדמאיים (ראה לדוגמה הרחבת הסמכה לחינוך המיוחד בסעיף ג).

** במקצועות בהם לימודי החוג בעל-יסודי אינם זהים ללימודי החוג ביסודי חלה חובת השלמה של הידע הדיסציפלינארי בחוג בהיקף של עד 26 ש"ש.

ג. לימודים לקראת הרחבת הסמכה למסלול חינוך מיוחד (לבעלי תואר אקדמי ותעודת הוראה):

מסלול הכשרה				רכיב הכשרה
גיל רך-גננות לידה-6	יסודי כיתות א-ו	על יסודי כיתות ז-ט	רב גילאי 6-21	
15-21	15-21	15-21	15-21	לימודי חינוך והוראה
10-15	10-15	10-15	10-15	התנסות מעשית
30	30	30	30	סה"כ (חינוך והתנסות)
16	16	16	16	לימודי ליבה בח"מ (לימודים דיסציפלינריים)
15 (3*5) בחמש מקצועות הוראה בגן	10 במקצועות הוראה בבית הספר	10 במקצועות הוראה בבית הספר	10 במקצועות הוראה בבית הספר	לימודי השלמה במקצועות הוראתיים (חטיבות)
2 ש"ש שפת ההוראה (לשון לאקדמאיים או ערבית מתקדמים) 1 ש"ש קורס בנושא "סביבה ממוחשבת" 1 ש"ש לימודי מורשת ותרבות				לימודי יסודי

הערה: בכל מקרה, לאחר אקדמיטציה, היקף הלימודים של ההכשרה להוראה (הכוללים: לימודי חינוך והוראה-פדגוגיה ודידקטיקה והתנסות מעשית) לא יפחת מ- 18 ש"ש.

ד. הרחבת הסמכה לכיתות א-ב (במסלול הגן):

סטודנטים/יות בתכנית ללימודי תעודת הוראה במסלול הגן המבקשים/ות להרחיב הסמכתם/ן לכיתות א-ב, יחויבו בתוספת של 12 ש"ש (בנוסף לשעות הלימוד במסגרת לימודי תעודת ההוראה במסלול הגן), תוספת זו כרוכה בתשלום נוסף.

להלן היקף ופירוט הלימודים של 12 ש"ש בהרחבת הסמכה לכיתות א-ב:

נושא הלימוד	שנה א	שנה ב	סה"כ
הוראת החשבון לכיתות א-ב	2		
הילד והילדות בטלויזיה ובקולנוע	2		
חינוך סביבתי בגיל הרך	1		
פרויקט קיימות חינוך סביבתי	1		
הכשרה מעשית בכיתות א-ב		4	
הוראת הקריאה והכתיבה בכיתות א-ב		2	
סה"כ	6	6	12

תואר שני M.Ed. اللقب الثاني

חינוך ומורשת ערבית בישראל التربية والثقافة العربية في إسرائيل

תכנית לתואר שני (M.Ed.)

ראש התכנית: ד"ר מוסטפא בדראן
פרופ' קוסאי חאג' יחיא

رئيس البرنامج: د. مصطفى بدران
بروفيسور قصي حاج يحيى

דואר אלקטרוני: mustafa.budran@beitberl.ac.il | kussai@beitberl.ac.il

מיקום: ורד 616

טלפון: 09-7473146

רכזת מנהלית: גב' יארא חאג' יחיא

المركزة الإدارية: الآنسة يارا حاج يحيى

מיקום: בניין ורד 603 חדר/6

טלפון: 09-7476184

דואר אלקטרוני: yara@beitberl.ac.il

סגל התכנית:

ד"ר מוסטפא בדראן, ד"ר סאיד בשארה, ד"ר וורוד ג'יוסי, ד"ר עלי ותד, פרופ' קוסאי חאג' יחיא, ד"ר בועז לב טוב, ד"ר נאסרה מחאג'נה, ד"ר דליה מרקוביץ, ד"ר פאדי נחאס, ד"ר נג'ואן סעאדה, ד"ר אילנה פאול בנימין, ד"ר מוהנד מחאג'נה, ד"ר שלי שנהב.

תפקידו של החינוך הוא לחזק את זהותן הייחודית של קבוצות חברתיות, ובמקביל לחזק את חבריהן במפגשים הבין-תרבותיים מחויבי המציאות. אחת המטרות של החינוך הערבי בישראל היא "להכיר את השפה, התרבות, ההיסטוריה, המורשת והמסורת הייחודית של האוכלוסייה הערבית" (מתוך חוק חינוך ממלכתי תשי"ג – 1953).

לשם כך, מערכת החינוך הערבית נדרשת לתהליכים חינוכיים ותרבותיים שיבססו את זיקתה למרכיבים המהותיים של המורשת הערבית, ובראשם הלשון והספרות הערבית. אנשי חינוך ערבים זקוקים להתמחות בדרכים ובמיומנויות שיסייעו להם להתקרב למקורות מורשתם. מחנכים שתחזקו אצלם תחושת הזהות והמורשת התרבותית, והם ירכשו את המיומנויות החינוכיות הללו, יוכלו להנחיל אותם לסטודנטים שלהם ולהכין

אותם ביסודיות לחיים של ביטחון ושל גאווה במורשתם הייחודית ולהשתלבות בחברה מרובת תרבויות. חיזוקו של ידע זה בקרב מורים הוא תנאי ראשון להנחלתו הראויה בקרב הסטודנטים הערבים.

תכנית התואר השני בחינוך ומורשת ערבית בישראל תאפשר להעמיק, ללמוד ולחקור היבטים של המורשת הערבית שאינם זוכים לתשומת הלב הראויה בתכניות הלימודים במערכת החינוך הערבית הקיימת. חיזוק זהותו התרבותית הייחודית של האזרח הערבי בישראל יהיה הבסיס שיאפשר לו להעמיק את מעורבותו החברתית ואת השתתפותו הפעילה בחיים החברתיים והכלכליים, מתוך מחויבות ערכית לרב-תרבותיות, לסובלנות ולשותפות שוויונית במדינה.

מטרות התכנית

מטרת העל של התכנית היא לחזק את הידע ואת המיומנויות של מורים ערבים באשר למורשתם התרבותית, לזהותם ולשפה הערבית, המהווים יסודות מוצקים במורשת הערבית בישראל.

- טיפוח ופיתוח עתודת מורים ומחנכים ערבים בישראל שיהיו מומחים במורשת ערבית ובעשייה החינוכית בהקשרה.
- הרחבת הידע של הלומדים והעמקתו ברכיבים שונים של המורשת הערבית: שפה, ספרות, היסטוריה, ערכים, סמלים, טקסים, מנהגים ואמנויות.
- חיזוק הזהות התרבותית של הלומדים וגיבושה, תוך הקפדה על פתיחות לתרבויות אחרות בישראל ובעולם (הכרת השונה וכיבודו).
- רכישת כלים לעיצוב השקפת עולם אישית לצד כלים להתבוננות פנימית ולטיפוח מחויבות מוסרית כלל-אנושית.
- חתירה לפיתוח כלים חינוכיים עדכניים לשם קידום המטרות שלעיל, וזאת לנוכח היעדר תחום דעת ספציפי בנושא המורשת התרבותית הערבית בבתי הספר הערביים בישראל והבורות בכל הקשור לזהות ולערכים.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת לימודי תשתית אקדמיים ופרופסיונליים ברמה של לימודי תואר שני, ולימודי יסוד חיוניים לנושא המורשת הערבית והחינוך בחברה מרובת תרבויות. לצד כל אלה כוללת תכנית הלימודים סדרה של קורסים דיסציפלינריים של תחום המורשת התרבותית, כגון: קורסים של תרבות, לשון, ספרות ושירה, היסטוריה, דת, דרמה, אמנויות, מוזיאונים, ערכים, זהות, פולקלור ועוד. במסגרת הסמינריונים והכנת עבודת הגמר היישומית יידרשו הסטודנטים הן להעמקה בסוגיות של המורשת הערבית והמפגש בינה לבין תרבויות אחרות והן לחקירת החינוך הערבי בחברה בישראל ולפיתוחו. נוסף על כך, יהיה בתכנית רכיב של למידה חוץ-כיתתית אקסטרה-קוריקולרית ובו ייכללו סיורים לימודיים, סיורים במוזיאונים ובאתרים ארכיאולוגיים, ביקורים בתערוכות ובמוסדות תרבות שונים, מופעי תיאטרון ומוזיקה, צפייה בסרטים

ומפגשים עם דמויות מפתח הקשורות בתחומי המורשת התרבותית הערבית. במסגרת זו ייערכו גם ימי עיון. בתכנית ילמדו מרצים בכירים מהמכללה ומחוצה לה, ומרבית הקורסים בתכנית יתקיימו בשפה הערבית.

למי מיועדת התכנית?

- תכנית הלימודים לתואר שני ב"חינוך ומורשת ערבית בישראל" מיועדת לאנשי חינוך ערבים בישראל, אך תהיה פתוחה לכל אדם שעומד בתנאי הקבלה ושולט בשפה הערבית (שהיא שפת ההוראה של רוב הקורסים ושפתם של חלק מפריטי הקריאה בהם).
- התכנית מופנית לאנשי חינוך מכל הדיסציפלינות השואפים להרחיב את השכלתם ואת כישוריהם החינוכיים בתחום שבו היא עוסקת, בעיקר לאלה מהם השואפים להשפיע בסוגיות חינוך ומורשת ערבית בבתי הספר, בעמותות חינוכיות ובחינוך הבלתי פורמלי כמורים, כמחנכים וכחוקרים. כך תהיה להם השפעה בכל התחומים בבתי הספר הערביים בישראל.

תנאי קבלה

- תואר אקדמי ראשון (B.Ed., B.A) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון ממוצע של 80 לפחות. מועמדים עם רקע אקדמי אחר זכאים להתקבל בכפוף לדרישות ולהשלמות.
- תעודת הוראה.
- עמידה בהצלחה בריאיון קבלה המתמקד באישיותו החינוכית של המועמד ובמידת סובלנותו כלפי האחר, וכן בגישה לידע מורשתי בהקשר לחינוך רב-תרבותי.

אקדיטציה על לימודים קודמים ודרישות נוספות

אקדיטציה על חלק מן הקורסים תינתן על פי לימודים רלוונטיים שנלמדו ב-6 השנים האחרונות לתואר שני במוסד אקדמי מוכר. מועמדים שיעמדו בהצלחה בתנאי קבלה אלה אך תחסר להם תשתית אקדמית ראויה בתחומי חינוך ומורשת (ברמה של תואר ראשון), יידרשו ללימודי 4 ש"ש השלמה בקורסים קיימים בלימודי התואר הראשון:

- שפה ערבית למתקדמים (1 ש"ש)
- החברה הערבית (1 ש"ש)
- מורשת ערבית-אסלאמית (1 ש"ש)
- הספרות הערבית המודרנית (1 ש"ש)
- תרבות וחינוך ערכי (1 ש"ש)
- הלאומית הערבית (1 ש"ש).

דרישות אלה ייקבעו על ידי ועדת הקבלה וכתנאי לקבלה ללימודים.

היקף ומבנה הלימודים

לימודי חינוך ומורשת ערבית בישראל מתקיימים בהיקף כולל של 21 ש"ש למשך שנתיים. הלימודים מתקיימים ביום ב' 12:15-19:30

תכנית הלימודים "חינוך ומורשת ערבית בישראל" מורכבת מלימודי תשתית ומלימודי התכנית גופה. לימודי התשתית כוללים קורסי חובה, ולימודי התכנית כוללים קורסי חובה, קורסי בחירה ולמידה חוץ-כיתתית אקסטרה-קוריקולרית. נוסף על אלה כוללת התכנית שני סמינריונים לבחירה מתוך ארבעה, והגשת פרויקט גמר יישומי או הגשת בחינה סופית.

התכנית לתואר שני בחינוך ומורשת ערבית בישראל: נושאי הלימוד וסדר הלימודים

הנושא	שנה א	שנה ב
מחקר כמותי למתקדמים	1	
מחקר איכותני למתקדמים	1	
מסורת ושינוי בתכנון לימודים	1	
החינוך הערבי בישראל בעידן הגלובליזציה	1	
חינוך לרב-תרבותיות בחברה מרובת תרבויות	1	
תרבות ולימודי תרבות	1	
שונות לשונית ושונות תרבותית בהקשר החינוכי	1	
חינוך לאזרחות ולדמוקרטיה באיסלאם הרפורמיסטי	1	
מורשת ערבית וחינוך ערכי	1	
בחירת סמינריון אחד מהשניים:		
סוגיות בחינוך לדמוקרטיה בחברה מרובת תרבויות	2	
חינוך וזהות בהוראת השפה הערבית	2	
בחירת שניים מהקורסים הבאים (בשנה א וגם בשנה ב)		
חינוך וויזואלי בהוראה	1	
קורס בחירה מתכנית התואר השני בהוראת שפות	1	
קורס בחירה מתכנית התואר השני בהוראת שפות	1	
הכפר הערבי המסורתי	1	
השתתפות בימי עיון וסיורים		
השתתפות ביום עיון שנה א'		
השתתפות בסיור לימודי שנה א'		
סה"כ שעות שנה א:	13 ש"ש	

שנה ב	שנה א	הנושא
שנה ב'		
1		המוזיקה הערבית העממית בארץ
1		ביטויי המורשת הערבית בתכניות הלימודים הערביות
1		אמנות פלסטינית כפרשנות במורשת הערבית
1		החינוך הבלתי פורמלי בחברה הערבית בישראל
1		אתרי מורשת ערבית
1		מורשת ותרבות ערבית אצל אבן ח'ולדון (נ. 1406)
בחירת סמינריון אחד מהשניים:		
2		סוגיות נבחרות במורשת הערבית בישראל: ידע המורה ותפקידו
2		השלכת המפגש בין העולם הערבי לתרבות המערבית בבית הספר הערבי
השתתפות בימי עיון וספורים		
		השתתפות ביום עיון שנה ב'
		השתתפות בסדור לימודי שנה ב'
8 ש"ש		סה"כ שעות שנה ב':
סה"כ שעות בתכנית: 21 ש"ש		

שנה ב	שנה א	לימודי השלמה (ההיקף ייקבע על פי הרקע האקדמי של כל סטודנט)
נושא		
	1	שפה ערבית למתקדמים
	1	החברה הערבית
	1	מורשת ערבית-אסלאמית
	1	הספרות הערבית המודרנית
	1	תרבות וחינוך ערכי
	1	הלאומיות הערבית
סה"כ שעות השלמה: 6 ש"ש		

הוראה ולמידה: שפות

التدريس والتعلم: لغات

תכנית לתואר שני (M.Ed.)

ראש התכנית: פרופ' גאלב ענאבסה
رئيس البرنامج: بروفيسور غالب عناصسة

מיקום: ורד 603/13
דואר אלקטרוני: jaleb.anavsa@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7473190

רכזת מנהלית: גב' יארא חאג' יחיא
المركزة الإدارية: الآنسة يارا حاج يحيى
מיקום: בניין ורד 603 חדר/6
טלפון: 09-7473184
דואר אלקטרוני: yara@beitberl.ac.il

סגל:

פרופ' גאלב ענאבסה, פרופ' מוחמד אמארה, ד"ר טיבי ואיל, ד"ר עלי ותד, ד"ר נגואן סעאדה, ד"ר אורלי חיים, ד"ר ספיה חסונה ערפאת, ד"ר מואניס טיבי, ד"ר סאאד בשארה, פרופ' ענת סטבנס, ד"ר מרעי עבד אלרחמאן, ד"ר ירדן קדר, ד"ר סוזן רוסק.

בשנים האחרונות עולה ביתר שאת הצורך בידע לשוני מגוון ובאופני שיח שונים, שיאפשרו תקשורת בין-אישית בין דוברי שפות שונות. בעידן הגלובליזציה לומד כל אדם להכיר ולהוקיר את שפתו ואת תרבותו, אך בה בעת הוא נדרש ללמוד ולהכיר שפות נוספות במרחב הציבורי ולהתנהל לעתים בשפות שאינן שפת אמו גם במרחב הדיגיטלי. על כן, לצד לימוד מעמיק של שפת האם, יש לעודד סטודנטים רבים ככל האפשר לרכוש שפות שונות נוסף על שפת האם שלהם.

רכישת שפה היא תהליך מורכב וממושך, שבמהלכו הסטודנט רוכש את הכשירות הלשונית ומפנים אותה. התכנית המוצעת מספקת השכלה רחבה בתחום הידע השפתי: למידתו, הוראתו ויישומו, בין היתר על ידי שיעורים המועברים בשלוש השפות השונות בהן מתמקדת התכנית: ערבית, עברית ואנגלית. בכך, מציידת התכנית את המורים לשפות בכלים ובמיומנויות חשובים שיסייעו להם לחזק את הידע השפתי בקרב כלל הסטודנטים.

מטרות התכנית

מטרת התכנית הינה לטפח מומחים בתחום הוראת השפה לסטודנטים בגילאים שונים, באמצעות הרחבת בסיס הידע בתהליכי למידה ואסטרטגיות הוראה. התכנית מאפשרת העמקה בתחום הוראת השפה למורים, לגננות ולמורים בחינוך המיוחד המלמדים אוכלוסיות שונות, בטווחי גיל שונים ובהקשרים תרבותיים שונים.

ייחודיות התכנית

- התכנית פותחה על פי מודל ייחודי המבוסס על יתרונות הרב-לשוניות של הסטודנטים.
- התכנית מתמקדת באסטרטגיות ההוראה והלמידה של השפות.
- התכנית מתמודדת עם השפות השונות (בהקשר זה: הערבית, העברית והאנגלית) במובן הכולל, כלומר קיימים יחסי גומלין והעשרה בין השפות, ואין הן נפרדות זו מזו. דבר זה בפני עצמו מסייע ליצירת אקלים לשוני עשיר בבית הספר, ותורם במתן פתרונות מוצלחים בתחום השפה במובנה הכולל.

למי מיועדת התכנית?

התכנית מופנית בראש ובראשונה לקהל יעד של סטודנטים ערבים רב-לשוניים, שהערבית היא שפתם הראשונה והם בעלי שליטה טובה גם בשפות עברית ואנגלית. בנוסף, התכנית פתוחה גם למועמדים אשר השפה הערבית אינה שפתם הראשונה, אך שליטתם בערבית היא ברמה אקדמית גבוהה. על כל המועמדים לעמוד בדרישות הקבלה של התכנית.

תנאי קבלה

בעלי תואר B.Ed. או B.A שלמדו התמחות שפתית למורים בחינוך היסודי או העל-יסודי באחד מהתחומים הבאים: לשון ו/או ספרות ערבית, לשון ו/או ספרות עברית, בלשנות ו/או ספרות אנגלית, בעלי ציון ממוצע של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון ובעלי תעודת הוראה בתחום התמחות זה.

1. מורים לגיל הרך ולחינוך המיוחד בעלי ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי התואר הראשון ובעלי תעודת הוראה.
2. בעלי ניסיון של 3 שנים לפחות בהוראה או בעבודה חינוכית.
3. נוסף על שליטה טובה בשפה הערבית (ברמת שפת אם), נדרשת שליטה בסיסית ביתר השפות של התכנית: יכולת לתקשורת בעל-פה וקריאת ספרות מקצועית. בקיאות זו תיבדק במסגרת ראיון הקבלה לתכנית.
4. כל מועמד יתקבל למקבץ השפתי על-פי תחום הדעת שהוכשר אליו בלימודי התואר הראשון. בוגרי תואר ראשון במסלולים חינוך מיוחד והגיל הרך יוכלו להעמיק במקבץ השפתי בערבית וייתכן ויידרשו להשלמות.

מבנה תכנית הלימודים (21 ש"ש)

לימודי תשתית (חובה 4 ש"ש)

שפה וחשיבה, הוראת שפה בסביבה מתקשבת ושיטות מחקר: כמותי ואיכותי.

מקבץ שפתי כללי

שפה בהקשרים חברתיים ותרבותיים: (בחירה 5 ש"ש)

נוף לשוני, התפתחות הכשירות האוריינית, שונות לשונית ושונות תרבותית ומה שביניהן, שפה בעידן הגלובליזציה, הרפרטואר הלשוני הערבי בקרב דוברי הערבית בישראל, פרגמאטיקה, סוגיות בבלשנות השוואתית, התפתחות הלשון.

למידה והוראה: (7 חובה ש"ש)

אסטרטגיות בהוראה ובלמידה שפת אם ושפות נוספות, תכניות לימודים בשפה והערכתן, הוראת שפות לסטודנטים ליקויי למידה, סמינריון: מדיניות החינוך הלשוני בעולם הערבי, המורה כחוקר וכמבקר לשוני, מודלים של חינוך דו-לשוני, הוראת שפות ללומדים צעירים.

מקבץ שפתי ייחודי (4 ש"ש התמחות). אחד מתוך שלושה מקבצים מוצעים

ערבית - שפת אם

לשונה של הסיפורת

סוגיות בדיאלקטולוגיה ערבית

סמינריון: התפתחות לשונית ואוריינית בשפה הערבית

עברית - שפה שנייה

לשונות במגע: עברית וערבית שפות הדרות בכפיפה אחת

סוגיות לשון בשירה ובסיפורת העברית בת ימינו

סמינריון: תהליכים ומגמות בגיבוש העברית התקנית בת -זמננו.

אנגלית - שפה זרה

חקר הוראת האנגלית כשפה זרה

אנגלית בישראל: מעמד ושימוש

סמינריון: תכניות לימודים להוראת השפה האנגלית

• סדנת הנחיה לכתיבת עבודת גמר יישומית (1 ש"ש)

• בנוסף כל סטודנט יקבל הנחיה מהמדריך שלו לפי מפגשים שיקבעו בין המנחה לסטודנט.

עבודת גמר:

עבודת גמר יישומית לפי ההתמחות ערבית (חינוך מיוחד וגיל רך), עברית ואנגלית. שפת הכתיבה של העבודות תהיה לפי בחירת הסטודנט, בערבית, עברית ואנגלית.

היקף הלימודים

הלימודים מתקיימים בהיקף כולל של 21 ש"ש במשך שנתיים:

יום אחד בשבוע

שנה א'

יום ב' 12:15 – 19:45

שנה ב'

יום ב' 12:15 – 19:45

הערות:

- יש קורסים מקוונים בגלל שהלימודים יתחילו בשעה 12:15 משעה 8:30 ועד 11:45 וגם קורסי בחירה שיהיו במערכת אחרי שעה 12. במיוחד אחרי מתן שיעורים פרונטליים, המגמה להקל על המורים העובדים בבתי הספר. קורסי הבחירה יהיו משותפים עם תכנית תרבות ומורשת ערבית, שמוצעים כל שנה לפי בחירת הסטודנטים. כל תכנית משתי התכניות תציע 2 קורסי בחירה.
- בגלל שמספר הסטודנטים בהתמחות עברית ואנגלית הוא קטן יחסית בהשוואה להתמחות ערבית, יהיה איגום שני הקורסים במקבץ השפתי הייחודי שמופיעים לעיל (ללא הסמינריון), וילמדו אותם שנה א' ושנה ב' ביחד. וזה מסיבות כלכליות.
- יתקבלו חריגים באישור המזכירות האקדמית 10% מהמכסה, חריגי וותק וחריגי ממוצע

תכנית הלימודים לפי שנים

מקבצים וקורסים		שנה א		שנה ב		סה"כ שעות
		סמסטר א	סמסטר ב	סמסטר א	סמסטר ב	
א. לימודי תשתית (חובה) (משותפים לכל הסטודנטים של ה-M.Ed.)						
מחקר כמותי ואיכותני בהוראה ולמידה של שפה		1	1			4 ש"ש
שפה וחשיבה		1				
הוראת שפה בסביבה מתוקשבת			1			
ב. מקבץ שפתי כללי מקבץ משותף לכל הסטודנטים						
ב.1. שפה בהקשרים חברתיים ותרבותיים (סה"כ: בחירה של 5 ש"ש)						
נוף לשוני			1			5 ש"ש
התפתחות הכשירות האוריינית		1				
שונות לשונית ושונות תרבותית ומה שביניהן				1		
שפה בעידן הגלובליזציה				1		
הרפרטואר הלשוני הערבי בקרב דוברי הערבית בישראל		1				
פרגמטיקה		1				
סוגיות בבלשנות השוואתית				1		
התפתחות הלשון		1				
ב.2. למידה והוראה (5 ש"ש חובה ו- 2 ש"ש בחירה)						
7 ש"ש						

מקבצים וקורסים	שנה א		שנה ב		סה"כ שעות
	סמסטר א	סמסטר ב	סמסטר א	סמסטר ב	
חובה					
אסטרטגיות בהוראה ובלמידה: שפת אם ושפות נוספות	1				
תכניות לימודים בשפה והערכתן		1			
הוראת שפות לסטודנטים ליקויי למידה		1			
סמינריון משותף: מדיניות החינוך הלשוני בעולם הערבי	1	1			
בחירה - 2 ש"ש מהקורסים הבאים					
המורה כחוקר וכמבקר לשוני		1			
מודלים של חינוך דו-לשוני	1				
הוראת שפות ללומדים צעירים		1			
ג. מקבץ שפתי- התמחות (אחד מתוך שלושה)					
4 ש"ש					
1. ערבית שפת אם (4 ש"ש)					
לשונה של הסיפורת הערבית				1	
סוגיות בדיאלקטולוגיה ערבית				1	
סמינריון-התפתחות לשונית ואוריינית בשפה הערבית			1	1	
2. עברית שפה שנייה (4 ש"ש)					
לשונות במגע: עברית וערבית שפות הדרות בכפיפה אחת				1	
סוגיות לשון בשירה ובסיפורת העברית בת ימינו				1	

הוראה ולמידה: שפות

מקבצים וקורסים	שנה א		שנה ב		סה"כ שעות
	סמסטר א	סמסטר ב	סמסטר א	סמסטר ב	
סמינריון: תהליכים ומגמות בגיבוש העברית התקנית בת-זמננו			1	1	
ג.3 אנגלית שפה זרה (4 ש"ש)					
חקר הוראת האנגלית כשפה זרה				1	
אנגלית בישראל: מעמד ושימוש			1		
סמינריון: תכניות לימודים להוראת השפה האנגלית			1	1	
סדנת הנחיה לכתיבת עבודת גמר יישומית			1		1 ש"ש
סה"כ					21 ש"ש

